

**“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASİYASI”
AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ**

**Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları
əsasında hazırlanmış Konsolidasiya edilmiş
Maliyyə Hesabatları və Müstəqil Auditorun Hesabatı
31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə**

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

Səhifə

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətinin bəyanı

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ KONSOLİDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI:

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	1
Konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat	2
Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	3
Konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	4-5
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər	6-54

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

Bu bəyannamə "Azərbaycan Sənaye Korporasiyası" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra "Cəmiyyət") və onun törəmə müəssisələrinin (birlikdə "Qrup") Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları ("MHBS") əsasında hazırlanmış konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı rəhbərliyin və müstəqil auditorların göstərilən məsuliyyətlərini fərqləndirmək məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun maliyyə vəziyyətini, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə əməliyyat nəticələrini, kapitalda dəyişiklikləri və pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun şəkildə hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsəduyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-yə müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa, onun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı; və
- Yaxın gələcəkdə Qrup işini normal şərtlər altında davam etdirdiyi halda, hesabat tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Qrup daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarını istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin Qrupun fəaliyyət göstərdiyi ölkələrin qanunvericilik və mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Qrupun aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Fırıldaqlılıq, xətalər və digər qanunauyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları 20 sentyabr 2024-cü il tarixində Qrupun rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

İdarə Heyəti adından:

20 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Rövşən Məmmədov
Maliyyə direktoru
20 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

“Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarı və Rəhbərliyinə:

Şərti müsbət rəy

Biz “Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Cəmiyyət”) və onun törəmə müəssisələrinin (birlikdə “Qrup”) 31 dekabr 2023-cü il tarixinə təqdim edilən konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə konsolidasiya edilmiş məcmu gəlir haqqında hesabatdan, konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatdan və konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Bizim rəyimizə əsasən, Şərti Müsbət Rəy üçün Əsaslar paraqrafında təsvir edilən məsələlər istisna olmaqla, əlavə edilmiş konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Qrupun 31 dekabr 2023-cü il tarixinə olan maliyyə vəziyyətini, habelə göstərilən tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli şəkildə əks etdirir.

Şərti müsbət rəy üçün əsaslar

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Qrupun investisiya mülkiyyətinin balans dəyərinə 489,287 min AZN məbləğində tikilməkdə olan “Yeni Şəhər” kompleksinin əmlakları daxildir. Həmçinin 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Qrupun investisiya mülkiyyətinin balans dəyərinə müvafiq olaraq 112,901 min AZN və 113,191 min AZN məbləğlərində Azərbaycan Respublikası hökuməti tərəfindən Qrupa səhmdar kapitalı olaraq köçürülmüş “CIDC Baku”-nun aktivləri daxildir. 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il ərzində “CIDC Baku”-nun 20,736 min AZN məbləğində müəyyən əmlakları bu aktivlərdən istifadə üzrə rəhbərliyin fikrinin dəyişməsi əsasında investisiya mülkiyyətindən əmlak, tikili və avadanlıqlar kateqoriyasına keçirilmişdir. “Yeni Şəhər” kompleksinin tikilməkdə olan əmlaklarının və “CIDC Baku”-nun əmlaklarının dəyərləri Qrupun təhvil-təslim komissiyası tərəfindən müvafiq olaraq 10 aprel 2019-cu il tarixli 21 nömrəli protokolla 489,287 min AZN və 06 may 2020-ci il tarixli 01-2020-037 sayılı əmrə 133,975 min AZN olaraq müəyyən edilmişdir. Əgər belə bir əməliyyat rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilərsə, bu əmlakın dəyəri kapital qoyuluşu tarixindəki ədalətli dəyərindən fərqli ola bilər. Müvafiq olaraq, investisiya mülkiyyəti kateqoriyasına daxil olan “Yeni Şəhər” Kompleksi və “CIDC Baku”-nun əmlaklarının ilkin tanınması və sonrakı ölçülməsi və onun kapital və mənfəət və zərər hesablarına təsiri barədə əminlik təqdim edə bilmirik. Həmçinin, biz “CIDC Baku”-nun 31 dekabr 2023-cü il tarixlərinə investisiya mülkiyyətindən əmlak, tikili və avadanlıqlar kateqoriyasına ötürülmüş müvafiq olaraq 16,947 min AZN və 18,070 min AZN məbləğlərində əmlaklarının balans dəyəri və 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə müvafiq olaraq 1,123 min AZN və 1,140 min AZN məbləğlərində əlaqədar köhnəmə xərcləri və vergilərin təsiri barədə əminlik təqdim edə bilmirik.

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun olaraq aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Konsolidasiya edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Auditi üzrə Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühəsiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məəcəlləsinin” (MBESS məəcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Qrupdan asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məəcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları şərti müsbət rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri, bizim peşəkar mülahizəmizə əsasən, cari dövrün fərdi maliyyə hesabatlarının auditi üçün ən mühüm əhəmiyyətə malik məsələlərdir. Bu məsələlər ümumilikdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının auditi çərçivəsində və bu hesabatlarla bağlı rəyimizin formalaşması zamanı nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlər barəsində ayrıca rəy vermirik.

Əmlak, tikili və avadanlıqların və investisiya mülkiyyətlərinin dəyərsizləşməsi

Əmlak, tikili və avadanlıqların və investisiya mülkiyyətlərinin dəyərsizləşməsi

Biz bu məsələni Qrupun əmlak, tikili və avadanlıqlarının və investisiya mülkiyyətlərinin əhəmiyyətinə görə, dəyərsizləşmə təhlilinin əsasını təşkil edən fərziyyələrin yüksək dərəcədə subyektiv olduğuna və rəhbərlik tərəfindən əhəmiyyətli mühakimələr işlədildiyinə görə audit üçün ən vacib məsələlərdən biri hesab etdik.

Əmlak, tikili və avadanlıqların və investisiya mülkiyyətlərinin qiymətləndirilməsi dəyərsizləşmə testinə, köhnəlmə və istismardan çıxarma ehtiyatlarına əhəmiyyətli təsir göstərir.

İnvestisiya mülkiyyəti və əmlak, tikili və avadanlıqların qiymətləndirilməsi ilə bağlı məlumat maliyyə hesabatları üzrə 4 sayılı Qeyddə açıqlanmışdır.

Biz Qrupun aktivlərinin risk profilində dəyişikliyi və dəyərsizləşmə ilə bağlı mülahizələri qiymətləndirdik. Bunun üçün daxili qiymətləndirmə ekspertlərimizi işə cəlb etdik və dəyərsizləşmə testlərinin aparılmasında istifadə edilən fərziyyələri, proqnoz hesablamaları diqqətlə nəzərdən keçirdik.

Rəhbərliyin istifadə etdiyi fərziyyələri, bazar yanaşması metodu o cümlədən, yüksəldilmiş qiymət vəziyyətini Qrupun keçmiş dövrlər üzrə məlumatları ilə və bənzər aktivlər üçün bazar dəyərləri ilə müqayisə etdik. Fərziyyələrin həssaslığını nəzərə alaraq, rəhbərliyin qəbul etdiyi qərarları və bu qərarların ardında duran əsasları qiymətləndirdik.

Biz konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında qeyd edilən əmlak, tikili və avadanlıqların və investisiya mülkiyyətlərinin açıqlamalarını təhlil etdik və onların düzgün təqdim edilməsini təmin etmək üçün müvafiq prosedurlar həyata keçirdik.

Digər məsələ

Cəmiyyətin 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına 26 sentyabr 2023-cü il tarixində digər auditor tərəfindən şərti müsbət rəy verilmişdir.

Konsolidasiya edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin və İdarəetmə Səlahiyyətləri verilmiş Şəxslərin Məsuliyyəti

Rəhbərlik konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, fırıldaqçılıq və ya xətarlar nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır. Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Qrupu ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı, yaxud alternativli olmadığı halda, Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslər Qrupun maliyyə hesabatlarının hazırlanma prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının auditı üzrə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, fırıldaqçılıq və ya xətlər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlik də əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olduğu hallarda, BAS-a uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər fırıldaqçılıq və ya xətlər nəticəsində yaranan bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə hazırlanmış konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

Audit zamanı biz BAS-ın tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi peşəkar mühakimə tətbiq edir və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya xətlər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edərək qiymətləndirir, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirərək həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib olan audit sübutları əldə edirik. Fırıldaqçılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski xətlər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifləri aşkarlamamaq riskindən daha yüksəkdir, çünki fırıldaqçılıq, sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Qrupun daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun olan audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması üçün daxili nəzarət sistemi barədə anlayış əldə edirik;
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məqsədəuyğunluğunu qiymətləndiririk;
- Mühəsibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Qrupun fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisə və ya şərtlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Bununla belə, gələcək hadisə və ya şərtlər Qrupun fasiləsiz fəaliyyətini dayandırılmasına səbəb ola bilər;
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında ədalətli şəkildə təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.
- Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları haqqında rəy bildirmək üçün Qrupa daxil olan müəssisələrin maliyyə məlumatları və Qrupun biznes fəaliyyəti ilə bağlı kifayət qədər audit sübutlarını əldə edirik. Biz qrup auditinin yönləndirilməsi, nəzarət edilməsi və nəticələrinə görə məsuliyyət daşıyıyıq. Biz audit rəyinə görə müstəsna məsuliyyət daşıyıyıq.

Biz digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddəti, habelə əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarət sistemində aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında idarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərə məlumat veririk.

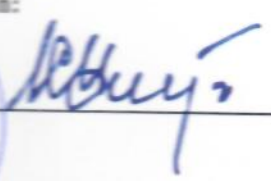
“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

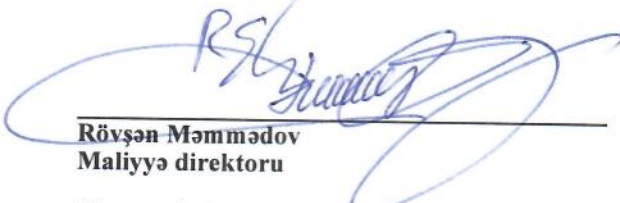
KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Aktivlər			
Uzunmüddətli aktivlər			
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	8	344,876	386,204
Qeyri-maddi aktivlər	8	2,018	2,076
İnvestisiya mülkiyyəti	9	721,237	730,577
Əmlak, tikili və avadanlıqlar üzrə avans ödənişləri	10	367	821
Təxirə salınmış vergi aktivləri	12	3,620	547
Əlaqəli təşkilatlara qoyulan investisiya		462	231
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		1,072,580	1,120,456
Cari aktivlər			
Mal-material ehtiyatları	13	237,960	221,033
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	14	38,519	37,100
Banklarda olan depozitlər	15	8,500	3,623
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	16	77,766	85,034
Amortizasiya edilmiş dəyərli maliyyə aktivləri	17	3,080	-
Verilmiş borclar	11	380	-
Digər cari aktivlər	18	35,780	33,773
Cəmi cari aktivlər		401,985	380,563
Cəmi aktivlər		1,474,565	1,501,019
Öhdəliklər və kapital			
Öhdəliklər			
Uzunmüddətli öhdəliklər			
Təxirə salınmış gəlir	19	6,074	6,257
İcarə öhdəlikləri	20	7,016	9,419
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	12	11,367	10,391
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		24,457	26,067
Cari öhdəliklər			
Təxirə salınmış gəlir	19	353	396
İcarə öhdəlikləri	20	2,992	3,507
Borc öhdəlikləri	21	15,162	204
Kreditör borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	22	46,160	40,508
Cəmi cari öhdəliklər		64,667	44,615
Cəmi öhdəliklər		89,124	70,682
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	23	500,000	500,000
Digər kapital	24	809,834	856,318
Bölüşdürülməmiş mənfəət		75,601	74,012
Qeyri-nəzarət payı		6	7
Cəmi kapital		1,385,441	1,430,337
Cəmi öhdəliklər və kapital		1,474,565	1,501,019

İfara Heyəti adından:

Kamran Nəzəroğlu
Bazı direktor
20 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Rövşən Məmmədov
Maliyyə direktoru
20 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

		31 dekabr 2023-cü il tarixində başla çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-cü il tarixində başla çatmış il üzrə
	Qeydlər		
Gəlir	25	326,055	434,197
Satışın maya dəyəri	26	(312,210)	(340,342)
Ümumi mənfəət		13,845	93,855
Ümumi və inzibati xərclər	27	(21,058)	(20,747)
Satış və paylanma xərcləri	28	(6,531)	(13,650)
Mal-material ehtiyatları üzrə dəyərsizləşmə	13	(261)	(1,704)
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin bərpası/ (xərc)	14	604	(4,196)
Verilən borclar üzrə ehtimal olunan kredit zərəri xərci	11	(245)	-
Əməliyyat (zərər)/ mənfəəti		(13,646)	53,558
Əlaqəli təşkilatlara qoyulan investisiyalar üzrə zərər, xalis		(80)	-
Məzənnə fərqiindən gəlir, xalis		423	-
Maliyyə xərcləri	29	(933)	(1,102)
Digər gəlirlər, xalis	30	3,332	2,448
Mənfəət vergisi xərcindən əvvəlki (zərər)/ mənfəət		(10,904)	54,904
Mənfəət vergisi	12	1,956	(8,702)
İl üzrə xalis (zərər)/ mənfəət		(8,948)	46,202
İl üzrə cəmi məcmu (zərər)/ gəlir		(8,948)	46,202
Aşağıdakılara aiddir:			
Ana müəssisənin səhmdarı		(8,947)	46,202
Qeyri-nəzarət payı		(1)	-
İl üzrə cəmi məcmu (zərər)/ gəlir		(8,948)	46,202

İdarə Heyəti adından:

Kamran Nəbizadə
Baş direktor

20 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Rövşən Məmmədov
Maliyyə direktoru

20 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Nizamnamə kapitalı	Digər kapital	Bölüşdürülməmiş Qeyri-nəzarət mənfəət payı	Cəmi kapital
01 yanvar 2022-ci il	500,000	889,987	27,680	7 1,417,674
Təsisçi tərəfindən kapital qoyuluşu	-	1,098	-	- 1,098
Təsisçi tərəfindən qoyulmuş kapitalın geri çəkilməsi	-	(34,767)	130	- (34,637)
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	46,202	- 46,202
31 dekabr 2022-ci il	500,000	856,318	74,012	7 1,430,337
Təsisçi tərəfindən kapital qoyuluşu	-	797	-	- 797
Təsisçi tərəfindən qoyulmuş kapitalın geri çəkilməsi	-	(47,281)	10,536	- (36,745)
İl üzrə cəmi məcmu zərər	-	-	(8,947)	(1) (8,948)
31 dekabr 2023-cü il	500,000	809,834	75,601	6 1,385,441

İdarə Heyəti adından:

Kamran Nəbizadə
Baş direktor

20 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Rövşən Məmmədov
Maliyyə direktoru

20 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

		31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
	Qeydlər		
Əməliyyat fəaliyyətlərindən daxil olan pul vəsaitləri			
Vergidən əvvəlki (zərər)/ gəlir		(10,904)	54,904
Nağdsız düzəlişlər:			
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	26,27	22,839	23,990
Öhdəliklərin silinməsi üzrə gəlir	30	(2,600)	(1,368)
Aktivlərin əldə edilməsi ilə bağlı hökumət qrantları üzrə gəlir	30	(347)	(771)
Əmlak, tikili və avadanlıqların silinməsi üzrə zərər	30	144	482
Qeyri-maddi aktivlərin silinməsi üzrə zərər	30	22	134
İnvestisiya mülkiyyətinin silinməsi üzrə zərər	30	16	309
Mal-material ehtiyatları üzrə yaradılmış ehtiyat	13	261	1,704
Verilmiş qısamüddətli borclar üzrə ehtimal olunan ehtiyat xərci	11	245	-
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat bərpasından (gəlir)/ xərc	14	(604)	4,196
Müddətli depozit üzrə faiz gəliri	30	(153)	(96)
Maliyyə aləti üzrə faiz gəlirləri	30	(23)	-
Amortizasiya edilmiş dəyərlə maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri	30	(79)	-
Əlaqəli təşkilatlara qoyulan investisiyalar üzrə zərər, xalis		80	-
Maliyyə alətlərinin dəyişməsi üzrə silinmə	30	-	37
Məzənnə fərqiindən gəlir, xalis		(423)	-
Maliyyə xərcləri	29	933	1,102
Dövrüyyə kapitalında dəyişikliklərdən əvvəlki əməliyyat fəaliyyətləri üzrə daxil olan pul vəsaitləri		9,407	84,623
<i>Əməliyyat aktivləri və öhdəlikləri üzrə dəyişikliklər:</i>			
Mal-material ehtiyatlarında dəyişiklik		(20,466)	(48,375)
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlərdə dəyişiklik		(978)	(9,880)
Digər cari aktivlərdə dəyişiklik		(2,772)	(3,784)
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlərdə dəyişiklik		15,318	(16,774)
Əməliyyat fəaliyyətlərindən daxil olan pul vəsaitləri		509	5,810
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(2,904)	(4,810)
Əməliyyat fəaliyyətlərinə (yönəldilən)/ daxil olan xalis pul vəsaitləri		(2,395)	1,000
İnvestisiya fəaliyyətlərindən daxil olan pul vəsaitləri			
Əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin satın alınması		(9,795)	(10,223)
İnvestisiya mülkiyyətinin satın alınması		(2)	-
Əlaqəli təşkilata qoyulan investisiya		(311)	(231)
Amortizasiya edilmiş dəyərlə maliyyə aktivlərinə investisiyalar		(3,001)	-
Borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar		(125)	-
Bank depozitinin yerləşdirilməsi		(65,591)	(18,623)
Bank depozitindən daxilolmalar		60,714	15,000
Bank depoziti üzrə alınmış faiz		153	96
İnvestisiya fəaliyyətlərinə yönəldilən xalis pul vəsaitləri		(17,958)	(13,981)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətlərindən daxil olan pul vəsaitləri			
İcarə ödənişləri	20	(1,967)	(4,687)
Ödənilmiş maliyyə xərcləri	21	(44)	(58)
Borc alınmış vəsaitlərdən daxilolmalar	21	15,096	-
Borc alınmış vəsaitlərin qaytarılması	21	-	(1,291)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətlərində yaranan/ (yönəldilən) xalis pul vəsaitləri		13,085	(6,036)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis azalma		(7,268)	(19,017)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, ilin əvvəlinə	16	85,034	104,051
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, ilin sonuna	16	77,766	85,034

6-54-cü səhifələrdə əks təqdim edilmiş qeydlər konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Nağdsız əməliyyatlar

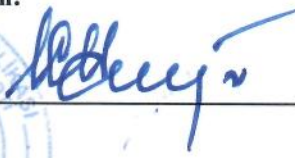
31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan çıxarılan və pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin istifadəsini tələb etməyən əməliyyat və investisiya fəaliyyətinə Hökumət tərəfindən Qrupa, müvafiq olaraq, 138 min AZN və 659 min AZN məbləğlərində investisiya mülkiyyətinin və mal-material mülkiyyətinin digər kapitala ötürülməsi, müvafiq olaraq 36,484 min AZN, 53 min AZN, 9,041 min AZN və 1,703 min AZN məbləğlərində törəmə müəssisənin, əmlak, tikili və avadanlıqların, investisiya mülkiyyətinin və mal-material mülkiyyətinin digər kapitaldan silinməsi daxildir.

Bundan əlavə, 2023-cü il ərzində Hökumət tərəfindən məşin, avadanlıq və nəqliyyat vasitələrinin əldə olunması ilə bağlı 121 min AZN məbləğində qrantlar verilmişdir.

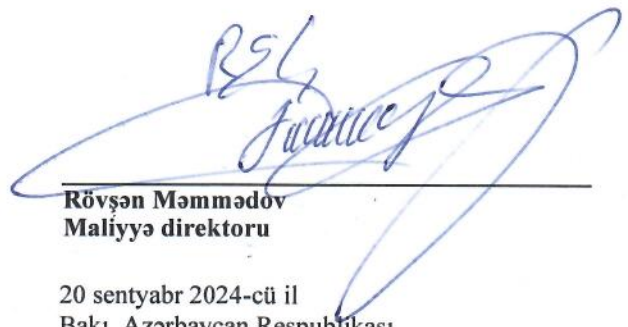
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il ərzində pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan çıxarılan və pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin istifadəsini tələb etməyən əməliyyat və investisiya fəaliyyətinə 708 min AZN məbləğində istifadə hüququ olan nəqliyyat vasitələri və Hökumət tərəfindən Qrupa, müvafiq olaraq, 329 min AZN, 725 min AZN və 44 min AZN məbləğlərində əmlak, tikili və avadanlıqların, investisiya mülkiyyətinin və mal-material mülkiyyətinin digər kapitala ötürülməsi, müvafiq olaraq 10,896 min AZN, 10 min AZN, 23,403 min AZN və 458 min AZN məbləğlərində törəmə müəssisənin, əmlak, tikili və avadanlıqların, investisiya mülkiyyətinin və mal-material mülkiyyətinin digər kapitaldan silinməsi daxildir.

Bundan əlavə, 2022-ci il ərzində Hökumət tərəfindən məşin, avadanlıq və nəqliyyat vasitələrinin əldə olunması ilə bağlı 1,546 min AZN məbləğində qrantlar verilmişdir.

İdarə Heyəti adından:

Kamran Nəbizadə
Baş direktor

20 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Rövşən Məmmədov
Maliyyə direktoru

20 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. Qrup və onun əsas fəaliyyəti

“Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (“Cəmiyyət”) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 06 noyabr 2017-ci il tarixli Fərmanına uyğun olaraq təsis edilmişdir. Cəmiyyət 08 dekabr 2017-ci il tarixində 1305305281 sayılı vergi eyniləşdirmə nömrəsi ilə açıq səhmdar cəmiyyəti kimi qeydiyyatla alınmışdır.

Cəmiyyət 100% Azərbaycan Respublikasına (“Hökumət”) məxsusdur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti 29 oktyabr 2021-ci il tarixində həmin dövlət müəssisələrinin fəaliyyətinin səmərəliliyini artırmaq və inkişaf etdirmək məqsədilə Qrupun idarə etdiyi və nəzarət etdiyi bəzi qurumların və aktivlərin özəlləşdirilməsi haqqında fərman imzalamışdır. Fərmana əsasən, aşağıdakı müəssisələr özəlləşdirməyə açıq elan edilmişdir:

“ASK Şüşə” MMC

“Azəripək” MMC

“ASK Ayaqqabı Fabriki” MMC

“ASK Şəki Şərab” MMC

“ASK İzolit” MMC

“ASK Tekstil” MMC

“ASK Şəki SES” MMC

Həmçinin Qrup tərəfindən idarə olunan və nəzarət edilən bəzi aktivlər, o cümlədən “CIDC Baku” nun aktivləri də özəlləşdirməyə açıq elan edilmişdir. Qrupun rəhbərliyi özəlləşdirməyə qədər bu müəssisələrin əməliyyatlarına və aktivlərinin mühafizəsinə cavabdeh olacaq.

31 dekabr 2023-cü il tarixdəki dövr ərzində “ASK Şüşə” MMC, “ASK İzolit” MMC, “ASK Tekstil” MMC və “ASK Şəki SES” MMC qeyd edilən fərmana əsasən özəlləşdirilmişdir (31 dekabr 2022-ci il tarixindəki dövr ərzində “ASK Ayaqqabı Fabriki” MMC fərmana əsasən özəlləşdirilən yeganə şirkətdir).

Alıcının yerləşdirilməsi üçün aktiv proqram mövcud olmadığından və özəlləşdirmənin ehtimal olunan başlama və tamamlanma tarixi 31 dekabr 2023-cü il tarixinə müəyyən edilmədiyindən, qalan müəssisələr və aktivlər Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında silinmə məqsədilə saxlanılan aktivlər kateqoriyasına aid edilməmişdir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. Qrup və onun əsas fəaliyyəti (davamı)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin aşağıdakı törəmə və əlaqəli müəssisələri olmuşdur:

Törəmə müəssisənin adı	Əsas fəaliyyəti	Cəmiyyətin Kapital faizi
“Azəralüminium” MMC	Alüminium məhsullarının istehsalı və satışı	100%
“Azərpambıq Aqrar-Sənaye Kompleksi” MMC	Pambıq məhsullarının istehsalı və satışı	100%
“ASK Tütün” MMC	Xam tütün satışı	100%
“Azəripək” MMC	İpək və ipək məhsullarının istehsalı və satışı	100%
“ASK Aqro” MMC	Südçülük və heyvandarlıq	100%
“ASK Xidmət” MMC	Daşınmaz əmlakın idarə edilməsi	100%
“ASK Security” MMC	Qrup şirkətlərinə təhlükəsizlik xidmətlərinin göstərilməsi	100%
“ASK Əmlak” MMC	İdman fəaliyyətləri	100%
“Göyüzən” ASC	İcarə xidmətləri	96%
“ASK Rusiya” MMC	Maliyyə xidmətlərinin göstərilməsi	90%
“İnterAL” MMC	Lövhələrin və lentlərin istehsalı və satışı	25%
“Alza Palace” MTK	Kooperativ binaların tikilməsi	20%

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Cəmiyyətin aşağıdakı törəmə müəssisələri olmuşdur:

Törəmə müəssisənin adı	Əsas fəaliyyət	Müəssisənin kapitalında pay nisbəti
“Azəralüminium” MMC	Alüminium məhsullarının istehsalı və satışı	100%
“Azərpambıq Aqrar Sənaye Kompleksi” MMC	Pambıq məhsullarının istehsalı və satışı	100%
“ASK Şüşə” MMC	Şüşə və banka məhsullarının istehsalı və satışı	100%
“ASK Tütün” MMC	Xam tütün satışı	100%
“Azəripək” MMC	İpək və ipək məhsullarının istehsalı və satışı	100%
“ASK Aqro” MMC	Südçülük və heyvandarlıq	100%
“ASK İzolit” MMC	İzolyasiya məhsullarının istehsalı və satışı	100%
“ASK Tekstil” MMC	Tekstil məhsullarının istehsalı və satışı	100%
“ASK Xidmət” MMC	Daşınmaz əmlakın idarə edilməsi	100%
“ASK Security” MMC	Qrup şirkətlərinə təhlükəsizlik xidmətlərinin göstərilməsi	100%
“ASK Əmlak” MMC	İdman fəaliyyətləri	100%
“ASK Şəki SES” MMC	Su elektrik enerjisi istehsalı	100%
“Göyüzən” ASC	İcarə xidmətləri	96%
“ASK Rusiya” MMC	Maliyyə xidmətlərinin göstərilməsi	90%
“İnterAL” MMC	Lövhələrin və lentlərin istehsalı və satışı	25%

Müşahidə Şurasının 29 aprel 2022-ci il tarixli 23 nömrəli qərarına əsasən “ASK Poliqrafiya” MMC, “ASK İnşaat” MMC, “ASK Turizm” MMC və “ASK Şəki Kərpic” MMC daxil olmaqla, törəmə müəssisələr “ASK Xidmət” MMC-yə birləşdirilmişdir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. Qrup və onun əsas fəaliyyəti (davamı)

“Alza Palace” MTK-nın yaradılması

Qrup 14 sentyabr 2023-cü il tarixində Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq istehlak kooperativi olmaqla, Kooperativin məqsədləri üçün binaların tikilməsi ilə məşğul olan “Alza Palace” Mənzil-Tikinti Kooperativi-ni təsis etmişdir.

Bu şirkətin ilkin nizamnamə kapitalı hər birinin nominal dəyəri 0,02 AZN olan bərabər 100 səhmə bölünmüş 0,1 AZN. Tərəflərin payları və səhmlərinin ilkin sayı aşağıdakı kimidir:

- Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” ASC nizamnamə kapitalının 20%-nə, yəni ümumi nominal dəyəri 0,02 AZN olan 20 səhmə sahibdir;
- “Sevinc M” MMC nizamnamə kapitalının 20%-nə, yəni ümumi nominal dəyəri 0,02 AZN olan 20 səhmə sahibdir;
- Həziyev Əli Həsən oğlu nizamnamə kapitalının 20%-nə, yəni ümumi nominal dəyəri 0,02 AZN olan 20 səhmə sahibdir;
- Abbasov Mahir Sovet oğlu nizamnamə kapitalının 20%-nə, yəni ümumi nominal dəyəri 0,02 AZN olan 20 səhmə sahibdir;
- Kərimov Elman Nəcəf oğlu nizamnamə kapitalının 20%-nə, yəni ümumi nominal dəyəri 0,02 AZN olan 20 səhmə sahibdir.

“İnterAL” MMC-nin yaradılması

Qrup 22 sentyabr 2022-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq alüminium lövhə və lentlərin istehsalı və satışı ilə məşğul olan “İnterAL” MMC-ni təsis etmişdir.

Bu şirkətin ilkin nizamnamə kapitalı hər birinin nominal dəyəri 0.1 min Avro olan bərabər 100 səhmə bölünmüş 10 min Avrodur. Tərəflərin payları və səhmlərinin ilkin sayı aşağıdakı kimidir:

- “Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” ASC nizamnamə kapitalının 25%-nə, yəni ümumi nominal dəyəri 2,5 min Avro (4,53 min AZN) olan 25 səhmə sahibdir;
- “Azəralüminium” MMC nizamnamə kapitalının 4%-nə, yəni ümumi nominal dəyəri 0,4 min Avro (0,73 min AZN) olan 4 səhmə sahibdir;
- “Achnbach Alpha GMBH” nizamnamə kapitalının 71%-nə, yəni ümumi nominal dəyəri 7,1 min Avro (12,86 min AZN) olan 71 səhmə sahibdir.

Ümumi nəzarət altında olan birgə müəssisələr

2020-ci il ərzində Azərbaycan Respublikası Hökuməti “Göyəzən” ASC-nin (“Alıcı”) 96% sahiblik hüququnu “Aqrarkredit” QSC-dən Qrupa ötürülmüşdür. Bu əmrə uyğun olaraq, Alıcının bütün aktiv və öhdəlikləri Qrupun balanslarına birləşdirilmişdir.

Alıcının köçürmə tarixinə ümumiləşdirilmiş maliyyə məlumatları aşağıda verilmişdir. Bu məlumat, şirkətlərarası ləğv etmədən əvvəl bu konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında konsolidasiya məqsədləri üçün düzəliş edilmiş MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanmış Alıcının maliyyə hesabatlarında təqdim edilmiş məbləğlərə əsaslanır və buna görə də Alıcının MHBS əsasında hazırlanmış maliyyə hesabatlarında təqdim olunan məlumatlardan fərqlənir.

	Köçürmə tarixinə
Uzunmüddətli aktivlər	135
Cari aktivlər	8
Cari öhdəliklər	(10)
Qeyri-nəzarət payı	(5)
Cəmi xalis aktivlər	128

Cəmi xalis aktivlər 128 min AZN məbləğində digər kapitalda əks etdirilmişdir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. Qrup və onun əsas fəaliyyəti (davamı)

Əsas məqsədlər və fəaliyyət istiqamətləri

Cəmiyyətin əsas məqsədləri və fəaliyyət istiqamətləri dövlət əmlakının idarəedilməsində səmərəliliyin artırılması, törəmə müəssisələr arasında faydalı əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulması, dəyər zəncirlərində istehsal potensialının artmasına nail olunması, sənaye istehsalının həcmnin və qeyri-neft sektorunun artım sürətinin gücləndirilməsi daxildir.

Qeydiyyat ünvanı və fəaliyyət yeri:

Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir. Cəmiyyətin qeydə alınmış hüquqi və əsas ünvanı Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, İzmir küçəsi, mənzil 14-dür.

2. Qrupun əməliyyat mühiti

Azərbaycan iqtisadiyyatında inkişaf etməkdə olan bazarlara xas müəyyən xüsusiyyətlər müşahidə edilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud və gələcək artımı və dayanıqlığı hökumətin həyata keçirdiyi fiskal və monetar tədbirlərin effektivliyindən, eləcə də xam neftin qiymətlərindən və Azərbaycan manatının sabitliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

ÜDM 2023-cü ildə 2022-ci illə müqayisədə 1,1% artaraq 123,0 milyard AZN məbləğinə (72,36 milyard ABŞ dolları) çatmışdır. Dövlət Gömrük Komitəsinin statistikasına əsasən 2023-cü il ərzində Azərbaycan Respublikasının xarici ticarət dövriyyəsi təqribən 51,18 milyard ABŞ dollarına çatmışdır. Bu məbləğin 33,90 milyard ABŞ dolları ixrac olunan məhsulların, 17,29 milyard ABŞ dolları isə idxal olunan məhsulların payına düşmüşdür.

2022-ci ilə qəbul edilmiş dövlət büdcəsində neft transferlərinin əvvəlki illə müqayisədə artması milli valyutanın məzənnəsinin dayanıqlığını dəstəkləyəcəkdir. Digər tərəfdən anti-inflyasiya xarakterli pul siyasəti daxili tələbin monetar amillərin tarazlı səviyyədə qorunmasına xidmət edəcəkdir. Müvəqqəti xarici və daxili xərc amillərinin qiymətlərə təsiri neytrallaşdıqca, balanslaşdırıcı rol oynayan amonetar amillərin inflyasiyaya azaldıcı təsirləri güclənəcək.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamının icrası ilə əlaqədar minimum aylıq əməkhaqqının məbləği 2023-cü il yanvarın 1-dən 345 manat müəyyən edilmişdir.

2023-cü il qeyri-dövlət və qeyri-neft sektorunda çalışan işəgötürən və işçilərdən aylıq hesablanmış əməyin ödənişi fondunun 8,000 manata qədər olan hissəsindən 2%, 8,000 manatdan yuxarı olan hissəsindən isə 0.5% miqdarında icbari tibbi sığorta haqqı tutulub.

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri mütəmadi olaraq Azərbaycan Respublikasının kredit reytingini qiymətləndirirlər. “Fitch” və “S&P” Azərbaycan Respublikasının reytingini “BB+” olaraq qiymətləndirmişdir. “Moody’s Investors Service”, ölkə üçün “Ba1” kredit reytingini təyin etmişdir.

Siyasi və iqtisadi vəziyyətin mövcud təsirlərini proqnozlaşdırmaq çətinidir, lakin bunun Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri daha çox ola bilər və bu da dövlət maliyyəsinin pisləşməsinə, maliyyə bazarlarının qeyri-sabitliyinə, kapital bazarlarında qeyri-likvidliyə, inflyasiyanın artmasına və milli valyutanın əsas xarici valyutalara nisbətə dəyərdən düşməsinə gətirib çıxara bilər.

Mövcud iqtisadi vəziyyətin gələcək təsirlərini və yuxarıda qeyd olunan tədbirləri qabaqcadan proqnozlaşdırmaq nisbətən mürəkkəb olduğuna görə rəhbərliyin iqtisadi mühitlə bağlı cari proqnozları və təxminləri faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi

Təqdimatın əsasları

Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Şərhlər Komitəsi (“MHBSŞK”) tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

Konsolidasiyanın prinsipləri

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Cəmiyyətin və onun nəzarəti altında olan müəssisələrinin (onun törəmə müəssisələri) maliyyə hesabatlarını birləşdirir. Cəmiyyətin, fəaliyyətlərindən mənfəət əldə etmək məqsədilə sərmayə qoyulan müəssisənin maliyyə və əməliyyat siyasətini idarə etmək gücü olduqda nəzarət əldə edilir.

Törəmə müəssisələrin il ərzində əldə etdiyi gəlir və xərclər müvafiq olaraq əldə etmənin qüvvəyə minmə tarixindən silinmənin qüvvəyə minmə tarixinə qədər məcmu gəlir haqqında konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatına daxil edilir. Hətta qeyri-nəzarət payı üzrə nəticələr mənfəi saldo ilə yekunlaşdığı hallarda belə törəmə müəssisələrin cəmi məcmu gəliri Qrupun əsas səhmdarlarına və qeyri-nəzarət payına aid edilir.

Müvafiq olduqda, Cəmiyyətin digər üzvləri tərəfindən istifadə olunmuş uçot siyasətinin Qrup tərəfindən qəbul edilmiş qaydalara uyğunlaşdırılması üçün törəmə müəssisələrin və filialların maliyyə hesabatlarına düzəlişlər olunur.

Qrup üzvləri arasında əməliyyatlarla əlaqəli bütün qrupdaxili aktiv və öhdəliklər, kapital, gəlirlər, xərclər və pul vəsaitlərinin hərəkəti tam konsolidasiya zamanı silinir.

Müəssisələrin birləşməsi və qeyri-nəzarət payının satın alınması

Müəssisələrin birləşməsi satınalma metodundan istifadə etmək üçün hesablanır. Satın alınmanın dəyəri, alış tarixində ədalətli dəyərlə ölçülmüş köçürülən ümumi məbləğ və əldə edilmiş müəssisədə qeyri-nəzarət payının miqdarı kimi ölçülür. Hər bir müəssisə birləşməsi üçün, Qrup əldə edilmiş müəssisənin qeyri-nəzarət paylarını ədalətli dəyerdə və ya əldə edilmiş müəssisənin müəyyən edilə bilən xalis aktivlərinin mütənasib payı ilə ölçməyi seçir. Satın alınma ilə bağlı xərclər baş verdiyi an tanınır və inzibati xərclərə daxildir.

Qrup yeni müəssisə əldə etdikdə, müqavilə şərtlərinə, iqtisadi şəraitə və alış tarixindəki müvafiq şərtlərə uyğun olaraq müvafiq təsnifat və təyinat üçün qəbul edilmiş maliyyə aktivlərini və öhdəliklərini qiymətləndirir. Buraya əsas müqavilə üzrə alıcı tərəfindən əlaqəli törəmələrin ayrılması daxildir.

Müəssisə birləşmələri nəticəsində yaranan şərti öhdəlik, müəssisə birləşməsinin bir hissəsi kimi, alış tarixində ədalətli dəyərlə qiymətləndirilir. Maliyyə aləti olan və “Maliyyə alətləri: Tanınma və ölçülmə” adlı 39 sayılı MUBS-da tətbiq olunan, aktiv və ya öhdəlik kimi təsnifləşdirilən şərti öhdəlik dəyəri ədalətli dəyərlə ölçülür və 39 sayılı MUBS-a uyğun olaraq ədalətli dəyerdə dəyişikliklər mənfəət və zərər hesabatında əks etdirilir.

Qudvil, ilkin olaraq, alış qiyməti ilə ölçülür (köçürülən ümumi məbləğdəki artıq məbləğ və tanınmış qeyri-nəzarət payı və əldə edilmiş xalis müəyyən edilə bilən aktivlər və qəbul edilmiş öhdəliklər üzrə tutulan hər hansı əvvəlki faiz). Alınmış xalis aktivlərin ədalətli dəyəri köçürülmüş ümumi məbləğdən artıq olduqda, Qrup alınmış bütün aktivləri və qəbul edilmiş öhdəliklərin hər birinin düzgünlüyünü müəyyən edir və alış tarixində tanınacaq məbləğləri ölçmək üçün istifadə olunan prosedurları nəzərdən keçirir. Yenidən qiymətləndirmə yenə də xalis aktivlərin ədalətli dəyəri köçürülmüş ümumi məbləğdən artıq olduqda, gəlir mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

İlkin tanınmadan sonra qudvil yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə ölçülür. Dəyərsizləşmə testi məqsədilə, müəssisələrin birləşməsindən əldə edilmiş qudvil, əldə edilmiş tarixdən etibarən, əldə edilən müəssisənin digər aktiv və ya öhdəliklərinin olub-olmamasından asılı olmayaraq, birləşmədən faydalanması gözlənilən Qrupun pul yaradan vahidlərinin hər birinə bölünür.

Ümumi nəzarət altında olan müəssisələrin birləşməsi

“Müəssisələrin Birləşməsi” adlı 3 sayılı MHBS ümumi nəzarət altında olan müəssisələrə və ya müəssisələrin birləşməsinə tətbiq edilmir. Ümumi nəzarət altında olan qurumlar və ya müəssisələrin cəlb olunduğu müəssisələrin birləşməsi müəssisələrin birləşməsindən əvvəl və sonra eyni tərəf və ya tərəflərin nəticə etibarlı ilə nəzarət etdiyi və bu nəzarətin ötürülmədiyi bütün birgə qurumlar və ya müəssisələrin birləşməsidir. “Uçot siyasətləri, uçot qiymətləndirmələrində dəyişikliklər və səhvlər” adlı MUBS 8 standartına müvafiq olaraq daha etibarlı və münasib məlumatlarla təmin etdiyi üçün rəhbərlik bu növ əməliyyatların uçota alınması üçün “tarixi dəyər metodu”ndan istifadə etmişdir. “Tarixi dəyər metodu”na mövcud balans dəyərlərindən istifadə etməklə əldə edilmiş müəssisənin aktiv və öhdəliklərinin uçota alınması daxildir. Müəssisəni alan şəxsin investisiya xərci və satan şəxsin kapitalı arasında fərq konsolidasiya üzrə kapital çərçivəsində ayrıca ehtiyat olaraq təqdim edilir.

Fasiləsizlik prinsipi

Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Qrupun fasiləsizlik prinsipi əsasında yaxın gələcəkdə işini normal şərtlər altında davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

Rəhbərlik hesab edir ki, Qrup yaxın gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirəcək və Qrupun ləğvinə nə istək, nə də ehtiyac olacaq, eləcə də fəaliyyəti dayandırmaq və ya Azərbaycan Respublikasının qanunları və ya normativ aktları əsasında kreditorlardan qorunmaq üçün müdafiə axtarmaq üzrə nə niyyət, nə də zərurət mövcuddur.

Buna görə, aktivlər və öhdəliklər adi fəaliyyət gedişində Qrupun aktivləri reallaşdırmaq və öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olması fərziyyəsi ilə hesabatlarda əks etdirilmişdir. Bəzi konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları standartları rəhbərlik tərəfindən Qrupun fasiləsizlik prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri və nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və fasiləsizlik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Rəhbərliyin fəaliyyətinin fasiləsizliyi fərziyyəsini qiymətləndirməsi mahiyyət etibarilə qeyri-müəyyən olan hadisələrin və ya şərtlərin gələcək inkişafı ilə əlaqədar müəyyən bir zamanda mühakimə yürütməyi əhatə edir.

Cari və uzunmüddətli təsnifləşdirmələr

Qrup aktiv və öhdəlikləri cari/uzunmüddətli təsnifləşdirmələr əsasında konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında təqdim edir. Aktiv aşağıdakı hallarda cari aktiv sayılır:

- Adi əməliyyat dövründə satılması və ya istehlak edilməsi nəzərdə tutulduqda və ya satılması ehtimal edildikdə;
- İlkin olaraq ticarət məqsədilə saxlanıldıqda;
- Hesabat tarixindən sonrakı on iki ay ərzində satılması ehtimal edildikdə; və ya
- Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin hesabat tarixindən sonra ən azı on iki ay müddətində mübadilə edilməsi və ya öhdəliyin ödənilməsi üzrə istifadə edilməsi məhdudlaşdırılmadıqda.

Digər bütün aktivlər uzunmüddətli aktivlər sayılır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Öhdəlik aşağıdakı hallarda cari öhdəlik sayılır:

- Adi əməliyyat dövrü ərzində ödənilməsi gözlənildikdə;
- İlk olaraq ticarət məqsədilə saxlanıldıqda;
- Hesabat tarixindən sonrakı on iki ay ərzində ödənilməsi ehtimal edildikdə; və ya
- Hesabat dövründən sonra ən azı on iki ay müddətində öhdəliyin ödənilməsini təxirə salmaq üzrə qeyri-şərtsiz hüquq mövcud olmadıqda.

Qrup bütün digər öhdəlikləri uzunmüddətli öhdəliklər olaraq təsnif edir.

Təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri uzunmüddətli aktiv və öhdəliklər kimi təsnif edilir.

Təqdimatın digər əsasları

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları, başqa cür qeyd edilmədiyi hallarda, Azərbaycan Manatı (“AZN”) ilə ifadə edilir. Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları şərti dəyər kimi ədalətli dəyərdə qeydə alınan əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər və investisiya mülkiyyəti istisna olmaqla tarixi dəyər əsasında tərtib edilmişdir.

MHBS-nin qəbul edilməsi Qrupun mühasibat uçotu siyasətində dəyişikliklərə səbəb olmuşdur. Düzəliş edilmiş mühasibat prinsipləri aşağıda göstərilmişdir:

Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər

Əmlak, tikili və avadanlıqlar peşəkar müstəqil qiymətləndiricilərin apardığı qiymətləndirmə ilə bazara əsaslanan sübutlardan formalaşmış yenidən qiymətləndirmə tarixindəki ədalətli dəyərdən sonradan yığılmış köhnəmə və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında şərti dəyər olaraq ədalətli dəyərdə qeydə alınır.

İllər üzrə faydalı ömür	
Torpaq	limitsiz
Maşın və avadanlıqlar	3-20 il
Binalar və bənzər tikililər	5-70 il
Elektrolizatorlar	5-15 il
Nəqliyyat vasitələri	5-20 il
Digər	5-20 il
Qeyri-maddi aktivlər	2-10 il
İstifadə hüququ olan aktivlər	icarə müddətindən asılıdır

Aktivin amortizasiyası istifadəyə yararlı olduqda, yəni rəhbərliyin nəzərdə tutduğu qaydada işləyə bilməsi üçün lazım olduğu yerdə və şəraitdə olduqda başlayır. Aktivin amortizasiyası, satış üçün saxlanılan aktiv kimi təsnifləşdirildiyi (və ya satış üçün saxlanılan kimi təsnifləşdirilən silinmə qrupuna daxil edildiyi) tarixdən əvvəl, 5 sayılı MHBS və aktivin tanınmasının dayandırıldığı tarixinə uyğun olaraq dayandırılır. Buna görə, aktiv gözləndikdə və ya aktiv tamamilə amortizasiya edilmədikdə, aktiv istifadədən çıxdıqda amortizasiya dayandırılır.

Faydalı istifadə müddəti və amortizasiya metodu hər bir hesabat tarixində yenidən təhlil edilir və təxminlərdə olan dəyişikliklərin təsiri prospektiv əsasda tətbiq edilir.

Aktivin qalıq dəyəri dedikdə, aktivin artıq istifadə edilmiş olması və istifadə müddətinin sonunda olacağı vəziyyətində olması fərziyyəsi ilə, satışın təxmini xərcləri çıxılmaqla Qrupun həmin aktivin satışından əldə ediləcəyi vəsaitlərin məbləği nəzərdə tutulur.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Aktivin qalıq dəyəri aktivin balans dəyərində bərabər və ya ondan daha çox olan məbləğə qədər arta bilər. Belə olduğu halda, qalıq dəyəri sonradan aktivin balans dəyərindən aşağı məbləğə qədər azalanadək aktivin amortizasiya haqqı sıfırdır.

Qrup hər bir hesabat tarixinin sonunda əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlərinin balans dəyərlərinin dəyərsizləşməsinə dair ehtimalın olmasını qiymətləndirir. Əgər hər hansı belə ehtimal mövcuddursa dəyərsizləşmə zərərinin (əgər varsa) dərəcəsini müəyyən etmək üçün aktivin bərpa edilə bilən məbləği təxmin edilir. Fərdi aktivin bərpa edilə bilən məbləğini qiymətləndirmək mümkün olmadıqda, Qrup aktivin aid olduğu pul vəsaitlərini yaradan vahidin bərpa edilə bilən məbləğini təxmin edir.

Əgər aktivin (və ya nağd pul yaradan vahidin) bərpa edilə bilən məbləği onun balans dəyərindən azdırsa, aktivin (və ya nağd pul yaradan vahidin) balans dəyəri onun bərpa edilə bilən məbləğinə qədər azaldılmalıdır. Aktiv yenidən qiymətləndirilmiş məbləğdə uçota alınbsa, aktivin dəyərsizləşməsi yenidən qiymətləndirmə rezervinin azalması kimi tanınır, əks halda dəyərsizləşmə zərəri dərhal gəlir və ya zərər hesabatlarında tanınır.

Dəyərsizləşmə zərəri daha sonrakı dövrdə geri qaytarıldıqda, aktivin (və ya nağd pul yaradan vahidin) balans dəyəri onun bərpa edilə bilən məbləğinə qədər qaldırılmalıdır, lakin qiymətdən düşmədən irəli gələn zərərin ləğvi ilə əlaqəli olan aktivin (və ya nağd pul yaradan vahidin) artmış balans dəyəri əvvəlki illərdə həmin aktiv (və ya nağd pul yaradan vahid) üçün heç bir dəyərsizləşmə zərərinin tanınmış olmadığı müəyyən edilmiş balans dəyərindən yuxarı olmamalıdır. Aktiv üçün dəyərsizləşmə zərərinin ləğvi, həmin aktivin yenidən qiymətləndirmə metoduna əsasən təkrar qiymətləndirilmiş məbləğlə əks etdirilməsi istisna olmaqla birbaşa mənfəət və ya zərərdə tanınmalıdır, əks halda qiymətləndirilmiş aktivin dəyərsizləşməsindən irəli gələn zərərin ləğvi yenidən qiymətləndirmə artımı kimi tanınmalıdır.

Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər hesabdan silindikdə və ya onların davamlı istifadəsi artıq iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Əmlak, tikili və avadanlıq vasitələrinin satılaraq hesabdan silinməsi və ya istismardan çıxarılmasından irəli gələn hər hansı gəlir və ya zərər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunmuş gəlirlər arasında fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

Əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin bir hissəsinin faydalı istifadə müddəti fərqli olduqda, onlar əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin ayrı-ayrı maddələri (əsas komponentləri) kimi uçota alınır.

Elektrolizatorların vaxtaşırı yenidən işlənməsinin dəyəri ehtimal olunan istehsal dövrü ərzində kapitallaşdırılır və amortizasiya edilir.

Əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin bir hissəsinin dəyişdirilməsi ilə əlaqədar xərclər, bu hissədə əks olunan gələcək iqtisadi faydaların Qrupa daxil olacağı və dəyərini etibarlı şəkildə ölçülə biləcəyi təqdirdə, balans dəyərində uçota alınır. Əvəz edilmiş hissənin balans dəyəri silinir. Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlərə gündəlik xidmət xərcləri yarandığı anda gəlir hesabatında əks etdirilir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Tədqiqat və inkişaf xərcləri

Tədqiqat xərcləri yarandıqca xərclərə aid edilir. Fərdi layihə üzrə inkişaf xərcləri Qrup aşağıdakıları nümayiş etdirə bildikdə qeyri-maddi aktiv kimi tanınır:

- Aktivin istifadəyə və ya satışa hazır olması üçün qeyri-maddi aktivin tamamlanmasının texniki mümkünlüyü;
- Onun tamamlamaq niyyəti və aktivdən istifadə etmək və ya satmaq qabiliyyəti və niyyəti;
- Aktivin tamamlamaq üçün resursların mövcudluğu;
- İnkişaf zamanı xərcləri etibarlı şəkildə ölçmək bacarığı.
- Aktivin gələcək iqtisadi faydaları necə yaradacağı;

İnkişaf xərclərinin aktiv kimi ilkin tanınmasından sonra aktiv hər hansı yığılmış amortizasiya və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə qeydə alınır. Aktivin amortizasiyası inkişaf başa çatdıqdan və aktiv istifadəyə hazır olduqdan sonra başlayır. O, ehtimal olunan gələcək fayda dövrü ərzində amortizasiya edilir. Amortizasiya satışın maya dəyərində qeyd olunur. İnkişaf dövründə aktiv hər il dəyərsizləşmə üçün yoxlanılır.

İnvestisiya mülkiyyəti

İnvestisiya mülkiyyəti, tamamlanmış və tikilməkdə olan əmlak və ya icarə ödənişləri əldə etmək, kapitalın artırılması və ya hər ikisi üçün saxlanılan yenidən qurulan əmlakdan ibarətdir. İcarə şərtləri saxlanılan əmlak, icarə ödənişləri əldə etmək, kapitalın artırılması və ya hər ikisi üçün saxlanıldıqda, fəaliyyəti müddətində satılmaq, istehsal və ya inzibati funksiyalarda istifadə edilmək əvəzinə investisiya mülkiyyəti kimi təsnif edilir.

İnvestisiya mülkiyyətinə aşağıdakıları nümunə göstərmək olar:

- iş fəaliyyəti müddətində qısamüddətli satış üçün deyil, uzunmüddətli kapitalın artırılması üçün saxlanılan torpaq;
- hazırda təyin olunmamış gələcək istifadəyə verilmiş torpaq (Qrup ərazini mülkiyyətində olan əmlak kimi və ya iş fəaliyyəti müddətində qısamüddətli satış üçün istifadə edəcəyini müəyyənləşdirməmişdirsə, ərazi kapitalın artırılması üçün nəzərdə tutulur);
- Qrupa məxsus (və ya qrupun sahib olduğu binaya aid istifadə hüququ olan aktiv) və bir və ya daha çox əməliyyat icarəsi ilə icarəyə verilmiş tikili;
- boş olan, lakin bir və ya daha çox əməliyyat icarəsi ilə icarəyə verilməsi nəzərdə tutulan tikili;
- investisiya mülkiyyəti olaraq istifadə üçün inşa edilən və ya inkişaf etdirilən əmlak.

İnvestisiya mülkiyyəti əməliyyat xərcləri daxil olmaqla, ilkin olaraq, maya dəyəri ilə ölçülür. Əməliyyat xərclərinə köçürmə vergiləri, hüquqi xidmətlər üçün peşəkar xidmət haqları və əmlakı istismar oluna bilməsi üçün lazımi vəziyyətə gətirmək üçün ilkin icarə komissiyaları daxildir. Balans dəyərinə, tanınma meyarlarına cavab verildiyi təqdirdə, mövcud investisiya mülkiyyətinin bir hissəsinin əvəzləşdirmə xərcləri də daxil edilir.

İlkin tanınmadan sonra investisiya mülkiyyəti hesabat tarixindəki bazar şərtlərini əks etdirən ədalətli dəyərlə göstərilir. İnvestisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyərindəki dəyişikliklərdən yaranan gəlirlər və ya zərərlər, müvafiq vergi təsiri daxil olmaqla, yarandıkları dövrdə mənfəət və ya zərər hesabatına daxil edilir. Maliyyə hesabatlarının məqsədləri üçün iki dəfə sayılmamaq üçün maliyyə hesabatlarında əks olunan ədalətli dəyər:

- icarə təşviqlərinin yayılması və/və ya minimal icarə ödənişləri nəticəsində yaranan hər hansı hesablanmış gəlirin balans dəyəri ilə azaldılır;
- icarə əsasında saxlanılan investisiya mülkiyyəti halında: maliyyə vəziyyəti hesabatında maliyyə icarəsi öhdəliyi kimi tanınan əsas icarəçi qarşısında öhdəliyin balans dəyəri artmışdır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

İnvestisiya mülkiyyəti (davamı)

İnvestisiya mülkiyyətinə (və ya investisiya mülkiyyətindən) köçürmələr, yalnız istifadəsi üzrə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, yerinə yetirilir. İnvestisiya mülkiyyətindən sahibkar mülkiyyətinə köçürülmə üçün, sonrakı uçot üzrə şərti dəyər istifadədə olan dəyişiklik tarixinə olan ədalətli dəyərdir.

İnvestisiya mülkiyyəti ya ləğv edildikdə, ya da istifadədən birdəfəlik çıxarıldıqda və xaric edilməsindən gələcək iqtisadi mənfəət gözlənilmədikdə uçotdan çıxarılır. Xalis xaricəmə gəlirləri ilə aktivin balans dəyəri arasındakı fərq tanınmanın dayandırılması dövründəki mənfəət və ya zərər hesabında uçota alınır.

Əlaqəli təşkilata qoyulan investisiya

Əlaqəli təşkilat, Qrupun əhəmiyyətli təsirə malik olduğu təşkilatdır. Əhəmiyyətli təsir investisiya obyektinin maliyyə və əməliyyat siyasəti qərarlarında iştirak etmək səlahiyyətidir, lakin bu, siyasətlər üzərində nəzarət və ya birgə nəzarət deyil.

Əhəmiyyətli təsirin müəyyən edilməsində edilən mülahizələr törəmə müəssisələr üzərində nəzarəti müəyyən etmək üçün zəruri olanlara bənzəyir.

Qrupun əlaqəli təşkilata qoyulan investisiyası kapital metodundan istifadə etməklə uçota alınmışdır.

Kapital metoduna əsasən, əlaqəli təşkilata qoyulan investisiya, ilkin olaraq, ilkin dəyərdə tanınır. İnvestisiyaların balans dəyərinə, alış tarixindən etibarən əlaqəli təşkilatın xalis aktivlərində Qrupun payındakı dəyişiklikləri tanımaq üçün düzəliş edilir. Əlaqəli təşkilata aid qudvil investisiyanın balans dəyərinə daxil edilir və ayrıca dəyərsizləşmə üçün yoxlanılır.

Mənfəət və ya zərər haqqında hesabat əlaqəli təşkilatın əməliyyatlarının nəticələrində Qrupun payını əks etdirir. Həmin investisiyaların digər məcmu gəlirlərində (“DMG”) hər hansı dəyişiklik Cəmiyyətin DMG-nin bir hissəsi kimi təqdim olunur. Bundan əlavə, əlaqəli təşkilatın kapitalında bilavasitə tanınan dəyişiklik baş verdikdə, Qrup hər hansı dəyişiklikdə öz payını, müvafiq hallarda, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatda tanıyır. Qrup və əlaqəli təşkilat arasında əməliyyatlar nəticəsində yaranmış reallaşdırılmamış mənfəət və zərərlər əlaqəli təşkilatda iştirak payı həcmində silinir.

Əlaqəli təşkilatın mənfəət və ya zərərində Qrupun payının məcmusu əməliyyat mənfəətindən kənar mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda göstərilir və vergidən sonra mənfəət və ya zərəri və əlaqəli təşkilatın törəmə müəssisələrindəki nəzarət olunmayan payları təmsil edir.

Əlaqəli təşkilatların maliyyə hesabatları Qrupla eyni hesabat dövrü üçün hazırlanır. Zəruri hallarda, uçot siyasətini Qrupun siyasətlərinə uyğunlaşdırmaq üçün düzəlişlər edilir.

Kapital metodunun tətbiqindən sonra Qrup əlaqəli təşkilata qoyulan investisiya üzrə dəyərsizləşmə zərərinin tanınmasının zəruri olub-olmadığını müəyyən edir. Hər bir hesabat tarixində Qrup əlaqəli təşkilata qoyulan investisiyanın dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübutların olub-olmadığını müəyyən edir. Belə sübutlar olduqda, Qrup dəyərsizləşmə məbləğini əlaqəli təşkilatın bərpa edilə bilən dəyəri ilə onun balans dəyəri arasındakı fərq kimi hesablayır və sonra zərəri mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda “Əlaqəli təşkilatın mənfəət payı” kimi tanıyır.

Əlaqəli təşkilat üzərində əhəmiyyətli təsir itirildikdə, Qrup hər hansı saxlanılmış investisiyanı ədalətli dəyəri ilə ölçür və tanıyır. Əhəmiyyətli təsirin itirilməsi zamanı əlaqəli təşkilatın balans dəyəri ilə saxlanılan investisiyanın ədalətli dəyəri və xaric olunmadan əldə olunan gəlir arasında hər hansı fərq mənfəət və ya zərərdə tanınır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Nizamnamə kapitalının hissələri

40 sayılı MUBS-da müəyyənləşdirildiyi kimi, maliyyə əldə edildiyi və ya tikildiyi anda aktivin əldə edilməsi üçün ödənilmiş pul vəsaitləri və ya onların ekvivalentlərinin məbləği və ya digər mülahizənin ədalətli dəyəri və ya mümkün olduğu təqdirdə digər MHBS-lərin spesifik tələblərinə uyğun olaraq ilkin tanınma zamanı həmin aktivə aid edilən məbləğdir, məsələn “Pay Alətləri əsasında Ödəmə” adlı 2 sayılı MHBS.

Qrup bu MHBS-ni müəssisənin əldə etdiyi malların və ya xidmətlərin müəyyən hissəsini və ya hamısını müəyyənləşdirə biləcəyindən asılı olmayaraq, paya əsaslanan bütün ödəmə əməliyyatlarının uçotunda tətbiq edəcəkdir:

- öz payı ilə ödənilmiş paya əsaslanan ödəmə əməliyyatları;
- nağd hesaba qoyulmuş paya əsaslanan ödəmə əməliyyatları; və
- müəssisənin mal və ya xidmət aldığı və ya əldə etdiyi əməliyyatlar və razılaşma şərtləri müəssisəyə və ya bu malların və ya xidmətlərin tədarükçüsünə müəssisənin əməliyyatı nağd pulla (və ya digər aktivlərdə) olub-olmamasını seçmək və ya kapital alətləri buraxmaq imkanı verir.

Qrup, paya əsaslanan ödəmə əməliyyatında əldə olunan və ya alınan malları və ya xidmətləri, mallar əldə olunan və ya xidmətlər alınan zaman tanıyacaqdır. Müəssisə, mallar və ya xidmətlər öz payı ilə ödənilmiş paya əsaslanan ödəmə əməliyyatında alındığı təqdirdə müvafiq kapital artımını və ya mallar və ya xidmətlər nağd hesaba qoyulmuş paya əsaslanan ödəmə əməliyyatında əldə edildikdə bir öhdəlik tanımalıdır.

Öz payı ilə ödənilmiş paya əsaslanan ödəmə əməliyyatları üçün, Qrup alınan mal və ya xidmətləri və müvafiq kapitaldakı artımı əgər bu ədalətli dəyər etibarlı şəkildə qiymətləndirilə bilməzsə, birbaşa alınan malların və ya xidmətlərin ədalətli dəyəri ilə ölçməlidir. Müəssisə alınan malların və ya xidmətlərin ədalətli dəyərini etibarlı şəkildə qiymətləndirə bilmirsə, müəssisə onların dəyərini və müvafiq kapital artımını dolayısı ilə verilən kapital alətlərinin ədalətli dəyərinə istinad edərək ölçməlidir.

Mülkiyyətçi tərəfindən istifadə olunan əmlak, malların və ya xidmətlərin istehsalı və ya təchizatı və ya inzibati məqsədlər üçün istifadə üçün (mülkiyyətçi və ya icarəçi tərəfindən istifadə hüququ olan aktiv kimi) saxlanılan əmlakdır. Bəzi hallarda ana müəssisə törəmə müəssisələrinə icarəyə verilmiş və törəmə müəssisələr tərəfindən tutulmuş əmlaka sahibdir. Mülkiyyət, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında investisiya mülkiyyəti kimi təsnif edilmir, çünki Qrupun nöqteyi-nəzərindən, bu mülk sahibin mülkiyyətindədir.

Vergilər

Təxirə salınmış vergilər

Təxirə salınmış vergi, maliyyə hesabatlarındakı aktiv və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə onların vergi uçotuna uyğun balans dəyərləri arasındakı fərqlərdən yaranan və gələcəkdə ödəniləcək və ya geri alınacaq məbləğlərin əsasında hesablanır və bu zaman balans öhdəliyi üsulundan istifadə edilir. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri, ümumiyyətlə, bütün vergi bazasını artıran maddələr üçün hesablanır, təxirə salınmış vergi aktivləri isə bu aktivdən gələcəkdə istifadə etmək üçün kifayət qədər mənfəətin olması təxmini nəzərə alınaraq tanınır. Müvəqqəti fərqlərin qudvil və mühasibat mənfəətinə və vergi mənfəətinə təsir göstərməyən digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı yarandığı hallarda (müəssisə birləşməsi istisna olmaqla), belə vergi aktiv və öhdəlikləri tanınmır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Təxirə salınmış vergilər (davamı)

Təxirə salınmış vergi aktivinin balans dəyəri hər bir hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əgər gələcəkdəki mənfəət əldə edilməsi ilə bağlı təxminlər bu aktivə reallaşdırmağa imkan vermirsə, bu vergi aktivinin dəyəri tam və ya qismən bu təxminlərə uyğunlaşdırılmaq üçün azaldılır.

Təxirə salınmış vergini hesablayarkən vergi aktivinin reallaşdırılması və ya öhdəliyin ödənilməsi zamanı qüvvədə olan vergi dərəcəsi istifadə edilməlidir. Təxirə salınmış vergilər bilavasitə kapitala hesablanmış və ya kapitalda əks etdirilmiş maddələrə aid olduğu hallar istisna olmaqla, məcmu gəlir haqqında hesabatda əks etdirilir.

Aşağıdakı hallarda təxirə salınmış vergi aktivini və vergi öhdəliyi əvəzləşdirilərək xalis şəkildə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında təqdim edilir:

- Qrupun cari mənfəət vergisi aktivini mənfəət vergisi öhdəliyi ilə əvəzləşdirmək üçün qanuni və icrası mümkün olan hüququ mövcud olduqda; və
- Təxirə salınmış aktiv və öhdəliklər bir vergi orqanı tərəfindən qoyulan məbləğlərə aid edildikdə və bu vergilər üzrə öhdəlik eyni müəssisəyə məxsus olduqda.

Əlavə Dəyər Vergisi

Ödəniləcək ƏDV və iddia olunan əvəzləşdiriləcək ƏDV arasındakı fərq hesabat ayından sonra 20 gün ərzində dövlət büdcəsinə ödənilir. Satış ilə əlaqədar ödəniləcək əlavə dəyər vergisi vergi orqanlarına bu satışların qarşılığında ödəniş alındıqda ödənilir. Əvəzləşdiriləcək ƏDV, bir qayda olaraq, elektron ƏDV hesab-fakturası alındıqdan sonra ödəniləcək ƏDV ilə əvəzləşdirilir. Vergi orqanları ƏDV-nin xalis əsaslarla hesablanmasına icazə verir.

Satış və alış ilə əlaqədar olan ƏDV konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında ümumi məbləğdə uçota alınır və aktiv və öhdəlik kimi ayrıca olaraq açıqlanır. Alınacaq vəsaitlərin dəyərsizləşməsi ilə əlaqədar ehtiyat yaradıldıqda, dəyərsizləşmə zərəri ƏDV daxil olmaqla borcluya aid olan ümumi məbləğin tərkibində uçota alınır.

Əmlak vergisi

Əmlakın qalıq dəyərini aşan dəyərində sığortalanması və əmlak vergisinin bazar dəyəri ilə hesablanması halları istisna olmaqla, daimi nümayəndəliyi olan rezident hüquqi şəxslər və qeyri-rezident hüquqi şəxslər üçün vergi tutulan baza onların əsas vəsaitlərinin orta illik qalıq dəyəridir. Bununla belə, hüquqi şəxslərin mülkiyyətində olan əsas vəsaitlərin orta illik qalıq dəyəri 1% nisbətində əmlak vergisinə cəlb olunur. Eyni zamanda, rezident və qeyri-rezident fiziki şəxslərə münasibətdə vergi tutulan baza, əmlak vergisinin dərəcəsinin sahib olduğu aktivin növünə görə dəyişdiyi tikililər və onların hissələri, habelə rezident fiziki şəxslərin su və hava nəqliyyatı vasitələrindən ibarətdir.

Hesabat dövrü təqvim ilinə bərabərdir. Əsas vəsaitlərə sahib olan hüquqi şəxslər vergi bəyannaməsini hesabat dövründən növbəti ilin 31 mart tarixindən gec olmayaraq təqdim etməlidirlər. Əmlak vergisi ödəyicisi hüquqi şəxslər vergiləri hər rübün ikinci ayının 15-nə qədər avans ödənişləri yolu ilə (keçən il əmlak vergisinin 20%-i) yuxarıda qeyd olunan sənəd tarixindən gec olmayaraq son balanslaşdırma ödənişi ilə ödəyirlər.

Azərbaycan Respublikasında həmçinin Qrupun fəaliyyətinə görə hesablanan müxtəlif növ digər vergilər mövcuddur. Bu vergilər konsolidasiya edilmiş məcmu gəlirlər haqqında hesabatda daxil edilir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Mal-material ehtiyatları

Mal-material ehtiyatları maya dəyəri və ya xalis satış dəyərinin ən aşağı səviyyəsində uçota alınır. Mal-material ehtiyatlarının dəyəri orta çəkili dəyər prinsipinə əsaslanır və ehtiyatların əldə edilməsinə çəkilən xərcləri, eləcə də istehsal və ya emal xərclərini və bu aktivləri mövcud yerlərinə və vəziyyətinə gətirmək üçün çəkilən digər xərcləri əhatə edir. İstehsal edilmiş ehtiyatlar və tamamlanmamış istehsala münasibətdə isə, maya dəyəri adi iş qabiliyyətinə əsaslanan istehsal xərclərinin müvafiq hissəsini əhatə edir.

Xalis satış dəyəri, təxmini tamamlama və satış xərcləri çıxılmaqla, adi fəaliyyət gedişində ehtimal olunan satış qiymətidir.

Mal-material mülkiyyəti

Mal-material mülkiyyəti, icarə və ya kapitalın artırılması üçün saxlanması və mal-material mülkiyyəti olaraq saxlanması, maya dəyəri və xalis realizə edilə bilən dəyərin (NRV) ən aşağı hissəsi ilə ölçülməsi əvəzinə adi fəaliyyət gedişində əldə edilmiş və ya satılması üçün hazırlanan əmlakdır.

Xərclərə aşağıdakılar daxildir:

- Torpaq üçün mülkiyyət və icarə hüquqları;
- Tikinti üçün podratçılara ödənilmiş məbləğlər;
- Borc alma xərcləri, planlaşdırma və dizayn xərcləri, sahənin hazırlanması xərcləri, hüquqi xidmətlər üçün peşəkar xidmət haqları, əmlakın köçürülməsi üzrə vergilər, tikinti xərcləri və digər əlaqəli xərclər;
- Satış və ya marketinq agentlərinə daşınmaz əmlak satışına görə ödənilən geri qaytarılmayan komissiyalar ödənildikdə xərclərə aid edilir.

Xalis realizə edilə bilən dəyər, hesabat tarixinə bazar qiymətləri üzrə, adi biznes fəaliyyəti zamanı ehtimal olunan satış qiymətidir və əhəmiyyətlidirsə, tamamlama üçün ehtimal edilən xərclər və satış üçün vacib olan, ehtimal edilən xərclər çıxılmaqla pulun zaman dəyəri üçün diskontlaşdırılmışdır.

Silinmələr üzrə mənfəət və ya zərər hesabatında tanınmış mal-material mülkiyyətinin xərci, satılmış əmlak üzrə yaranmış xüsusi xərclərə, eləcə də satılan əmlakın nisbi ölçüsünə əsasən qeyri-spesifik xərclərin bölüşdürülməsinə istinadən təyin olunur.

Maliyyə alətləri

Qrup maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəflərindən biri olduqda, maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri onun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında tanınır. Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri, ilkin olaraq, ədalətli dəyərle ölçülür. Maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin alınması və ya yaranması ilə birbaşa əlaqəli olan əməliyyat xərcləri (mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle ölçülən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərindən başqa) əlavə edilir və ya ilkin tanınmada maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərinə müvafiq olaraq əlavə edilir və ya maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərindən müvafiq olaraq çıxılır.

Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle tanınan maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin əldə olunmasına birbaşa aid olan əməliyyat xərcləri dərhal mənfəət və ya zərərdə tanınır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivlərinin müntəzəm şəkildə satın alınması və ya satılması satış tarixi əsasında tanınır və ya xitam verilir. Bütün tanınmış maliyyə aktivləri sonradan, maliyyə aktivlərinin təsnifatına əsasən, amortizasiya edilmiş dəyərdə və ya ədalətli dəyərdə bütünlüklə ölçülür.

Maliyyə aktivlərinin təsnifatı

Aşağıdakı şərtlərə cavab verən borc alətləri sonradan amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür:

- maliyyə aktivini müqavilə ilə pul vəsaitləri axınının yığılması üçün aktivləri saxlamaq məqsədi daşıyan biznes modeli daxilində saxlanılır; və
- maliyyə aktivini üzrə müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə əsas pul vəsaitlərinin və ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə faizlərin ödənilməsinə nəzərdə tutan pul vəsaitlərinin yaranmasına səbəb olur.

Aşağıdakı şərtlərə cavab verən borc alətləri sonradan digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülür (DMGVƏD):

- maliyyə aktivini müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq pul vəsaitləri axınının yığılması və maliyyə aktivlərinin satışı məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- maliyyə aktivini üzrə müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə əsas pul vəsaitlərinin və ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə faizlərin ödənilməsinə nəzərdə tutan pul vəsaitlərinin yaranmasına səbəb olur.

Adətən, bütün digər maliyyə aktivləri sonradan mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülür (MZVƏD).

Yuxarıda göstərilənlərə baxmayaraq, Qrup maliyyə aktivinin ilkin tanınmasında aşağıdakı qəti seçimi/təyinatı həyata keçirə bilər:

- müəyyən meyarlar qarşılanmadıqda, Qrup kapital investisiyası üzrə müvafiq ədalətli dəyərdə dəyişikliyin digər məcmu gəlirdə təqdimatı üçün qəti tədbirlər həyata keçirə bilər; və
- Qrup uçot sistemində uyğunsuzluğu aradan qaldırmaq və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq məqsədilə, amortizasiya edilmiş maya dəyərində və ya DMGVƏD ölçülmə meyarlarına cavab verən borc investisiyasını əks keçid etməmək şərtlə MZVƏD-də təyin edə bilər.

Amortizasiya olunmuş dəyər və effektiv faiz dərəcəsi metodu

Effektiv faiz dərəcəsi metodu borc alətinin amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz gəlirinin müvafiq dövr üzrə bölgüsü üsuludur. Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşməyə məruz qalmış maliyyə aktivlərindən (yəni ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşmiş aktivlər) başqa maliyyə aktivləri üzrə effektiv faiz dərəcəsi, ehtimal edilən kredit üzrə dəyərsizləşmə istisna olmaqla borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış gələcək nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edən ödənilmiş, yaxud alınmış bütün haqlar, ödənişlər, əməliyyat xərcləri və ya mükafatlar) ilkin tanınma anında ümumi balans məbləğinədək diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit dəyərsizləşməsi üzrə maliyyə aktivləri üçün, kreditlə tənzimlənən effektiv faiz dərəcəsi, gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini, ehtimal olunan kredit zərərləri daxil olmaqla, ilkin tanınma zamanı borc alətinin amortizasiya olunmuş dəyərində diskontlaşdırılmaqla hesablanır.

Maliyyə aktivinin amortizasiya olunmuş dəyəri ilkin tanımada maliyyə aktivinin əsas ödəniş çıxılmaqla, hər hansı zərər üzrə düzəliş edilməklə həmin ilkin dəyər ilə ümumi dəyər arasındakı fərq üzrə effektiv faiz dərəcəsinə istifadə etməklə məcmu amortizasiya əlavə olunmaqla, maliyyə aktivinin ölçüldüyü dəyərdir. Maliyyə aktivinin ümumi balans dəyəri hər hansı bir zərər öhdəliyinə düzəliş edilməzdən əvvəl maliyyə aktivinin amortizasiya olunmuş dəyəri hesab olunur.

Faiz gəliri daha sonra amortizasiya edilmiş dəyərdə və DMGVƏD ilə qiymətləndirilən borc alətlərinin effektiv faiz metodundan istifadə edilməklə tanınır. Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit dəyərsizləşməsi üzrə yaranmış maliyyə aktivləri istisna olmaqla, maliyyə aktivləri üçün, faiz gəliri sonradan kredit itkisinə məruz qalmış maliyyə aktivləri istisna olmaqla, maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində effektiv faiz dərəcəsinə tətbiq etməklə hesablanır. Sonradan kredit dəyərsizləşməsi üzrə yaranmış maliyyə aktivləri üçün faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsinə maliyyə aktivinin amortizasiya olunmuş dəyərində tətbiq etməklə tanınır. Əgər sonrakı hesabat dövrlərində kredit zərərinə məruz qalmış maliyyə aləti üzrə kredit riski maliyyə aktivinin artıq kredit zərərinə məruz qalmamasına səbəb olursa, faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsinə maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində tətbiq etməklə tanınır.

Qrupun maliyyə aktivlərinin əksəriyyəti daha sonra amortizasiya edilmiş dəyərlə ölçülmüş maliyyə aktivləri kimi təsnif edilmişdir. Qrupun maliyyə öhdəlikləri daha sonra amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülmüş maliyyə öhdəlikləri kimi təsnif edilmişdir. Qrup mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülmüş hər hansı maliyyə öhdəliklərinin təsnifatını seçmir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Qrup ehtimal olunan kredit zərəri modelini amortizasiya edilmiş dəyərlə və ya digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülmüş maliyyə aktivlərinə tətbiq edir.

İlkin tanınmadan sonra maliyyə aktivini üzrə kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda, bu maliyyə aktivini üçün ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat ömürlük ehtimal olunan kredit zərərinə bərabər dəyərdə ölçülür.

Əgər hesabat tarixində maliyyə aktivini üzrə kredit riski ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmamışdırsa, bu maliyyə aktivini üçün ehtimal edilən kredit zərəri (sadələşdirilmiş yanaşmanın seçildiyi debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər istisna olmaqla) 12 aylıq ehtimal edilən kredit zərərlərinə bərabər dəyərdə ölçülür. Debitor borcları və alınacaq digər vəsaitlər üçün əhəmiyyətli bir maliyyələşdirmə komponentinin olub-olmamasından asılı olmayaraq, ömürlük ehtimal olunan kredit zərəri əsasında ölçmə tətbiq olunur.

Qrup ehtimal olunan kredit zərərini qiymətləndirmək üçün daxili modeldən istifadə edir. Model 9 sayılı MHBS-ə uyğun olaraq tərtib edilmiş və qarşı tərəflərin kredit risklərinin qiymətləndirilməsi üçün maliyyə sisteminin xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq, qarşı tərəflərə hesab sistemini təyin etməklə hazırlanmışdır. Təyin edilmiş bal (reyting) fərdi şəkildə hesablanmış Defolt Ehtimalıdır (DE). Aktivin bir bal qrupundan daha aşağı bal qrupuna keçməsi digər meyarlar arasında kredit riskinin əhəmiyyətli artımı hesab olunur.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Ədalətli dəyərin ölçülməsi

Ədalətli dəyər ölçülmə tarixində bazar iştirakçıları arasında intizamlı əməliyyatda aktivini satmaq üçün qəbul edilmiş və ya öhdəliyi ötürmək üçün ödəniləcək qiymətdir. Ədalətli dəyərin ölçülməsinə əsasən, aktivin satılması və ya öhdəliyin ötürülməsi üzrə əməliyyat:

- aktiv və ya öhdəlik üçün əsas bazarda; və ya
- əsas bazarın yoxluğu şəraitində aktiv və ya öhdəlik üçün ən əlverişli bazarda baş verir.

Əsas bazar və ya ən əlverişli bazar Qrup tərəfindən əlçatan olmalıdır. Aktiv və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri bazar iştirakçılarının öz iqtisadi maraqlarına uyğun hərəkət etdiklərini nəzərə alaraq aktiv və ya öhdəliklərin ədalətli dəyərini müəyyənləşdirərkən bazar iştirakçılarının aktiv və ya öhdəliyin ölçülməsində istifadə etdikləri mülahizələrdən istifadə edilir. Qeyri-maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyəri ölçülərkən bazar iştirakçısının aktivin ən çox və ən yaxşı istifadə tətbiqindən yararlanmaqla ondan istifadə etmək və ya başqa bazar iştirakçısına satmaq yolu ilə iqtisadi mənfəəti artırmaq bacarığı nəzərə alınır.

Qrup həmin şəraitdə müvafiq olan və ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün mövcud olan məlumatlar üzrə müvafiq müşahidə edilən gəlirlərin istifadəsini artıran və müşahidə edilə bilməyən gəlirlərin istifadəsini azaldan qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir.

Ədalətli dəyəri ölçülən və maliyyə hesabatında açıqlanmış bütün aktiv və öhdəliklər aşağıda təsvir edilmiş və bütövlükdə ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün mühüm olan ən aşağı səviyyədə məlumatlara əsaslanmış ədalətli dəyər iyerarxiyasında təsnifləşdirilir:

- 1-ci Səviyyə – fəal bazarlarda oxşar aktivlər və öhdəliklər üzrə təyin edilmiş (nizamlanmamış) bazar qiymətləri;
- 2-ci Səviyyə – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli məlumatın birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilə biləcəyi qiymətləndirmə üsulları;
- 3-cü Səviyyə – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli məlumatın müşahidə oluna bilmədiyi qiymətləndirmə üsulları.

Maliyyə hesabatlarında dövrü əsasda tanınmış aktivlər və öhdəliklər üzrə Qrup hər hesabat dövrünün sonunda yenidən təyin edilmiş təsnifatla (bütövlükdə ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün zəruri olan ən aşağı səviyyəli məlumata əsaslanmış) iyerarxiyada səviyyələr arasında köçürmələrin olub-olmamasını müəyyən edir.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Qrup yalnız aktiv üzrə pul daxil olmaları ilə bağlı müqavilə hüquqlarının vaxtı bitdikdə, yaxud maliyyə aktivini və aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün risk və imtiyazları əsas etibarilə digər müəssisəyə ötürdükdə maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır.

Maliyyə öhdəlikləri və kapital

Borc və ya kapital olaraq təsnifləşdirmə

Borc və kapital alətləri müqavilə razılaşmalarının məzmununa və maliyyə öhdəliyi ilə kapital alətinin təriflərinə uyğun olaraq ya maliyyə öhdəliyi, ya da kapital kimi təsnif edilir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə öhdəlikləri və kapital (davamı)

Kapital alətləri

Kapital aləti müəssisənin bütün öhdəlikləri çıxıldıqdan sonra onun aktivlərində qalan payı sübut edən istənilən bir müqavilədir. Qrup tərəfindən buraxılan kapital alətləri birbaşa buraxılma xərcləri çıxılmaqla əldə edilən vəsaitlərin cəmi məbləğində tanınır.

Qrupun öz kapital alətlərini satın alması birbaşa olaraq kapital bölümündə tanınır və çıxılır. Qrupun öz kapital alətlərini satın alması, satması, buraxması və ya ləğv etməsi ilə bağlı yaranmış mənfəət və zərər məbləğləri mənfəət və zərər hesablarında tanınmamışdır.

Maliyyə öhdəlikləri

Bütün maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyər və ya MZVƏD ilə ölçülür.

Maliyyə öhdəlikləri (i) biznesin birləşməsi zamanı alıcının şərti mükaufatı olduqda, (ii) ticarət və ya (iii) MZVƏD üçün nəzərdə tutulduğu halda MZVƏD üzrə təsnif edilir.

(i) Biznesin birləşməsi zamanı alıcının şərti mükaufatı olmayan, (ii) ticarət və ya (iii) MZVƏD üzrə təsnif edilməyən maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə edərək amortizasiya olunmuş dəyər də ölçülür. Effektiv faiz metodu maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış gələcək nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edən montəqələrdə ödənilmiş, yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükaufat yaxud endirimlər) ilkin tanınma anında xalis balans məbləğinədək dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Qrup maliyyə öhdəliyini konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarından (və ya maliyyə öhdəliyinin bir hissəsini) yalnız bu öhdəlik ləğv edildiyi halda, məsələn müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə və ya ləğv olunduqda və ya müddəti başa çatdığı zaman çıxarır.

Əsaslı şərtlərlə borc alətləri üzrə mövcud debitor və kreditor arasında mübadilə aparılması halları ilkin maliyyə öhdəliyinin ləğv edilməsi və yeni maliyyə öhdəliyinin tanınması kimi nəzərə alınır. Eynilə, mövcud maliyyə öhdəliyinin və ya onun bir hissəsinin (debitorun maliyyə çətinlikləri ilə əlaqəli olmasından asılı olmayaraq) şərtlərinin əhəmiyyətli şəkildə dəyişdirilməsi, ilkin maliyyə öhdəliyinin ləğv edilməsi və yeni maliyyə öhdəliyinin tanınması kimi tanınır.

Yeni yaradılmış maliyyə öhdəliyinin şərtlərinə əsasən, o cümlədən alınmış hər hansı haqlar üzrə nağd ödənilmiş haqlar və ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılmış ödənişlər də daxil olmaqla, pul vəsaitlərinin hərəkətinin diskontlaşdırılmış hazırkı dəyəri, ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul vəsaitlərinin hərəkətinin diskontlaşdırılmış hazırkı dəyərindən ən azı 10 faiz fərqləndikdə, yeni müddəaların əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olması hesab edilir. Borc alətlərinin mübadiləsi və ya şərtlərin dəyişdirilməsi öhdəliyin ləğvi olaraq nəzərə alınarsa, çəkilmiş xərclər və ya haqlar ləğvetmə üzrə gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi tanınır. Mübadilə və ya dəyişdirmə öhdəliyin ləğvi olaraq nəzərə alınmırsa, hər hansı xərclər və ya haqlar öhdəliyin balans dəyərində düzəliş olaraq tanınır və dəyişdirilmiş öhdəliyin qalan müddəti ərzində amortizasiya olunur.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Cəmiyyətin keçmişdə baş vermiş hadisənin nəticəsi olaraq hazırda öhdəliyi (hüquqi yaxud konstruktiv) olduqda tanınır; bu zaman Cəmiyyətdən öhdəliyin yerinə yetirilməsinin tələb olunacağı ehtimal edilir və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə hesablana bilər.

Ehtiyat kimi tanınan məbləğ öhdəliklə bağlı risk və qeyri-müəyyənlikləri nəzərə almaqla hesabat dövrünün sonunda cari öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan məbləğlərin ən düzgün şəkildə hesablanmasıdır.

Ehtiyat hazırkı öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün hesablanmış pul vəsaitlərinə istinad etməklə ölçülsə, onun balans dəyəri (pulun zaman dəyərinin təsiri əhəmiyyətli olduqda) həmin pul vəsaitlərinin cari dəyərinə bərabər olur.

Ehtiyatların ödənilməsi üçün tələb olunan iqtisadi faydaların bir hissəsinin və ya hamısının üçüncü tərəfdən geri alınması gözləniləndə, kompensasiyanın alınacağına faktiki olaraq əmin olduqda və debitor borcunun məbləği etibarlı şəkildə ölçülə bildikdə, debitor borc aktiv kimi tanınır.

ƏDV depozit hesabı

Əlavə Dəyər Vergisi (“ƏDV”) depozit hesabı sistemi Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi tərəfindən ƏDV ilə bağlı neqativ halların qarşısını almaq məqsədilə 2008-ci ildən etibarən tətbiq olunan sistemdir. 01 yanvar 2008-ci il tarixindən Vergilər Məcəlləsinə edilmiş düzəlişlərə əsasən, ƏDV ödənişinin məbləği təqdim olunmuş ƏDV hesab-fakturalarına uyğun olaraq vergi ödəyicisinin ƏDV depozit hesabında aparılan əməliyyatlar çərçivəsində bu hesaba ödənilmiş olan vergi məbləğidir.

Bu modulun köməkliyi ilə, vergi ödəyicisi ƏDV hesab-fakturasında qeyd olunmuş ƏDV məbləğini digər vergi ödəyicisinin ƏDV depozit hesabına ödəyir. Eyni zamanda Dövlət büdcəsi qarşısında bütün növ vergi öhdəlikləri və gömrük komitəsinə ödənilməli olan idxal əməliyyatları ilə bağlı ƏDV məbləğləri vergi ödəyicisi tərəfindən ƏDV depozit hesabı vasitəsilə ödənilə bilər. Ödənilmiş məbləğlər barəsində məlumat vergi orqanı tərəfindən Baş Dövlət Xəzinədarlığına və daha sonra Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankına (“ARMB”) ötürülür. Mərkəzi Bank Baş Dövlət Xəzinədarlığı (“BDX”) tərəfindən təqdim olunmuş məlumat əsasında məbləğlərin müvafiq yerli xəzinədarlıq orqanlarına köçürülməsini təmin edir. Vergilər Nazirliyi təqdim olunmuş məlumatda qeyd edilən məbləğlərin vergi ödəyicisinin şəxsi faylına daxil edilməsini təmin edir. Cari sistem Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Avtomatlaşdırılmış Vergi Məlumatı Sistemində qoşulmuşdur. Eyni zamanda BDX-də və ARMB-də elektron məlumat mübadiləsi təşkil olunmuşdur.

ƏDV depozit hesabının tətbiqi ödənişlərə və qaytarılan ƏDV məbləğlərinə vaxtlı-vaxtında nəzarət etmək imkanı verir. Vergi borcları olan vergi ödəyiciləri bu məbləğləri yalnız dövlət büdcəsinə köçürə bilər. Vergi ödəyiciləri banklara getmədən dövlət büdcəsinə, digər vergi ödəyicilərinin ƏDV depozit hesabına və gömrük komitəsinə depozit hesabı vasitəsilə ödəniş edə bilərlər. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti xüsusi proqram təminatından istifadə etməklə depozit hesabı ilə aparılan bütün əməliyyatlara avtomatik şəkildə nəzarət edir.

ƏDV depozit hesabındakı vəsaitlərdən istifadə məhdudlaşdırılmışdır və yalnız ƏDV və digər müvafiq vergilərlə bağlı əməliyyatlar üçün istifadə edilə bilər.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Təxirə salınmış gəlirlər

Hökumət qrantları

Hökumət qrantları, qrantın alınacağına və əlavə edilmiş bütün şərtlərə əməl ediləcəyinə dair əsaslı əminlik olduğda tanınır. Qrant xərc maddəsinə aid olduğda, kompensasiya edilməsi nəzərdə tutulan müvafiq xərclərin xərcləndiyi dövrlər ərzində sistemətik şəkildə gəlir olaraq tanınır. Qrant bir aktivə aid olduğda, əlaqədar aktivin ehtimal olunan faydalı istifadə müddəti ərzində bərabər miqdarda gəlir kimi uçota alınır. Qrup, qeyri-maddi aktivlərin qrantlarını aldıqda, aktiv və qrant nominal məbləğlərdə uçota alınır və əsas aktivin faydalarının istehlakı formasına əsasən, aktivin ehtimal olunan faydalı ömrü ərzində mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda illik bərabər hissələrlə uçota alınır.

İcarələr

İcarə nəzərdən keçirildiyi müddət ərzində aktivdən (əsas aktivdən) istifadə hüququ üzrə müqavilə və ya müqavilənin bir hissəsidir. Müştərinin müəyyən edilməmiş aktivin istifadəsi nəticəsində yaranan iqtisadi mənfəəti əldə etmək hüququ və həmin aktivin istifadəsinə rəhbərlik etmək hüququ varsa, nəzarətin davam etdiyi hesab edilir.

İcarə öhdəliyi başladıqda, Qrup qısamüddətli, eləcə də aşağı dəyərli icarə öhdəliyindən başqa bütün icarələr üçün aktiv və icarə öhdəliyinin istifadə hüququnu tanıyır.

Aktivdən istifadə hüququ əvvəlcə maya dəyəri ilə ölçülür və sonradan yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə ölçülür.

İcarə öhdəliyi əvvəlcə gələcək icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə ölçülür. Sonradan icarə öhdəlikləri faiz və icarə ödənişləri üçün düzəldilir.

Borc öhdəlikləri

Bütün kreditlər və borc öhdəlikləri ilkin olaraq birbaşa aid edilə bilən əməliyyat xərcləri çıxılmaqla alınan məbləğin ədalətli dəyəri ilə tanınır. İlkin tanınmadan sonra faiz yaranan kreditlər və borc öhdəlikləri effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür. Gəlir və zərərlər öhdəliklərin tanınması dayandırıldıqda, eləcə də amortizasiya prosesi zamanı məcmu gəlir haqqında hesabatda tanınır.

Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər

Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər qarşı tərəf müqavilədə nəzərdə tutulmuş öhdəliklərini icra etdiyi zaman tanınır və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır.

Nizamnamə kapitalı

Nizamnamə kapitalı Cəmiyyətin səhmdarının qoyduğu kapitalın məbləğidir. Cəmiyyət nizamnamə kapitalını səhmdarın təsdiqi çərçivəsində artırma və ya azalda bilər.

Təsisçilərin nizamnamə kapitalından başqa vəsait qoyması və ya geri çəkməsi digər kapitalda tanınır.

Adi səhmlər üzrə dividendlər onların elan edildiyi dövrdə azalma kimi kapitalda tanınır. Hesabat tarixindən sonra elan edilmiş dividendlər “Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr” adlı 10 sayılı MUBS-a uyğun olaraq sonrakı hadisə kimi nəzərə alınır və müvafiq olaraq açıqlanır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Müştərilərlə bağlanmış müqavilələr üzrə gəlirlər

15 sayılı MHBS, müəssisələrə müştərilər ilə bağlanmış müqavilələrdən gəlirlərin uçotu üzrə vahid məcmu modeli tətbiq edir.

15 sayılı MHBS-in əsas prinsipinə görə, Qrup vəd edilmiş malların və ya xidmətlərin müştərilərə köçürülməsini əks etdirmək üçün gəliri Qrupun həmin mal və ya xidmətlər müqabilində hüquq əldə etməyi gözlədiyini əks etdirən məbləğdə tanınmalıdır. Standart xüsusilə gəlirlərin tanınması üçün beşaddımlı bir yanaşma təqdim edir:

- 1-ci Addım: Müştərilərlə bağlanmış müqavilə və ya müqavilələrin müəyyən edilməsi;
- 2-ci Addım: Müqavilə öhdəliklərinin müəyyən edilməsi;
- 3-cü Addım: Əməliyyat qiymətinin müəyyən edilməsi;
- 4-cü Addım: Müqavilə öhdəlikləri üzrə əməliyyat qiymətlərinin ayrılması;
- 5-ci Addım: Müəssisənin müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirdiyi halda, (yetirdiyi zaman) gəlirin tanınması.

15 sayılı MHBS-ə əsasən, öhdəliyin icrası yerinə yetirildiyi halda (yetirildiyi zaman), yəni müəyyən öhdəliyin icrasında əsas götürülən mallara və ya xidmətlərə “nəzarət” müştəriyə ötürüldükdə, müəssisə gəliri tanıyır.

İşçilərə sərf olunan xərclər

Əmək haqları, məvaciblər, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və bülletenlər üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Qrupun işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

Xarici valyuta əməliyyatları

Qrupun funksional valyutası Azərbaycan Manatıdır (“AZN”). Valyutası ABŞ dolları olan “Azəralüminium” MMC istisna olmaqla, Cəmiyyətin və törəmə müəssisələrin funksional valyutası Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

Monetar aktiv və öhdəliklər ARMB-nin müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan, rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən AZN-ə çevrilir. Xarici valyuta əməliyyatları əməliyyat tarixində mövcud olan məzənnə ilə uçota alınır.

İlin sonuna qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə yerli valyutaya çevrilmə qeyri-monetar maddələrə, o cümlədən pay alətlərinə tətbiq edilmir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızlarının ədalətli dəyərində təsiri ədalətli dəyər üzrə gəlir və ya xərclərin bir hissəsi kimi qeydə alınır.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı Qrup aşağıda göstərilən valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
1 ABŞ dolları	1.7000 AZN	1.7000 AZN
1 Avro	1.8766 AZN	1.8114 AZN

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Şərti öhdəliklər və aktivlər

Şərti öhdəliklər konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında tanınmır. Onlar iqtisadi cəhətdən səmərəli resursların məxarici ehtimalı olmayanadək konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının qeydlərində açıqlanır.

Şərti aktivlər konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında qeyd olunmur, lakin iqtisadi mənfəət əldə edilməsi ehtimalı olduqda konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatında açıqlanır.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli uçot təxminləri və fərziyyələr

Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması hesabat tarixinə təqdim edilən aktiv və öhdəliklərin məbləğlərinə təsir göstərə biləcək və başa çatmış müddət ərzində gəlir və xərclərin təqdim edilmiş məbləğləri üzrə rəhbərlikdən təxminlərin və mülahizələrin verməsini tələb edir.

Biznes fəaliyyətlərinin qeyri-müəyyənliyi nəticəsində konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında bir çox maddələrin dəqiq qiymətləndirilməsi mümkün olmur və yalnız müəyyən ehtimallar irəli sürülə bilər. Ehtimallar konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları hazırlanarkən ən son məlumatlara əsaslanan mühakimələri nəzərdə tutur. Gələcək hadisələr haqqında mövcud vəziyyət və ehtimallar Qrupun nəzarətindən kənarda yaranan bazar dəyişiklikləri və ya şəraitə görə dəyişə bilər. Bu cür dəyişikliklər baş verdikləri zaman Qrup tərəfindən edilən təxminlərdə öz əksini tapır.

Ən əhəmiyyətli təxminlər əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin və investisiya mülkiyyətinin faydalı istifadə müddəti, dəyərsizləşməsi və ədalətli dəyəri, investisiya və əməliyyat aktivlərinin təsnifatı, inkişaf xərclərinin tanınması, debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri (EOKZ), mal-material ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi, maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi, cari vergilər, təxirə salınmış vergi aktivlərinin bərpası, icarə müddəti və artan borc üzrə faiz dərəcəsinin qiymətləndirilməsi, gəlirin tanınması, yenidən təsnifatlar ilə bağlıdır. Faktiki nəticələr həmin təxminlərdən fərqli ola bilər.

Mülahizələr

Qrupun mühasibat uçotu siyasətinin tətbiq edilməsi prosesində rəhbərlik konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında tanınmış məbləğlər üzrə nəzərə alınmış əhəmiyyətli təsiri olan təxminlərdən başqa aşağıdakı mülahizələri edir.

Əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin faydalı istifadə müddəti

Qrup hər maliyyə ilinin sonunda əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin qalan faydalı istifadə müddətini qiymətləndirir. Bu aktivlərin nəzərdə tutulan faydalı ömürləri ötən ilin qiymətləndirilməsindən fərqli olduqda, “Uçot Siyasətləri, Uçot Qiymətləndirmələrində Dəyişikliklər və Xətalər” adlı 8 sayılı MUBS standartına müvafiq olaraq uçot təxminlərində dəyişiklik olaraq uçota alınır. Belə təxminlərin əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin balans dəyərlərinin məbləğləri və mənfəət və zərər hesablarında tanınmış köhnəlmə və amortizasiya üzrə əhəmiyyətli təsiri olur.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli uçot təxminləri və fərziyyələr (davamı)

Əmlak, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi aktivlərin, investisiya mülkiyyətinin və digər qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Qrup hər bir hesabat tarixinə aktivlərin dəyərsizləşməsinə dair ehtimalın olmasını qiymətləndirir. Əgər hər hansı belə ehtimal mövcuddursa, Qrup aktivin bərpa edilə bilən məbləğini təxmin edir. Aktivin bərpa edilə bilən məbləği onun digər aktivlərdən müstəqil şəkildə pul vəsaitləri yaratmaq qabiliyyətinin olduğu hallar istisna olmaqla, aktivin və ya pul vəsaiti yaradan vahidin ən yüksək ədalətli dəyərindən satış xərcləri və istifadə dəyəri çıxılması nəticəsində yaranan dəyərə bərabərdir. Aktivin balans dəyəri onun bərpa edilə bilən məbləğindən artıq olduqda aktiv dəyərsizləşmiş hesab edilir və onun balans dəyəri müvafiq olaraq azaldılır. İstifadə dəyərini qiymətləndirərkən, pulun zaman dəyəri və aktivə xas olan risklərin cari bazar qiymətləndirməsini əks etdirən vergidən öncə diskont dərəcəsi istifadə edilərək ehtimal olunan gələcək pul axınları mövcud dəyərinə diskontlaşdırılır. Satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri müəyyən edərkən, cari bazar əməliyyatları (mövcud olduqda) nəzərə alınır. Bu cür əməliyyatlar müəyyən edilə bilmədikdə, müvafiq qiymətləndirmə modeli istifadə olunur.

Qrup dəyərsizləşmə üzrə hesablamaları, fərdi aktivin ayrıldığı Qrupun hər bir nağd pul yaradan vahidi (CGU) üçün ayrı-ayrılıqda hazırlanan ətraflı büdcələrə və proqnoz hesablamalarına əsaslanır. Bu büdcələr və proqnoz hesablamaları, ümumilikdə, 5 illik dövrü əhatə edir. Daha uzun dövrlər üçün, uzunmüddətli artım sürəti müəyyənləşdirilir və beşinci ildən sonra gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti üçün tətbiq olunur. Rəhbərlik bazara indeksləşdirilən qiymətlərin gələcək artımları ilə biznesin gedişində dəyişən qiyməti nəzərdə tutan əmtəə qiymətləri ehtimalı üçün artırılmış qiymət vəziyyətindən istifadə edir.

Qrup 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə əmlak, tikili və avadanlıqlar, qeyri-maddi aktivlər üzrə investisiya mülkiyyəti və digər qeyri-maliyyə aktivləri üzrə dəyərsizləşmə zərərini tanınamamışdır.

Əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin və investisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyəri

İlkin tanınma

Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər və investisiya mülkiyyəti, bu aktivlərin Qrupa təhvil verildiyi tarixə hesablanmış xərclər kimi ədalətli dəyərlə ölçülmüşdür.

Əmlak, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi aktivlərin və investisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyəri eyni zamanda əmlak, tikili və avadanlıqların ədalətli dəyərinə bərabər olan bənzər əmlak, tikili və avadanlıqların bazar satış qiymətlərinin təhlilini əhatə edən bazar yanaşması metodundan istifadə etməklə “Yeni Şəhər” Kompleksinin tikilməkdə olan əmlakları və “CIDC Baku”-nın əmlakları istisna olmaqla, 13 sayılı MHBS üzrə müvafiq olaraq 489,287 min AZN və 113,191 min AZN məbləğlərində qiymətləndirilmişdir.

Sonrakı ölçmə

Qrup 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə investisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyərində dəyişiklik tanınamamışdır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli uçot təxminləri və fərziyyələr (davamı)

İnvestisiya və əməliyyat aktivlərinin təsnifatı

Qrup əsas iş fəaliyyəti ilə yanaşı ofis binalarının, idman mərkəzlərinin və pərakəndə mağazaların kirayə verilməsi kimi müxtəlif iş fəaliyyəti ilə məşğuldur. Qrup bu cür fəaliyyətlərin əməliyyat və investisiya axınlarına bölünməsi ilə bağlı son qərarı verməzdən əvvəl şərtləri tətbiq edir. Qrupun korporativ strategiyası belə seqmentləşdirmənin müəyyənəşdirilməsində əsas amildir.

Qrup kirayə vermə fəaliyyətini əsas olmayan iş fəaliyyəti kimi, icarəçilərə göstərilən xidmətlər isə köməkçi xidmətlər olduğu və bir qayda olaraq razılaşma üçün əhəmiyyətsiz göründüyü üçün əməliyyat icarəsi müqavilələrinə əsasən ofis binalarını və digər əmlakları investisiya mülkiyyəti kimi təsnif edir və Qrup hazırda bu fəaliyyəti strateji planına daxil etmək niyyətində deyil.

İnkişaf xərclərinin tanınması

Qrup məhsulun inkişafı layihələri üçün xərcləri kapitallaşdırır. Adətən məhsulun inkişafı layihəsi müəyyən edilmiş layihə idarəetmə modelinə uyğun olaraq müəyyən bir mərhələyə çatdıqda, xərclərin ilkin kapitallaşdırılması rəhbərliyin texnoloji və iqtisadi əsaslandırmanın təsdiqləndiyi barədə mülahizələrinə əsaslanır. Kapitallaşdırılacaq məbləğləri müəyyən edərkən rəhbərlik layihənin ehtimal olunan gələcək pul vəsaitləri, tətbiq olunacaq diskont dərəcələri və ehtimal olunan faydalı istifadə müddəti ilə bağlı fərziyyələr edir. 31 dekabr 2023-cü il tarixində kapitallaşdırılmış inkişaf xərclərinin balans dəyəri 1,201 min AZN (2022-ci il: 1,201 min AZN) təşkil etmişdir.

Mal-material mülkiyyətinin qiymətləndirilməsi

Mal-material mülkiyyəti maya dəyəri və ya xalis satış dəyərindən daha az olan məbləğdə qiymətləndirilir. Qrup uyğun olduqda köhnəlmiş və azhərəkətli mal-material mülkiyyətinin balans dəyərini xalis satış dəyərinə qədər azaldaraq uçota alır. Mal-material mülkiyyətinin silinməsi üzrə yaranan faktiki dəyər xalis satış dəyərindən fərqli ola bilər; istənilən bu cür fərqi gələcək əməliyyat nəticələri üzərində əhəmiyyətli təsiri ola bilər. Azhərəkətli və köhnəlmiş mal-material ehtiyatları üzrə ehtiyat Qrup tərəfindən mal-material ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi əsasında hesablanır. Mal-material ehtiyatlarının silinməsi Qrup Rəhbərliyi tərəfindən ilin sonunda ehtiyatların köhnəlməsi və faydalılığının qiymətləndirilməsi əsasında baş verir. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrup azhərəkətli mal-material ehtiyatları üçün 261 min AZN (2022-ci il: 1,704 min AZN) məbləğində ehtiyat tanınmışdır. Bu ehtiyat əvvəlki illərdə alınmış mal-material ehtiyatlarının köhnəlməsi və itkisi əsasında uçota alınmışdır.

Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri

Qrup debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini hesablamaq üçün ehtiyat cədvəlindən istifadə edir. Ehtiyat dərəcələri oxşar zərər nümunələrinə malik olan müxtəlif müştəri seqmentlərinin qruplaşdırılması üçün vaxtı keçmiş günlərə əsaslanır (məsələn, coğrafiya, məhsul növü, müştəri növü və reytingi, akkreditivlər və kredit sığortasının digər formaları ilə əhatə dairəsi).

Ehtiyat cədvəli, ilkin olaraq, Qrupun tarixən müşahidə edilmiş defolt dərəcələrinə əsaslanır. Qrup keçmiş kredit zərəri təcrübəsini gələcəyə hesablanmış məlumatlarla tənzimləmək üçün cədvəli kalibrleyəcək. Məsələn, proqnozlaşdırılan iqtisadi şərtlərin (yəni, ümumi daxili məhsulun) növbəti il ərzində pisləşməsi gözlənilirsə və bu, istehsal sektorunda defoltların sayının artmasına səbəb ola bilərsə, tarixi defolt dərəcələrinə düzəlişlər edilir. Hər hesabat tarixində tarixən müşahidə edilmiş defolt dərəcələri yenilənir və perspektiv təxminlərdəki dəyişikliklər təhlil edilir. Müvafiq hallarda, Qrup qarşı tərəflərin xarici tariflərindən əldə edilən defolt dərəcələrinə əsaslanır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli uçot təxminləri və fərziyyələr (davamı)

Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri (davamı)

Tarixən müşahidə edilmiş defolt dərəcələri, proqnozlaşdırılan iqtisadi şərtlər və EOKZ arasında korrelyasiyanın qiymətləndirilməsi əhəmiyyətli bir təxmindir. EOKZ-nin məbləği şəraitdəki dəyişikliklərə və proqnozlaşdırılan iqtisadi şəraitə həssasdır. Qrupun tarixi kredit zərəri təcrübəsi və iqtisadi şərtlərin proqnozu da müştərinin gələcəkdə faktiki defoltunu təmsil edə bilməz.

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi

Qrupun bir sıra mühasibat uçotu siyasəti və açıqlamaları, maliyyə və qeyri-maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üçün ədalətli dəyərin ölçülməsini tələb edir.

Qrup ədalətli dəyərin ölçülməsi ilə əlaqədar olaraq müəyyən nəzarət çərçivəsinə malikdir.

Aktiv və ya öhdəliyin ədalətli dəyərini ölçərkən, Qrup mümkün qədər bazarda müşahidə edilə bilən məlumatlardan istifadə edir. Ədalətli dəyərlər aşağıdakı qiymətləndirmə üsullarında istifadə olunan giriş məlumatlarına əsaslanaraq ədalətli dəyər iyerarxiyasında müxtəlif səviyyələrdə təsnifləşdirilir:

- 1-ci Səviyyə – fəal bazarlarda oxşar aktivlər və öhdəliklər üzrə təyin edilmiş (nizamlanmamış) bazar qiymətləri;
- 2-ci Səviyyə – aktiv və ya öhdəlik üzrə birbaşa (yəni qiymətlər) və ya dolaylı yolla (yəni qiymətlərdən əldə edilir) müqayisə edilə bilən 1-ci Səviyyədə daxil edilmiş qiymətlərdən başqa daxilolmalar;
- 3-cü Səviyyə – müşahidə edilə bilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan aktiv və ya öhdəlik üçün giriş məlumatları (müşahidə olunmayan giriş məlumatları).

Bir aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyərini ölçmək üçün istifadə edilən giriş məlumatları, ədalətli dəyər iyerarxiyasının müxtəlif səviyyələrində təsnif edilə bilsə, ədalətli dəyər iyerarxiyasının eyni dərəcəsi bütün ölçmə üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş kimi ədalətli dəyərin ölçülməsi bütünlükdə təsnif edilir.

Cari vergilər

Azərbaycanda vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi tez-tez baş verən şərtlərə və dəyişiklərə məruz qalır. Bundan başqa, Qrupun əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq olunan vergi qanunvericiliyinin vergi orqanları tərəfindən şərh, Qrupun rəhbərliyinin şərhilə uyğun gəlməyə bilər. Nəticədə, vergi orqanları əməliyyatları yenidən təsnif edə bilər və Qrupun işçiləri əhəmiyyətli dərəcədə əlavə vergi, cərimə və faiz ödəmələrinə məruz qala bilərlər.

Vergi və gömrük qurumları müəssisənin fəaliyyətinin nəzərdən keçiriləcəyi ildən əvvəlki üç il ərzində vergi öhdəliklərini yoxlaya bilərlər. Qrupun fəaliyyətinin nəzərdən keçirilməsi müəyyən şərtlər çərçivəsində daha uzun müddətləri də əhatə edə bilər. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə rəhbərlik hesab edir ki, onların müvafiq qanunvericiliklə bağlı şərtləri uyğundur və ehtimal olunur ki, Qrupun vergi, valyuta və gömrüklə bağlı cari vəziyyəti dəyişməyəcək.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli uçot təxminləri və fərziyələr (davamı)

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin bərpası

Təxirə salınmış vergi aktivləri istifadə olunmayan vergi zərərləri üçün zərərlərin istifadə oluna biləcəyi vergiyə cəlb olunan mənfəətin olması ehtimalı daxilində tanınır. Gələcək vergi planlaşdırma strategiyaları ilə birlikdə ehtimal olunan vaxt və gələcək vergiyə cəlb olunan mənfəət səviyyəsinə əsaslanaraq, təxirə salınmış vergi aktivlərinin məbləğini müəyyənləşdirmək üçün əhəmiyyətli idarəetmə qərarı tələb olunur.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə təxirə salınmış vergi aktivləri, əsasən, investisiya mülkiyyəti və digər uzunmüddətli aktivlər üçün gələcək vergi zərərləri və ədalətli dəyər dəyişikliyi ilə əlaqədar olmuşdur.

İcarə müddəti və artan borc üzrə faiz dərəcəsinin qiymətləndirilməsi

Qrup icarə müddətini icarənin həyata keçirilməsinin məqsədəuyğun olduğu təqdirdə icarə müddətinin uzadılması variantının əhatə etdiyi bütün dövrlərlə və ya icarəyə xitam vermə opsiyasının əhatə olunduğu hər hansı bir müddətlə, əgər yerinə yetirilməməsinin əsaslı şəkildə müəyyənləşdirildiyi təqdirdə, icarə müddətinin ləğv olunmayan müddəti kimi təyin edilir. Qrupun müddətinin uzadılması və ya ləğv edilməsi seçimlərini özündə əks etdirən bir neçə icarə müqaviləsi mövcuddur. Qrup icarəni yeniləmək və ya ləğv etmək seçimini həyata keçirib-keçirməyəcəyini məqbul çərçivə daxilində müəyyən olub-olmadığını qiymətləndirərkən təxminlərdən istifadə edir. Yəni həm yeniləməni, həm də ləğv etməni həyata keçirmək üçün iqtisadi stimulyaradan bütün müvafiq amilləri nəzərə alır. Başlama tarixindən sonra yeniləmə və ya ləğv etmə seçimini həyata keçirmək və ya istifadə etməmə qabiliyyətinə təsir edən əhəmiyyətli dərəcədə bir hadisə və ya onun nəzarəti altında olan şərtlərdə dəyişiklik baş verdikdə, Qrup icarə müddəti ilə bağlı ehtimallarını yenidən qiymətləndirir.

Qrup icarəyə aid birbaşa faiz dərəcəsini asanlıqla müəyyən edə bilmədiyi üçün icarə öhdəliklərini ölçmək üçün artan borc üzrə faiz dərəcəsi (‘IBR’) istifadə edir. Bu, bənzər müddətdə borc almaq üçün Qrupun ödəməli olduğu faiz dərəcəsidir və bənzər təminatla, bənzər mühtidə aktivlərdən istifadə hüququ üzrə eyni dəyərə bərabər olan aktivin əldə edilməsi üçün tələb olunacaq vəsaitdir. Bu səbəbdən, IBR, müşahidə edilə bilən dərəcələr olmadıqda və ya icarə şərtlərini əks etdirmək üçün düzəliş edilməli olduqda qiymətləndirmə tələb edən şirkətin ‘ödəməli olduğunu’ əks etdirir. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə rəhbərlik tərəfindən istifadə edilən IBR 6-9.25% (31 dekabr 2022-ci il: 6-9.25%) olmuşdur.

Gəlirin tanınması

Xidmətin satışı, göstəriləcək xidmətlərin ümumi sayının bir hissəsi olaraq göstərilən faktiki xidmət əsasında qiymətləndirilən xüsusi əməliyyatın başa çatma mərhələsinə əsasən xidmətlərin göstərildiyi hesabat dövründə tanınır.

Ümumi satışlar ƏDV xaric, lakin endirimlər daxil olmaqla göstərilir. Endirimlər kommersiya şərtlərindən asılı olaraq ixtiyari verilir.

Gəlir alınmış və ya alınacaq avansların ədalətli dəyəri ilə ölçülür. Barter əməliyyatında alınan malların ədalətli dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilmədikdə, gəlir imtina edilən mal və ya xidmətin ədalətli dəyəri ilə ölçülür.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi

Cari ildə Qrup Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSS) və BMUSS-nin Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərtləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Qrupun fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərtləri qəbul etmişdir.

Maliyyə Uçotunun Konseptual Əsaslarına İstinad – 3 sayılı MHBS-yə edilmiş Düzəliş – 2020-ci ilin may ayında BMUSS tərəfindən “Müəssisələrin birləşməsi” adlı 3 sayılı MHBS-yə düzəliş dərc edilmişdir. Düzəliş 2018-ci ilin mart ayında dərc edilmiş “Maliyyə Hesabatlılığının Konseptual Əsasları”na istinad ilə birlikdə, bu düzəlişin tələblərini əhəmiyyətli dərəcədə dəyişmədən, 1989-cu ildə dərc edilmiş “Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdimatın Əsasları”na edilən istinadın əvəz olunmasını nəzərdə tutur. Şura eyni zamanda, 37 sayılı BMUS və ya “Təminatlar” adlı 21 sayılı BMHŞK çərçivəsində, ayrı olaraq yaranırsa, borclar və şərti öhdəliklər üçün yaranan potensial “2 gün” mənfəət və ya zərərlərindən yayınmaq üçün 3 sayılı MHBS-nin tanınma prinsipinə istisna da əlavə etmişdir. Eyni zamanda, Şura “Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim Olunması Əsasları”na istinadın əvəz edilməsindən təsirlənməyəcək şərti aktivlər üçün 3 sayılı MHBS-nin mövcud təlimatına dair izahlar verməyi qərarlaşdırmışdır.

Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar: Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar – 16 sayılı BMUS-ə edilən düzəlişlər. 2020-ci ilin may ayında, BMUSS müəssisələrin əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərindən, rəhbərliyin nəzərdə tutduğu qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün həmin aktivləri lazımi yerə və şəraitə çatdırarkən istehsal olunan aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri çıxmağı qadağan edən “Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar – Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar” düzəlişini dərc etmişdir. Bunun əvəzinə, müəssisə bu cür aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri və bu aktivlərin istehsal xərclərini mənfəət və zərər hesabında tanıyır.

Ağır Şərtli Müqavilələr – Müqavilənin Yerinə Yetirilməsinə dair Xərclər – 37 sayılı BMUS-ə edilən düzəlişlər. 2020-ci ilin may ayında, BMUSS, 37 sayılı BMUS-ə müqavilənin ağır şərtli və ya zərər yaradan olduğunu qiymətləndirərkən müəssisənin hansı xərcləri nəzərə alması barədə düzəlişlər etmişdir. Düzəlişlər “birbaşa əlaqəli xərc yanasması”nı tətbiq edir. Mal və ya xidmətləri təmin etmək üçün birbaşa müqaviləyə aid olan xərclərə həm artan xərclər, həm də müqavilə fəaliyyətləri ilə birbaşa əlaqəli xərclərin bölüşdürülməsi daxildir. Ümumi və inzibati xərclər birbaşa müqavilə ilə əlaqəli deyil və müqavilə üzrə qarşı tərəf üçün açıq şəkildə ödənilməli olmadıqca istisna olunur.

“Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlılığı Standartlarının İlk dəfə Tətbiqi” adlı 1 sayılı MHBS – ilkin tətbiq edən törəmə olaraq. BMUSS 2018-2020-ci il üzrə illik təkmilləşdirmələr çərçivəsində “Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının ilk dəfə qəbul edilməsi” adlı 1 sayılı MHBS-də dəyişiklik etmişdir. Dəyişiklik ana müəssisənin MHBS-yə keçid tarixinə əsasən, ana müəssisə tərəfindən bildirilən məbləğlərdən istifadə etməklə, məcmu çevirmələr üzrə fərqlərini ölçmək üçün 1 sayılı MHBS-nin D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən bir törəmə müəssisəyə icazə verir. Bu düzəliş 1 sayılı MHBS-nin D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən bir asılı və ya birgə müəssisəyə də tətbiq edilir.

“Maliyyə Alətləri” adlı 9 sayılı MHBS – Maliyyə öhdəliklərinin silinməsi üzrə “10 faiz” dəyərində test üzrə iştirak haqqı. MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, BMUSS 9 sayılı MHBS-yə düzəliş etmişdir. Düzəliş bir müəssisənin yeni və ya dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyinin şərtlərinin ilkin maliyyə öhdəliyinin şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub-olmadığını qiymətləndirərkən əlavə etdiyi haqları aydınlaşdırır. Bu rüsumlara yalnız borcalan və ya borcverən tərəfindən başqasının adından ödədiyi və ya aldığı haqlar daxil olmaqla borcalanla borc verən arasında ödənilən və ya alınan ödənişlər daxildir. Müəssisə düzəlişi müəssisənin ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilmiş və ya mübadilə edilmiş maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edilir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi (davamı)

“Kənd Təsərrüfatı” adlı 41 sayılı BMUS – Ədalətli dəyər ölçmələrində vergitutma. MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, BMUSŞ “Kənd Təsərrüfatı Standartı” adlı 41 sayılı BMUS-ə dəyişiklik etmişdir. Dəyişiklik 41 sayılı BMUS-in 22-ci bəndində müəssisələrin, 41 sayılı BMUS çərçivəsində aktivlərin ədalətli dəyərini ölçərkən vergitutma üçün pul axınlarını istisna etməsi tələbini aradan qaldırır.

Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, yeni standartların Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərəcəyi gözlənilir.

6. Yeni uçot qaydaları

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Qrup tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərhərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şərhələr dərc edilmiş, lakin qüvvəyə minməmişdir. Qrup bu yeni və düzəliş edilmiş standartları və şərhləri, əgər tətbiq olunarsa, qüvvəyə mindikdən sonra qəbul etmək niyyətindədir.

BMUSŞ, satış kimi uçota alınması nəzərdə tutulan 15 sayılı MHBS-in tələblərinə cavab verən satış və geri icarə əməliyyatlarını sonradan satıcı-icarədarın necə ölçməsinə aydınlaşdırmaq üçün “Satış və Geri İcarə üzrə İcarə Öhdəliyi”ni (16 sayılı MHBS-yə edilən Düzəlişlər) düzəlişlərlə birgə dərc etmişdir. Satış və Geri İcarə üzrə İcarə Öhdəliyi (16 sayılı MHBS-yə edilən Düzəlişlər) satıcı-icarədardan istifadə hüququnu özündə saxlayan hər hansı gəlir və ya zərər məbləğini tanımaq üçün geri icarədən irəli gələn icarə öhdəliyini sonradan ölçməsinə tələb edir. Yeni tələblər satıcı-icarədarı icarənin qismən və ya tam xitam verilməsi ilə bağlı hər hansı gəlir və ya zərəri mənfəət və ya zərərdə tanınmasını qadağa etmir. Düzəlişlər 01 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Düzəlişlərin daha erkən tətbiqinə icazə verilir.

7. Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar və əməliyyatlar

Əlaqəli tərəflər “Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması” adlı 24 sayılı BMUS-da müəyyən edilmişdir. Ümumiyyətlə tərəflər bir tərəfin digər tərəfi idarə etmək qabiliyyəti varsa, ümumi nəzarət altındadırsa və ya maliyyə və əməliyyat qərarları verərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir və ya birgə nəzarət edə bilərsə, əlaqəli hesab olunurlar. Hər bir əlaqəli tərəf ilə bağlı münasibətləri nəzərdən keçirərkən əsas diqqət sadəcə hüquqi formaya deyil, əsasən bu münasibətlərin məzmununa yönəldilir. Qrupun bilavasitə nəzarətçi tərəfi Azərbaycan Respublikası Hökumətidir.

Qrup dövlət ilə əlaqəli qurumlar üçün açıqlama tələbi ilə əlaqədar “Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması” adlı 24 sayılı MUBS-nin 25-ci bəndində qeyd olunmuş güzəştədən istifadə etmişdir.

Hesabatı təqdim edən müəssisə əlaqəli tərəf əməliyyatları və öhdəliklər də daxil olmaqla, qalıq borclarla əlaqəli “Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması” adlı 24 sayılı MUBS-nin 18-ci bəndinin açıqlama tələblərindən aşağıdakılar ilə birlikdə azaddır:

- (a) hesabat təqdim edən müəssisə nəzarəti və ya birgə nəzarəti və ya üzərində əhəmiyyətli dərəcədə təsiri olan hökumət; və
- (b) eyni hökumətin həm təqdim edən müəssisənin, həm də digər təşkilatın nəzarəti və ya birgə nəzarəti və ya üzərində əhəmiyyətli dərəcədə təsiri olduğu üçün əlaqəli tərəf olan başqa bir müəssisə.

Dövlətlə əlaqəli təşkilatlarla əməliyyatların xarakterinə elektrik enerjisi, qaz, benzin alınması və digər xidmətlərin alınması daxildir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

7. Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar və əməliyyatlar (davamı)

Bundan əlavə, Qrup müəyyən pul vəsaitlərini dövlət banklarında saxlamış və dövlət təşkilatlarından borclar, icarələr və qrantlar əldə etmişdir. Əhəmiyyətli qalıqlar və əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıdakı cədvəllərdə açıqlanmışdır.

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə əlaqəli tərəflər arasında qalıqların təfərrüatları aşağıdakı cədvəldə açıqlanır:

	Qeydlər	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın hər bəndi üzrə ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın hər bəndi üzrə ümumi kateqoriya
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	16		77,766		85,034
- səhmdarlar və əhəmiyyətli payı Qrupun səhmdarlarına məxsus olan müəssisələr		47,295		54,665	
İcarə öhdəlikləri	20		10,008		12,926
- səhmdarlar və əhəmiyyətli payı Qrupun səhmdarlarına məxsus olan müəssisələr		7,750		12,064	
Borc öhdəlikləri	21		15,162		204
- səhmdarlar və əhəmiyyətli payı Qrupun səhmdarlarına məxsus olan müəssisələr		-		204	

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə konsolidasiya edilmiş məcmu gəlir haqqında hesabatə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlarda tanınmış aşağıdakı məbləğlər daxildir:

	Qeydlər	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Konsolidasiya edilmiş məcmu gəlir haqqında hesabatın hər bəndi üzrə ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Konsolidasiya edilmiş məcmu gəlir haqqında hesabatın hər bəndi üzrə ümumi kateqoriya
Maliyyə xərcləri	29		632		1,102
- səhmdarlar və əhəmiyyətli payı Qrupun səhmdarlarına məxsus olan müəssisələr		-		1,037	

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

7. Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar və əməliyyatlar (davamı)

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlara Hökumət tərəfindən tərəfindən Qrupa 31 dekabr 2023-cü il tarixində, müvafiq olaraq, 725 min AZN və 329 min AZN məbləğlərində investisiya mülkiyyətinin və mal-material mülkiyyətinin digər kapitalla ötürülməsi, müvafiq olaraq 38,984 min AZN, 53 min AZN, 9,052 min AZN və 1,703 min AZN məbləğlərində törəmə müəssisənin, əmlak, tikili və avadanlıqların, investisiya mülkiyyətinin və mal-material mülkiyyətinin digər kapitaldan silinməsi daxildir. Qrupa 31 dekabr 2022-ci il tarixində, müvafiq olaraq, 329 min AZN, 725 min AZN və 44 min AZN məbləğlərində əmlak, tikili və avadanlıqların, investisiya mülkiyyətinin və mal-material mülkiyyətinin digər kapitalla ötürülməsi, müvafiq olaraq 10,896 min AZN, 10 min AZN, 23,403 min AZN və 458 min AZN məbləğlərində törəmə müəssisənin, əmlak, tikili və avadanlıqların, investisiya mülkiyyətinin və mal-material mülkiyyətinin digər kapitaldan silinməsi daxildir.

Bundan əlavə, 2023-cü il ərzində Hökumət tərəfindən maşın, avadanlıq və nəqliyyat vasitələrinin əldə olunması ilə bağlı 226 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 1,546 min AZN) məbləğində qrantlar verilmişdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində əsas rəhbər heyətin mükafatlandırılmasına, ümumilikdə, 795 min AZN (2022-ci il: 761 min AZN) məbləğində əmək haqqı, ixtiyari mükafatlar və digər qısamüddətli mükafatlar daxildir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Əmlak, tikli və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər

	Maşınlar və avadanlıqlar	Binalar və bənzər tikililər	Elektroliza- torlar	Nəqliyyat vasitələri	Torpaq	Davam etməkdə olan tikililər	Digər	Cəmi	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
Şərti dəyər olaraq ədalətli dəyər/ ilkin dəyər										
01 yanvar 2022-ci il	231,320	125,050	71,845	20,019	16,199	5,777	3,536	473,746	946	474,692
Əlavələr	5,511	1,031	1,804	3,193	-	645	268	12,452	852	13,304
Silinmələr*	(2,949)	(1,592)	-	(58)	(5,486)	-	(49)	(10,134)	(237)	(10,371)
Ötürülmələr	981	-	-	-	-	(1,607)	-	(626)	626	-
31 dekabr 2022-ci il	234,863	124,489	73,649	23,154	10,713	4,815	3,755	475,438	2,187	477,625
Əlavələr	4,246	1,279	3,024	980	-	588	291	10,408	75	10,483
Silinmələr*	(17,404)	(6,111)	-	(838)	(4,208)	(2,803)	(3,430)	(34,794)	(116)	(34,910)
Ötürülmələr	1,374	-	-	(5)	-	(1,374)	-	(5)	-	(5)
31 dekabr 2023-cü il	223,079	119,657	76,673	23,291	6,505	1,226	616	451,047	2,146	453,193
Yığılmış köhnəlmə və amortizasiya										
01 yanvar 2022-ci il	(37,943)	(10,995)	(13,869)	(2,738)	(167)	-	(552)	(66,264)	(74)	(66,338)
İl üzrə köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	(13,706)	(3,526)	(5,363)	(1,047)	-	-	(311)	(23,953)	(37)	(23,990)
Köhnəlmə xərcləri üzrə silinmələr*	669	252	-	34	-	-	28	983	-	983
31 dekabr 2022-ci il	(50,980)	(14,269)	(19,232)	(3,751)	(167)	-	(835)	(89,234)	(111)	(89,345)
İl üzrə köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	(13,215)	(3,218)	(5,606)	(1,602)	-	-	(451)	(24,092)	(40)	(24,132)
Köhnəlmə xərcləri üzrə silinmələr*	4,792	1,206	-	514	-	-	643	7,155	23	7,178
31 dekabr 2023-cü il	(59,403)	(16,281)	(24,838)	(4,839)	(167)	-	(643)	(106,171)	(128)	(106,299)
Xalis qalıq dəyəri										
31 dekabr 2023-cü il	163,676	103,376	51,835	18,452	6,338	1,226	(27)	344,876	2,018	346,894
31 dekabr 2022-ci il	183,883	110,220	54,417	19,403	10,546	4,815	2,920	386,204	2,076	388,280

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Əmlak, tikli və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər (davamı)

*2023-cü il ərzində Qrupun törəmə müəssisələrindən “ASK Şüşə” MMC, “ASK Tekstil MMC”, ASK İzolit” MMC və “ASK Şəki SES” MMC-nin (31 dekabr 2022-ci il ərzində “ASK Ayaqqabı Fabriki” MMC-nin) özəlləşdirilməsi prosesi başa çatdırılmış və müvafiq olaraq 24,350 min AZN, 1,243 min AZN, 1,088 min AZN və 604 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 8,630 min AZN) məbləğlərində uzunmüddətli aktivlər sonradan üçüncü şəxslərə satılması üçün Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinə köçürülmüşdür.

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə əmlak, tikili və avadanlıqlara və qeyri-maddi aktivlərə daxil edilmiş, istifadəsinə məhdudiyyət qoyulmuş və ya öhdəliklərin təminatı olaraq girov qoyulmuş hər hansı bir aktiv mövcud olmamışdır.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə əmlak, tikili və avadanlıqlar kateqoriyasının maşın və avadanlıqlar və nəqliyyat vasitələri kateqoriyasının balans dəyərində kənd təsərrüfatında istifadə olunacaq maşın və avadanlıqlar və nəqliyyat vasitələri ilə bağlı istifadə hüququ olan aktivlər üzrə, müvafiq olaraq, 10,648 min AZN və 2,338 min AZN (2022-ci il: 11,299 min AZN və 2,481 min AZN) daxildir.

9. İnvestisiya mülkiyyəti

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə investisiya mülkiyyətinə uzunmüddətli kapitalın artırılması və hazırda təyin olunmamış gələcək istifadəsi üçün nəzərdə tutulan torpaqlar və istismar icarəsi ilə icarəyə verilmiş binalar və gələcək dövrdə əməliyyat icarəsi formasında icarəyə verilməyə boş binalar daxildir.

İnvestisiya mülkiyyəti 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə ədalətli dəyərle ölçülmüş və uçota alınmışdır. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə investisiya mülkiyyətinin dəyəri 721,237 min AZN təşkil etmişdir (2022-ci il: 730,577 min AZN).

Qrup həmçinin 489,287 min AZN məbləğində tikilməkdə olan aktivlərin və 113,191 min AZN məbləğində əmlakın ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsində gələcək planlar və bu aktivlərin ədalətli dəyər təxminləri haqqında məlumatın çatışmazlığı səbəbindən “Ədalətli dəyərin ölçülməsi” 13 sayılı MHBS-ni tətbiq etməmişdir.

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Tikilməkdə olan aktivlər	489,287	489,287
Binalar və bənzər tikililər	198,250	208,095
Torpaq sahəsi	33,700	33,195
Cəmi investisiya mülkiyyəti	721,237	730,577

Ədalətli dəyər, Beynəlxalq Qiymətləndirmə Standartları Komitəsi tərəfindən tövsiyə olunan qiymətləndirmə modelini tətbiq edən daxili qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilən illik qiymətləndirmə əsasında müəyyən edilir.

Qrup 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə investisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyərində dəyişiklik tanımamışdır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

10. Əmlak, tikili və avadanlıqlar üzrə əvvəlcədən ödənilmiş vəsaitlər

31 dekabr 2023-cü il tarixinə əmlak, tikili və avadanlıqlar üzrə əvvəlcədən ödənilmiş vəsaitlər, əsasən kənd təsərrüfatında istifadə olunması üçün nəzərdə tutulmuş maşınlar və avadanlıqlar və nəqliyyat vasitələrinin alınması üçün əvvəlcədən ödənilmiş vəsaitlərdən ibarətdir və 367 min AZN təşkil etmişdir (2022-ci il: 821 min AZN).

11. Verilmiş borclar

	31 dekabr 2023-cü il
Digər verilmiş qısamüddətli borclar *	1,485
Çıxılsın: verilmiş qısamüddətli borclar üzrə ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,105)
Cəmi verilmiş qısamüddətli borclar	380

*Digər verilmiş borclara Qrupun 31 dekabr 2023-cü il tarixinə özəlləşdirilən törəmə müəssələri olan "ASK Şüşə" MMC, "ASK Şəki SES" MMC və "ASK Tekstil" MMC -yə verilmiş borclar üzrə qalıqlar daxildir. Qeyd edilən digər verilmiş borclar üzrə qalıqlar özəlləşmə prosesinin bir hissəsi olaraq "Qarabağ Şüşə Zavodu" ASC, "Şəki SES" MMC və "Sumqayıt Tekstil" MMC müəssələrinə ötürülmüşdür. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə digər verilmiş borclarla bağlı qalıqlar "Qarabağ Şüşə Zavodu" ASC 1,200 min AZN, "Şəki SES" MMC 15 min AZN və "Sumqayıt Tekstil" MMC 270 min AZN məbləğində olmuşdur. 31 dekabr 2022-ci il tarixinə verilmiş borclar üzrə qalıqlar Qrupun törəmə müəssələrinə verilmiş borclardır və Qrup tərəfindən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında eliminasiya edilmişdir.

Verilmiş qısamüddətli borclar üzrə ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023-cü il
İlin əvvəlinə ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	-
Digər əlavələr*	(770)
İl üzrə ehtimal olunan kredit zərəri	(245)
İlin sonuna ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,015)

*31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrup tərəfindən eliminasiya edilmiş verilmiş borclar üzrə ehtimal olunan kredit zərəri ehtiyatı daxildir.

12. Təxirə salınmış vergi və mənfəət vergisi

Qrup cari mənfəət vergisi öhdəliyini və vergi bazalarını Qrupun fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq aktiv və öhdəliklərdə dəyərləndirir və əks etdirir və bu hesablamalar MHBS-dən fərqlənir.

Bəzi xərclərin vergi bazasının hesablanması zamanı nəzərə alınmaması və bəzi gəlirlərin vergiyə tabe tutulmaması nəticəsində Qrupun daimi vergi fərqləri yaranır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatlarında göstərilən aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyəri ilə onların vergi hesabatındakı balans dəyərləri arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini əks etdirir.

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınmasında müxtəlif üsulların istifadə edilməsinə, eləcə də bəzi aktivlər üzrə vergi uçotunda olan qalıqların maliyyə hesabatlarında olan qalıqlara nisbətən fərqli olması nəticəsində yaranır.

Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi, xüsusilə, fərqli şərtlərə və dəyişikliklərə səbəb ola bilər. Bundan əlavə, vergi qanunvericiliyinə dair rəhbərliyin şərhli vergi orqanlarının şərhindən fərqlənə biləcəyi üçün, sövdələşmələrə vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər və nəticədə Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üçün əhəmiyyətli olacaq əlavə vergilər, cərimələr və faizlər təyin oluna bilər.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

12. Təxirə salınmış vergi və mənfəət vergisi (davamı)

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə təxirə salınmış vergi aktivləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Gələcək dövrlərə keçirilmiş vergi zərərləri	11,275	57,699
İnvestisiya mülkiyyəti	-	1,490
Mal-material ehtiyatları	10,419	11,420
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	247	2,191
Digər cari aktivlər	-	380
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	943	-
İcarə öhdəlikləri	3,938	3,133
Təxirə salınmış xərclər	3,424	3,386
Təxirə salınmış gəlir	169	395
Cəmi vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	30,415	80,094
Vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlər:		
Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər	(7,420)	(33,643)
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	(199)	(221)
Cəmi vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlər:	(7,619)	(33,864)
Xalis vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	22,796	46,230
Təxirə salınmış vergi aktivləri (20%)	4,559	9,246
Tanınmayan təxirə salınmış vergi aktivləri*	(939)	(8,699)
Xalis təxirə salınmış vergi aktivləri	3,620	547

* 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il ərzində 465 min AZN məbləğində tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivlərinin törəmə müəssisələrin xaricində tanınması dayandırılmışdır.

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə təxirə salınmış vergi öhdəliyi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	3,999	7,338
Digər cari aktivlər	2,658	2,189
Cəmi vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	6,657	9,527
Vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlər:		
Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər	(50,122)	(50,319)
Mal-material ehtiyatları	(10,350)	(10,285)
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	(3,021)	(880)
Cəmi vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlər:	(63,493)	(61,484)
Xalis vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlər	(56,836)	(51,957)
Xalis təxirə salınmış vergi öhdəliyi (20%)	(11,367)	(10,391)

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

12. Təxirə salınmış vergi və mənfəət vergisi (davamı)

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başla çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başla çatmış il üzrə
Mənfəət vergisindən əvvəlki (zərər)/ mənfəət	(10,704)	54,904
Qanunla müəyyən edilmiş 20% dərəcəsi ilə nəzəri vergi tutulması	2,141	(10,981)
Əvvəlki ilin qiymətləndirməsinə yenidən baxılması	-	1,660
Sabit fərq	(961)	(265)
Tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivi	776	884
Mənfəət vergisi gəliri/ (xərçi)	1,956	(8,702)

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başla çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başla çatmış il üzrə
Cari mənfəət vergisi xərci	(141)	(7,179)
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktiv və öhdəliyində dəyişiklik	2,097	(1,523)
Mənfəət vergisi gəliri/ (xərçi)	1,956	(8,702)

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivi		
İlin əvvəli	547	113
Təxirə salınmış vergi aktivindəki dəyişikliyin mənfəət və zərər hesablarına daxil olması/(tutulması)	3,073	434
İlin sonu	3,620	547

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi		
İlin əvvəli	(10,391)	(8,434)
Mənfəət və zərər hesablarına daxil edilmiş il üzrə təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyində dəyişiklik	(976)	(1,957)
İlin sonu	(11,367)	(10,391)

13. Mal-material ehtiyatları

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Hazır məhsul*	113,579	105,378
Xammal	77,443	56,703
Mal-material mülkiyyəti	25,644	28,683
Ehtiyat hissələri	15,221	19,865
Emalda olan məhsullar	2,285	3,765
Materiallar və təchizatlar	312	3,214
Tamamlanmamış istehsal	-	998
Digər	3,737	4,348
Çıxılın: köhnəlmiş mal-material ehtiyatları üzrə yaradılmış ehtiyat	(261)	(1,921)
Cəmi mal-material ehtiyatları	237,960	221,033

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

13. Mal-material ehtiyatları (davamı)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə mal-material mülkiyyəti 25,644 min AZN təşkil etmişdir və gələcək dövrlərdə satış məqsədilə inşa edilmiş yaşayış binalarından ibarətdir (2022-ci il: 28,683 min AZN).

*31 dekabr 2023-cü il tarixinə Hazır məhsul kateqoriyasına 1,293 min AZN kapitallaşmış köhnəlmə xərcləri daxildir.

Köhnəlmə və zədələnmiş mal-material ehtiyatları üzrə ehtiyatların hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
İlin əvvəlinə ehtiyat	(1,921)	(217)
Mal-material ehtiyatları üzrə silinmə	1,921	-
Mal-material ehtiyatları üzrə dəyərsizləşmə	(261)	(1,704)
İlin sonuna ehtiyat	(261)	(1,921)

14. Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Debitor borcları	35,841	34,787
Digər alınacaq vəsaitlər	9,213	9,768
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(6,535)	(7,455)
Cəmi debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	38,519	37,100

Rəhbərlik hesab edir ki, debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlərin balans dəyəri bərpa edilə bilər.

Maliyyə debitor borcları üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Maliyyə debitor borcları üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyatın əvvələ balansı	(7,455)	(3,369)
İl ərzində ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyatın bərpası/(hesablanması)	604	(4,196)
Maliyyə alətlərinin dəyişməsi üzrə silinmə	-	110
Digər silinmələr	316	-
Maliyyə debitor borcları üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyatın yekun balansı	(6,535)	(7,455)

15. Banklarda olan depozitlər

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun depoziti aşağıdakı bankda yerləşdirilmişdir:

Bankın adı	Müqavilə tarixi	Bitmə tarixi	Valyuta	İllik faiz dərəcəsi	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
“Ziraatbank” ASC	09.12.22	09.03.23	Avro	1.1%	-	3,623
“Ziraatbank” ASC	18.07.23	18.01.24	ABŞ dolları	2%	1,700	-
“Ziraatbank” ASC	18.12.23	18.01.24	ABŞ dolları	2%	6,800	-
Cəmi bankda olan depozitlər					8,500	3,623

EOKZ-nin ölçülməsi məqsədilə banklarda olan depozitlər Mərhələyə 1-ə daxildir. Bu qalıqlar üzrə EOKZ cüzi məbləği əks etdirir, ona görə də Qrup banklarda olan depozitlər üzrə kredit zərəri ehtiyatını tanımır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

16. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Banklarda yerləşdirilmiş nağd pul vəsaitləri	77,766	85,029
Nağd pul vəsaitləri	-	5
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	77,766	85,034

Ehtimal olunan kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi məqsədilə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələyə aid edilmişdir.

17. Amortizasiya edilmiş dəyərlə maliyyə aktivləri

Amortizasiya edilmiş dəyərlə maliyyə aktivləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə aktivləri	3,080	-
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə aktivləri	3,080	-

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Dövlət istiqrazları Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış 3,080 min AZN məbləğində istiqrazlardan ibarətdir.

Amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə aktivləri nə vaxtı keçmiş nə də dəyərsizləşməyir, maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərəri sıfıra bərabərdir.

18. Digər cari aktivlər

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Təchizatçılara verilmiş avans ödənişləri	26,586	30,293
Vergilər üzrə alınacaq vəsaitlər	5,361	1,676
Əvəzləşdiriləcək ƏDV	1,895	1,276
ƏDV depozit hesabı	378	464
Digər	1,560	64
Cəmi digər cari aktivlər	35,780	33,773

Əvəzləşdiriləcək ƏDV hesabat tarixində ödənilməmiş satınalmalara aiddir. Əvəzləşdiriləcək ƏDV, satın alınma üzrə ödəniş edildikdə satışdan yaranan ƏDV-nin geri alınmasıdır.

Təchizatçılara verilmiş avans ödənişlərinə mal və xidmətlərin satın alınması üçün təchizatçılara öncədən ödənilmiş vəsaitlər daxildir.

19. Təxirə salınmış gəlirlər

31 dekabr 2023-cü il tarixinə 6,427 min AZN (cari 353 min AZN, uzunmüddətli 6,074 min AZN olmaqla) məbləğində təxirə salınmış gəlirlər, əmlak, tikili və avadanlıqların alınması ilə əlaqədar hökumətdən alınmış subsidiyanın amortizasiya olunmamış hissəsini əhatə etmişdir (2022-ci il: 6,653 min AZN).

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. İcarə öhdəlikləri

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
İcarə öhdəlikləri (cari)	2,992	3,507
İcarə öhdəlikləri (uzun-müddətli)	7,016	9,419
Cəmi icarə öhdəlikləri	10,008	12,926

31 dekabr 2023-cü il tarixinə gələcək minimal icarə ödənişləri aşağıdakı kimidir:

	Bir il ərzində	Bir ildən beş ilə qədər	Cəmi
İcarə ödənişləri	3,578	7,665	11,243
Maliyyə xərcləri	(586)	(649)	(1,235)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə xalis cari dəyər	2,992	7,016	10,008

31 dekabr 2022-ci il tarixinə gələcək minimal icarə ödənişləri aşağıdakı kimidir:

	Bir il ərzində	Bir ildən beş ilə qədər	Cəmi
İcarə ödənişləri	3,737	11,243	14,980
Maliyyə xərcləri	(230)	(1,824)	(2,054)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə xalis cari dəyər	3,507	9,419	12,926

İcarə öhdəliklərinin ilin əvvəlinə və sonuna olan məbləğləri ilə maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə uyğunlaşdırılması aşağıdakı kimidir:

	01 yanvar 2023-cü il tarixinə	Pul vəsaitlərinin axını	Nağdsız dəyişikliklər			31 dekabr 2023-cü il tarixinə
		Əsas/ Ödənilmiş faiz	Yenidən təsnifat	Faiz xərci	Digər	
Uzunmüddətli hissə	9,419	-	(2,403)	-	-	7,016
Cari hissə	3,507	(1,967)	2,403	821	(1,772)	2,992
Cəmi icarə öhdəlikləri	12,926	(1,967)	-	821	(1,772)	10,008

	01 yanvar 2022-ci il tarixinə	Pul vəsaitlərinin axını	Nağdsız dəyişikliklər			31 dekabr 2022-ci il tarixinə
		Əlavə	Əsas/ Ödənilmiş faiz	Yenidən təsnifat	Faiz xərci	
Uzunmüddətli hissə	12,193	708	-	(3,482)	-	9,419
Cari hissə	3,668	-	(4,687)	3,482	1,044	3,507
Cəmi icarə öhdəlikləri	15,861	708	(4,687)	-	1,044	12,926

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Bərc öhdəlikləri

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
"Kapital Bank" ASC	15,162	-
"Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC	-	204
Cəmi bərc öhdəlikləri	15,162	204

Qrup ilə "Kapital Bank" ASC arasında 01 iyul 2021-ci il tarixli ümumi müqaviləyə əsasən, 02 noyabr 2023-cü il və 30 noyabr 2023-cü il tarixlərində, illik 6% dərəcəsi olan 5,882 min ABŞ dolları və 11,765 min ABŞ Dolları məbləğində kredit xətti ayrılmışdır.

İlin əvvəlinə və ilin sonuna olan bərc öhdəliklərinin maliyyələşdirmə fəaliyyətlərindən olan müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə üzləşdirilməsi aşağıdakı kimi göstərilir:

	Məbləğ
01 yanvar 2023-cü il	204
Pul vəsaitlərinin axını	
Bərc öhdəliklərindən daxilolmalar	15,096
Bərc öhdəlikləri üzrə ödənilmiş faiz	(44)
Nağdsız dəyişikliklər	
Digər silinmələr*	(206)
Faiz xərci	112
31 dekabr 2023-cü il	15,162

	Məbləğ
01 yanvar 2022-ci il	1,495
Pul vəsaitlərinin axını	
Bərc öhdəlikləri üzrə geri qaytarılmalar	(1,291)
Bərc öhdəlikləri üzrə ödənilmiş faiz	(58)
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərci	58
31 dekabr 2022-ci il	204

*28 dekabr 2020-ci il tarixində Qrup "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-dən illik 12% faiz dərəcəsi ilə 250 min AZN məbləğində kredit götürmüşdür. Kreditin ödəmə müddəti 2021-ci ildə başa çatmışdır və Qrup əsas müqaviləyə əlavəni imzalamışdır. Əlavəyə əsasən, ödəmə müddəti 2023-cü ilin noyabr ayına qədər uzadılmışdır. Qeyd edilən bərc öhdəliyi 2023-cü il ərzində Qrupun törəmə müəssisələrindən "ASK Şüşə" MMC özəlləşdirilməsi prosesi başa çatdıqdan sonra Qrupun balansından silinmişdir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22. Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Mal-material ehtiyatları və digər xidmətlər üzrə kreditor borcları	14,178	17,451
Əmlak, tikili və avadanlıqlar üzrə ödəniləcək vəsaitlər	1	122
Digər ödəniləcək vəsaitlər	2,069	50
Cəmi maliyyə borcları	16,248	17,623
Alınmış avans vəsaitləri	24,377	18,575
İşçi heyəti ilə bağlı ödəniləcək vəsaitlər	4,900	3,581
Vergilər üzrə ödəniləcək vəsaitlər	635	729
Cəmi kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	46,160	40,508

23. Nizamnamə kapitalı

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə nizamnamə kapitalı 500,000 min AZN təşkil etmiş və hər bir səhm üzrə 1 AZN nominal dəyəri olan 500,000 min səhmdən ibarət olmuşdur.

24. Digər kapital

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
01 yanvar tarixinə digər kapital	856,318	889,987
Əlavələr		
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	-	329
İnvestisiya mülkiyyəti	138	725
Mal-material mülkiyyəti	659	44
Cəmi əlavələr	797	1,098
Silinmələr		
Törəmə müəssisəsinin ləğvi*	(31,926)	(10,896)
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	(53)	(10)
İnvestisiya mülkiyyəti	(13,599)	(23,403)
Mal-material mülkiyyəti	(1,703)	(458)
Cəmi silinmələr	(47,281)	(34,767)
Cəmi digər kapital	809,834	856,318

*Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 oktyabr 2021-ci il tarixli fərmanına əsasən, Cəmiyyət tərəfindən idarə olunan və nəzarət edilən bəzi qurum və aktivlərin özəlləşdirilməsi barədə fərmanına əsasən, “ASK Şüşə” MMC, “ASK İzolit” MMC, “ASK Tekstil” MMC və “ASK Şəki SES” MMC özəlləşdirilməyə çıxarılmış və bu proses 2023-cü il ərzində (2022-ci il: “ASK Ayaqqabı Fabriki” MMC) tamamlanmışdır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

25. Gəlir

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Alüminium məhsullarının satışından əldə edilən gəlir	242,423	279,656
Pambıq məhsullarının satışından əldə edilən gəlir	56,701	113,575
Kimyəvi maddələrin satışından əldə edilən gəlir	6,718	6,270
Mənzil satışlarından əldə edilən gəlir	4,935	-
İpək məhsullarının satışından əldə edilən gəlir	4,299	4,042
İcarə xidmətlərindən əldə edilən gəlir	3,024	2,371
Tütün məhsullarının satışından əldə edilən gəlir	1,893	9,260
Şüşə və banka məhsullarının satışından əldə edilən gəlir	601	10,302
Digər gəlirlər	5,461	8,721
Cəmi gəlir	326,055	434,197

26. Satışın maya dəyəri

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Material xərcləri	(210,099)	(269,064)
Kommunal xərcləri	(36,968)	(38,946)
Əmək haqqı və digər hesablamalar	(28,574)	(36,910)
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	(20,866)	(22,368)
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	(1,462)	(1,758)
Peşəkar xidmətlər	(195)	-
Sığorta xərcləri	(108)	(17)
Yanacaq xərcləri	(28)	(63)
Təmir və texniki xidmət xərcləri	-	(7)
Hazır məhsul, yarımfabrikat və tamamlanmamış istehsalda dəyişiklik	(13,140)	31,619
Digər xərclər	(770)	(2,828)
Cəmi satışın maya dəyəri	(312,210)	(340,342)

27. Ümumi və inzibati xərclər

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Əmək haqqı və işçilərlə bağlı digər hesablaşmalar	(12,767)	(11,940)
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	(1,973)	(1,622)
Peşəkar xidmət haqları	(830)	(1,092)
Ezamiyyə xərcləri	(755)	(683)
Qısa müddətli icarə xərcləri	(681)	(436)
Yemək xərcləri	(664)	(582)
Təmir və texniki xidmət xərcləri	(520)	(513)
Sığorta xərcləri	(431)	(764)
Bank ödənişləri	(428)	(615)
Rəbitə xərcləri	(424)	(329)
Ofis ləvazimatları	(226)	(232)
Nəqliyyat xərcləri	(198)	(220)
Mənfəət vergisindən istisna olmaqla vergi xərcləri	(184)	(385)
Nümayəndəlik xərcləri	(101)	-
Kommunal xərclər	(98)	(98)
Mühafizə xərcləri	(89)	-
Yanacaq xərcləri	(52)	(323)
İanə xərcləri	(20)	(30)
Digər xərclər	(617)	(883)
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	(21,058)	(20,747)

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

28. Satış və paylanma xərcləri

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Nəqliyyat xərcləri	(3,946)	(10,369)
Gömrük haqları	(1,414)	(2,547)
Pəşəkar xidmət xərcləri	(629)	-
Broker xərcləri	(450)	(479)
Digər xərclər	(92)	(255)
Cəmi satış və paylanma xərcləri	(6,531)	(13,650)

29. Maliyyə xərcləri

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
İcarə öhdəlikləri üzrə faiz xərci	(821)	(1,044)
Borç öhdəlikləri üzrə faiz xərci	(112)	(58)
Cəmi maliyyə xərcləri	(933)	(1,102)

30. Digər gəlirlər, xalis

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Öhdəliklərin ləğv edilməsi üzrə gəlir	2,600	1,368
Birgə əməliyyatlar razılaşmasından əldə edilən gəlir	100	-
Aktivlərin əldə edilməsi ilə bağlı hökumət qrantları üzrə gəlir	347	771
İstehsal ilə əlaqəli hökumət qrantları üzrə gəlir	48	972
Müddətli depozitlər üzrə faiz gəliri	153	96
Amortizasiya edilmiş dəyərli maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri	79	-
Overnight balanslar üzrə faiz gəlirləri	45	-
Maliyyə aləti üzrə faiz gəliri	23	-
Əmlak, tikili və avadanlıqların silinməsi üzrə zərər	(144)	(482)
Qeyri-maddi aktivlərin silinməsi üzrə zərər	(22)	(134)
İnvestisiya mülkiyyətinin silinməsi üzrə zərər	(16)	(309)
Maliyyə alətlərinin dəyişməsi üzrə silinmə	-	(37)
Metal qırıntılarının satışından əldə edilən gəlir	-	170
Digər, xalis	119	33
Cəmi digər gəlirlər, xalis	3,332	2,448

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

31. Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər

Məhkəmə prosedurları

Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyətin gedişində müştərilər və üçüncü şəxslər tərəfindən Qrupa qarşı iddialar irəli sürülə bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, heç bir əhəmiyyətli hesablanmamış zərər baş verməyəcək və buna uyğun olaraq hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikasının kommərsiya və vergi qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və dəyişikliklərə səbəb ola bilər. Bundan əlavə, rəhbərlik tərəfindən vergi qanunvericiliyinin şərhı vergi orqanlarının şərhindən fərqli ola biləcəyi üçün, əməliyyatlar vergi orqanları tərəfindən yenidən yoxlanıla bilər və nəticədə Qrupa əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanıla bilər.

Qrup bütün vergi ödəmələrini artıq həyata keçirdiyinə inanır və bu səbəbdən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında heç bir vergi öhdəliyi yaratmamışdır. Vergi dövrləri üç il ərzində vergi orqanları tərəfindən təhlil olunması üçün açıq olaraq qalır.

32. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Risqlərin idarə edilməsi Qrupun fəaliyyəti üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir və Qrup əməliyyatlarının əsas elementini təşkil edir. Qrupun əməliyyatlarına aid olan əsas risklər aşağıdakılarla əlaqədardır:

- Kredit riski;
- Likvidlik riski;
- Bazar riski.

Qrup effektiv və səmərəli risklərin idarə edilməsi prosesinin tətbiqinin önəmli olduğunu qəbul edir. Belə prosesin tətbiqinə imkan yaratmaq üçün Qrup Risklərin idarə edilməsi şöbəsini yaratmışdır ki, bunun da əsas məqsədi Qrupu risklərdən qorumaq və Qrupun qarşıda qoyulmuş fəaliyyət məqsədlərinə nail olması üçün imkan yaratmaqdır. Risklərin idarə edilməsi çərçivəsində Qrup aşağıdakı riskləri idarə edir:

Kredit riski

Bir tərəfin maliyyə aləti üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi zaman və bununla əlaqədar digər tərəfin maliyyə zərərləri ilə üzləşməsi ilə nəticələnə bilən hallarda Qrup kredit riskinə məruz qalır.

Maksimal riskə məruz qalma

Qrupun kredit riskinə maksimal məruz qalması əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və bu həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı ilə bağlı risklərdən asılıdır.

Cöğrafi risk konsentrasiyası

Aktivlər, öhdəliklər və kreditlə bağlı öhdəliklər qarşı tərəfin yerləşdiyi ölkəyə əsaslanır. Bu ölkələrin faktiki olaraq Azərbaycan Respublikasında yerləşən təmsilçilərinə münasibətdə mövcud olan debitor və kreditor borcları üzrə qalıqlar isə “Azərbaycan Respublikası” başlığı altında təqdim edilir. Nağd pul, qiymətli metal, əmlak və avadanlıqlar fiziki olaraq məxsus olduğu ölkəyə görə ayrılmışdır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

32. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Coğrafi risk konsentrasiyası (davamı)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyası aşağıda göstərilmişdir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Digər qeyri- İƏİT ölkələri	31 dekabr 2023-cü il Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Əlaqəli təşkilata qoyulan investisiya	462	-	-	462
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	11,707	26,398	414	38,519
Banklarda olan depozitlər	8,500	-	-	8,500
Verilmiş borclar	380	-	-	380
Amortizasiya olunmuş dəyərli maliyyə aktivləri	3,080	-	-	3,080
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	77,766	-	-	77,766
Cəmi maliyyə aktivlər	101,895	26,398	414	128,707
Maliyyə öhdəlikləri				
İcarə öhdəlikləri	10,008	-	-	10,008
Borc öhdəlikləri	15,162	-	-	15,162
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	14,195	-	2,053	16,248
Cəmi maliyyə öhdəliklər	39,365	-	2,053	41,418
Xalis mövqe	62,530	26,398	(1,639)	87,289

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyası aşağıda göstərilmişdir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Digər qeyri- İƏİT ölkələri	31 dekabr 2022-ci il Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Əlaqəli təşkilata qoyulan investisiya	231	-	-	231
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	9,306	26,594	1,200	37,100
Banklarda olan depozitlər	3,623	-	-	3,623
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	85,034	-	-	85,034
Cəmi maliyyə aktivləri	98,194	26,594	1,200	125,988
Maliyyə öhdəlikləri				
İcarə öhdəlikləri	12,926	-	-	12,926
Borc öhdəlikləri	204	-	-	204
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	14,575	655	2,393	17,623
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	27,705	655	2,393	30,753
Xalis mövqe	70,489	25,939	(1,193)	95,235

Likvidlik riski

Likvidlik riski Qrupun ödəmə vaxtı çatmış maliyyə aktivləri və öhdəliklərini yerinə yetirə bilməyəcəyi riskidir. Likvidlik riski Qrupun Maliyyə Departamenti tərəfindən idarə olunur. Qrupun likvidlik mövqeyinin idarə olunması fəaliyyəti öhdəliklərin vaxtı gəldikcə ödənilməsi üçün zəruri likvid aktivlərin səviyyəsinin nəzərə alınmasını, bir sıra maliyyə mənbələrinə çıxışın təmin olunmasını, maliyyələşdirmə üzrə ehtiyat planlarının işlənilib hazırlanmasını və maliyyə vəziyyəti üzrə likvidlik nisbətini izlənməsini tələb edir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

32. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Likvidlik riski (davamı)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin likvidlik riski aşağıda göstərilmişdir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədk	1 ildən 5 ilədk	Ödəniş tarixi müəyyən olunmamış	31 dekabr 2023-cü il Cəmi
Maliyyə aktivləri						
Əlaqəli təşkilata qoyulan investisiya	-	-	-	-	462	462
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	21,507	10,291	6,721	-	-	38,519
Banklarda olan depozitlər	8,500	-	-	-	-	8,500
Verilmiş borclar	380	-	-	-	-	380
Amortizasiya olunmuş dəyərli maliyyə aktivləri	-	-	3,080	-	-	3,080
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	77,766	-	-	-	-	77,766
Cəmi maliyyə aktivləri	108,153	10,291	9,801	-	462	128,707
Maliyyə öhdəlikləri						
İcarə öhdəlikləri	24	717	2,251	7,016	-	10,008
Borç öhdəlikləri	-	-	15,162	-	-	15,162
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	10,406	1,239	4,603	-	-	16,248
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	10,430	1,956	22,016	7,016	-	41,418
Likvidlik boşluğu	97,723	8,335	(12,215)	(7,016)	462	87,289
Məcmu likvidlik boşluğu	97,723	106,058	93,843	86,827	87,289	

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin likvidlik riski aşağıda göstərilmişdir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədk	1 ildən 5 ilədk	Ödəniş tarixi müəyyən olunmamış	31 dekabr 2022-ci il Cəmi
Maliyyə aktivləri						
Əlaqəli təşkilata qoyulan investisiya	-	-	-	-	231	231
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	28,787	1,080	7,175	58	-	37,100
Banklarda olan depozitlər	-	3,623	-	-	-	3,623
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	85,034	-	-	-	-	85,034
Cəmi maliyyə aktivləri	113,821	4,703	7,175	58	231	125,988
Maliyyə öhdəlikləri						
İcarə öhdəlikləri	293	584	2,630	9,419	-	12,926
Borç öhdəlikləri	-	-	204	-	-	204
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	17,623	-	-	-	-	17,623
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	17,916	584	2,834	9,419	-	30,753
Likvidlik boşluğu	95,905	4,119	4,341	(9,361)	231	95,235
Məcmu likvidlik boşluğu	95,905	100,024	104,365	95,004	95,235	

Likvidlik və faiz dərəcəsi risklərinin əlavə təhlili 7 sayılı MHBS-yə uyğun olaraq aşağıdakı cədvəllərdə təqdim olunur. Bu cədvəllərdə açıqlanan məbləğlər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeyd olunan məbləğlərə uyğun gəlmir, çünki aşağıdakı təqdimata effektiv faiz dərəcəsi metoduna əsasən konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda uçota alınmayan cəmi qalan müqavilə ödənişlərini (faiz ödənişləri daxil olmaqla) göstərən maliyyə öhdəlikləri üzrə ödəmə müddətinin təhlili daxildir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

32. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

	Tələb olunanadək və 1 aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	12 aydan 5 iləadək	31 dekabr 2023-cü il Cəmi
Maliyyə öhdəlikləri					
İcarə öhdəlikləri	28	879	2,672	7,666	11,245
Borç öhdəlikləri	75	148	15,317	-	15,540
Kreditör borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	10,406	1,239	4,603	-	16,248
Cəmi maliyyə öhdəlikləri üzrə potensial gələcək ödənişlər	10,509	2,266	22,592	7,666	43,033

	Tələb olunanadək və 1 aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	12 aydan 5 iləadək	31 dekabr 2022-ci il Cəmi
Maliyyə öhdəlikləri					
İcarə öhdəlikləri	140	879	2,719	11,243	14,981
Borç öhdəlikləri	2	4	222	-	228
Kreditör borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	17,623	-	-	-	17,623
Cəmi maliyyə öhdəlikləri üzrə potensial gələcək ödənişlər	17,765	883	2,941	11,243	32,832

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrindəki dəyişikliklərin baş verməsi səbəbindən maliyyə alətlərinin dəyərində dəyişikliyin yaranması ilə bağlı riskdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin valyuta riski aşağıda göstərilmişdir:

	AZN	ABS dolları	Digər	31 dekabr 2023-cü il Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Əlaqəli təşkilata qoyulan investisiya	462	-	-	462
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	8,535	29,984	-	38,519
Banklarda olan depozitlər	-	8,500	-	8,500
Verilmiş borclar	380	-	-	380
Amortizasiya olunmuş dəyərli maliyyə aktivləri	3,080	-	-	3,080
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	52,921	24,773	72	77,766
Cəmi maliyyə aktivləri	65,378	63,257	72	128,707
Maliyyə öhdəlikləri				
İcarə öhdəlikləri	10,008	-	-	10,008
Borç öhdəlikləri	-	15,162	-	15,162
Kreditör borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	6,996	9,252	-	16,248
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	17,004	24,414	-	41,418
Açıq valyuta mövqeyi	48,374	38,843	72	87,289

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

32. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin valyuta riski aşağıda göstərilmişdir:

	AZN	ABŞ dolları	Digər	31 dekabr 2022-ci il Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Əlaqəli təşkilata qoyulan investisiya	-	-	231	231
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	9,100	28,000	-	37,100
Banklarda olan depozitlər	-	-	3,623	3,623
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	61,195	23,465	374	85,034
Cəmi maliyyə aktivləri	70,295	51,465	4,228	125,988
Maliyyə öhdəlikləri				
İcarə öhdəlikləri	12,926	-	-	12,926
Borç öhdəlikləri	204	-	-	204
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	14,085	3,538	-	17,623
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	27,215	3,538	-	30,753
Açıq valyuta mövqeyi	43,080	47,927	4,228	95,235

33. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğvetmə xaricində, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bildiyi məbləği əks etdirir və ən yaxşı şəkildə aktiv bazar qiyməti ilə təsdiqlənir.

Maliyyə alətlərinin ehtimal olunan ədalətli dəyəri Qrup tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından (əgər mövcud olarsa) və müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin ehtimal olunan ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən peşəkar mülahizələr irəli sürmək tələb edilir. Azərbaycan Respublikası inkişaf etməkdə olan bazarın bəzi xüsusiyyətlərini nümayiş etdirməyə və iqtisadi şərtlər maliyyə bazarlarındakı fəaliyyət həcmi məhdudlaşdırmağa davam edir. Bazar qiymətləri köhnəlmiş ola və ya satış əməliyyatları zamanı olan çətinliyi əks etdirə bildiyindən, maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini əks etdirməyə bilər.

Rəhbərlik maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini qiymətləndirərkən mövcud olan bütün bazar məlumatlarını istifadə etmişdir.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında maya və ya amortizasiya dəyəri ilə uçota alınmış maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri aşağıda təqdim olunur:

	31 dekabr 2023-cü il	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	38,519	38,519
Banklarda olan depozitlər	8,500	8,500
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	77,766	77,766
Verilmiş borclar	380	380
Amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə aktivləri	3,080	3,080
İcarə öhdəlikləri	10,008	10,008
Borç öhdəlikləri	15,162	15,162
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	16,248	16,248

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KÖRPÖRASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)

	31 dekabr 2022-ci il	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	37,100	37,100
Banklarda olan depozitlər	3,623	3,623
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	85,034	85,034
İcarə öhdəlikləri	12,926	12,926
Borc öhdəlikləri	204	204
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	17,623	17,623

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2023-cü il tarixinə ədalətli dəyər prinsipi ilə ölçülməmiş maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini müəyyənləşdirir və onların hər birinin ədalətli dəyər ölçüsünü aşağıda təsnif edilmiş ədalətli dəyər iyerarxiyası səviyyəsi üzrə təhlil edir:

Aşağıdakılardan istifadə edərək ədalətli dəyərin ölçülməsi					
Maliyyə aləti üzrə təsnifat	Qiymətləndir mə tarixi	Fəal bazarlardakı kotirovka qiymətləri (1-ci Səviyyə)	Əhəmiyyətli müşahidə olunan giriş məlumatları (2-ci Səviyyə)	Əhəmiyyətli müşahidə olunmayan giriş məlumatları	Cəmi
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər					
Debitor borcları və digər alınacaq	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2023-cü il	-	-	38,519
Banklarda olan depozitlər	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2023-cü il	8,500	-	8,500
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2023-cü il	77,766	-	77,766
Verilmiş borclar	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2023-cü il	-	-	380
Amortizasiya olunmuş dəyərlər	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2023-cü il	-	-	3,080
Ədalətli dəyərləri açıqlanan					
İcarə öhdəlikləri	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2023-cü il	-	-	10,008
Borc öhdəlikləri	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2023-cü il	-	-	15,162
Kreditor borcları və digər ödəniləcək	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2023-cü il	-	-	16,248

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE KORPORASIYASI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2022-ci il tarixinə ədalətli dəyər prinsipi ilə ölçülməmiş maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini müəyyənləşdirir və onların hər birinin ədalətli dəyər ölçüsünü aşağıda təsnif edilmiş ədalətli dəyər iyerarxiyası səviyyəsi üzrə təhlil edir:

			Aşağıdakılardan istifadə edərək ədalətli dəyərin ölçülməsi			
	Maliyyə aləti üzrə təsnifat	Qiymətləndirmə tarixi	Fəal bazarlardakı kotirovka qiymətləri (1-ci Səviyyə)	Əhəmiyyətli müşahidə olunan giriş məlumatları (2-ci Səviyyə)	Əhəmiyyətli müşahidə olunmayan giriş məlumatları	Cəmi
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər						
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2022-ci il	-	-	37,100	37,100
Banklarda olan depozitlər			3,623	-	-	3,623
Pul vəsaitləri və onların	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2022-ci il	85,034	-	-	85,034
Ədalətli dəyərləri açıqlanan						
İcarə öhdəlikləri	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2022-ci il	-	-	12,926	12,926
Borc öhdəlikləri	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2022-ci il	-	-	204	204
Kreditör borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	Amortizasiya dəyəri	31 dekabr 2022-ci il	-	-	17,623	17,623

34. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

“Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” ASC-nin bəzi müəssələrinin və balansında olan aktivlərin özəlləşdirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 oktyabr 2021-ci il tarixli 2979 nömrəli Sərəncamının icrasından irəli gələn məsələlərin həlli ilə bağlı, 24 yanvar 2024-cü il tarixində Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti ilə “Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” ASC arasında razılaşmaya əsasən Azərbaycan Respublikası hökuməti tərəfindən Qrup səhmdar kapitalı olaraq köçürülmüş “CIDC Bakı”nın aktivləri 129,806 min AZN dəyərində Qrup tərəfindən təhvil verilmişdir.

Bununla yanaşı, sözügedən sərəncamın icrasından irəli gələn məsələlərin həlli ilə bağlı 24 yanvar 2024-cü il tarixində 6,400 min AZN dəyərində, 15 may 2024-cü il tarixində 627 min AZN dəyərində olan investisiya mülkiyyətləri Qrupun balansından çıxarılaraq Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinə təhvil verilmişdir.

Müşahidə Şurasının 05 mart 2024-cü il tarixli qərarına əsasən “ASK Tütün” MMC ləğv olunaraq, Qrupun törəmə müəssisəsi olan “ASK Aqro” MMC-yə birləşdirilmişdir.

“Azəralüminium” MMC

Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına
Uyğun Maliyyə Hesabatları və Müstəqil Auditorun Hesabatı

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

Səhifə

MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN
MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ 1-3
MALİYYƏ HESABATLARI:

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat 4

Məcmu gəlir haqqında hesabat 5

Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat 6

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat 7

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər 8-38

**MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN
MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI**
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

Bu bəyannamə "Azəralüminium" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (bundan sonra "Cəmiyyət") Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları ("MHBS") əsasında hazırlanmış maliyyə hesabatları ilə bağlı rəhbərliyin və müstəqil auditorların göstərilən məsuliyyətlərini fərqləndirmək məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə əməliyyat nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri əks etdirən maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun şəkildə hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Müvafiq mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqi və məqsəduyğun qərarların və mülahizələrin qəbul edilməsi;
- Hər hansı əhəmiyyətli kənarlaşmaların açıqlanması və maliyyə hesabatlarında izah edilməsi şərti ilə MHBS-nin tələblərinə riayət olunması və;
- Əgər yaxın gələcəkdə, Cəmiyyətin normal şərtlər altında fəaliyyətini davam etdirəcəyi güman edilsə, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının fəaliyyətin davamlılığı prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Cəmiyyətin daxilində səmərəli və yüksək səviyyəli daxili nəzarət sisteminin təşkili, tətbiqi və qorunması;
- Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanması və maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat uçotu sisteminin təşkil olunması;
- Mühasibat uçotunun Azərbaycan Respublikasında qəbul edilmiş qanunvericilik və mühasibat uçotu standartlarına müvafiq qaydada aparılması;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Təşkilatın aktivlərinin qorunmasının təmin edilməsi və;
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatları 2 sentyabr 2024-cü il tarixində Cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

İdarə Heyəti adından:

Maksim Cavadov
Direktor

2 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Cəlal Həbibov
Maliyyə Direktoru

2 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

RSM Azerbaijan

Demirchi Tower 5th floor,
37 Khojaly ave, AZ1025,
Baku, Azerbaijan

T +994(12) 480 4571
F +994(12) 480 4563

www.rsm.az

Müstəqil Auditorların Rəyi

“Azəralüminium” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin Səhmdarı və Rəhbərliyinə:

Rəy

Biz “Azəralüminium” LLC-nin (“Cəmiyyət”) 31 dekabr 2023-cü il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatları, həmin tarixdə bitən il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatı, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, eləcə də, əsas mühasibat prinsiplərinin icmalı da daxil olmaqla, konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına qeydlərdən ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Bizim fikrimizcə, maliyyə hesabatları 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə bitən il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq düzgün və ədalətli şəkildə əks etdirir.

Rəy bildirilməsi üçün əsas

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun olaraq aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditini üzrə Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məəcəlləsinin” (MBESS məəcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məəcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri, bizim peşəkar mülahizəmizə əsasən, cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditini üçün ən mühüm əhəmiyyətə malik məsələlərdir. Bu məsələlər ümumilikdə maliyyə hesabatlarının auditini çərçivəsində və bu hesabatlarla bağlı rəyimizin formalaşması zamanı nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlər barəsində ayrıca rəy vermirik.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi və əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərsizləşməsi.***Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi***

Maliyyə aktivlərinin qalıqlarının əhəmiyyətli olması və dəyərsizləşmənin vaxtının və məbləğinin hesablanması mürəkkəbliyi ilə əlaqədar olaraq, ticarət və digər debitor borcların dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsi əsas audit məsələsi hesab edilir. Risk dəyərsizləşmə məbləğinin yanlış qiymətləndirilməsi təhlükəsi ilə bağlıdır. Dəyərsizləşmə nəticəsində yarana biləcək itkilər üzrə ehtiyatlar, dəyərsizləşmənin obyektiv sübutunun mövcudluğunun müəyyən edilməsi Cəmiyyətin ehtimalları əsasında yaradılmalıdır.

Biz öz audit prosedurlarımız çərçivəsində prosesləri və maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın yaradılması üçün Cəmiyyətin nəzarət sistemlərini dəyərləndirmişik. Biz həmçinin Cəmiyyət ticarət və digər debitor borclar üzrə əvvəlki dövrlərdə pul vəsaitlərinin dinamikası və digər amilləri nəzərə alaraq Cəmiyyətin aktivlər üzrə yaradılmış ehtiyatlarını qiymətləndirmişik. Əlavə olaraq, maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatların yaradılması üçün Cəmiyyətin adekvatlığını təhlil etmişik.

Əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərsizləşməsi

Biz bu məsələni Cəmiyyətin əmlak, tikili və avadanlıqların əhəmiyyətinə, dəyərsizləşmə təhlilinin əsasını təşkil edən fərziyyələrin yüksək dərəcədə subyektiv olduğuna və rəhbərlik tərəfindən əhəmiyyətli mühakimələr işlədildiyinə görə audit üçün ən vacib məsələlərdən biri hesab etdik. Bundan əlavə, son bir neçə il ərzində alüminiumun qiymətinin əhəmiyyətli dəyişkənliyi Cəmiyyətin əməliyyatlarına və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsir göstərir və potensial dəyərsizləşməyə təkan verir. Rəhbərliyin istifadə etdiyi əsas fərziyyələr və dəyərsizləşmə testlərinin nəticələri maliyyə hesabatlarında 4 sayılı qeyddə açıqlanmışdır.

Əmlak, tikili və avadanlıqların qiymətləndirilməsi dəyərsizləşmə testinə, köhnəlmə və istismardan çıxarma ehtiyatlarına əhəmiyyətli təsir göstərir. Əmlak, tikili və avadanlıqların qiymətləndirilməsi ilə bağlı məlumat maliyyə hesabatları üzrə 4 sayılı Qeyddə açıqlanmışdır.

Biz Cəmiyyətin aktivlərinin risk profilində dəyişikliyi və dəyərsizləşmə ilə bağlı mülahizələri qiymətləndirdik. Biz daxili qiymətləndirmə ekspertlərimizi işə cəlb etdik və dəyərsizləşmə testlərinin aparılmasında istifadə edilən fərziyyələri, məsələn alüminiumun proqnozlaşdırılan qiymətləri, xammal və resursların həcmi və diskont dərəcələri kimi məlumatları mövcud xarici mənbələrlə müqayisə etdik. Biz, dəyərsizləşmə modellərinin və həssaslıq təhlillərinin riyazi düzgünlüyünü yoxladıq. Biz rəhbərliyin əhəmiyyətli mühakimələrini təhlil etdik.

Rəhbərliyin işlətdiyi fərziyyələri Cəmiyyətin təsdiq edilmiş büdcəsi və keçmiş dövrlər üzrə məlumatları ilə müqayisə etdik. Biz maliyyə hesabatlarında qeydlərdə əmlak, tikili və avadanlıqların açıqlanmasını təhlil etdik.

Digər məsələ

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə Cəmiyyətin maliyyə hesabatları digər audit şirkəti tərəfindən yoxlanılmış və 19 sentyabr 2023-cü il tarixində şərti müsbət rəy verilmişdir. Maliyyə hesabatlarının 4-cü Qeydi əvvəlki il şərti müsbət rəyə səbəb olan aktivlərin dəyərsizləşmə testi məsələsinin həllini izah edir. Bu məsələ ilə bağlı rəyimiz dəyişdirilməmişdir.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin və İdarəetmə Səlahiyyətləri Verilmiş Şəxslərin Məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, fırıldaqçılıq və ya xətlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativin olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanma prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditi üzrə Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatının hazırlanmasından ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dedikdə yüksək əminlik səviyyəsi nəzərdə tutulur. Lakin belə əminlik səviyyəsi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun auditin aparılması zamanı bütün əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunacağına zəmanət vermir. Fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yarana biləcək təhriflər o halda əhəmiyyətli hesab edilir ki, onlar ayrı-ayrılıqda və ya bütövlükdə maliyyə hesabatları əsasında istifadəçilərin qəbul etdikləri iqtisadi qərarlara təsir göstərə bilsin.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit çərçivəsində biz auditin aparıldığı bütün müddət ərzində peşəkar mülahizələr irəli sürür və peşəkar skeptisizmi saxlayırıq. Bundan əlavə biz:

- Saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, bu risklərə qarşı audit prosedurları işləyib hazırlayır və tətbiq edir; rəyimizin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edən audit sübutu əldə edirik. Fırıldaqcılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhv nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir. Belə ki, fırldaqçılıq gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, təhrif edilmiş şəkildə təqdim edilməsi və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə hallarını nəzərdə tutur.
- Cəmiyyətin daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə audit üçün əhəmiyyətli olan daxil nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Tətbiq edilən uçot siyasətlərinin uyğunluğunu, uçot təxminlərinin və rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış müvafiq açıqlamaların əsaslı olduğunu qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı rəhbərliyin mülahizələrinin uyğunluğu və əldə edilmiş audit sübutlarına əsasən Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyəti ilə bağlı əhəmiyyətli dərəcədə şübhə yarada biləcək hadisə və şərait üzrə qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair fikir bildiririk. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu barədə nəticəyə gəldikdə, biz auditor rəyimizdə diqqəti maliyyə hesabatlarındakı müvafiq açıqlamalara cəlb etməli, belə açıqlamalar yetərli olmadıqda, rəyimizi dəyişdirməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatının tarixinədək əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanır. Lakin gələcək hadisə və şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini dayandırmasına səbəb ola bilər.
- Maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, o cümlədən açıqlamaları və maliyyə hesabatlarında mövcud əməliyyatlar və hadisələrin düzgün təqdim edilməsini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və vaxtı, əhəmiyyətli audit nəticələri, eləcə də audit prosesində müəyyən etdiyimiz daxili nəzarət sistemindəki əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat təqdim edirik.

2 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

RSM Azerbaijan

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
AKTİVLƏR			
Uzunmüddətli aktivlər:			
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	7	192,579,652	201,281,707
Qeyri-maddi aktivlər	7	126,840	124,623
Əmlak, tikili və avadanlıqlar üzrə avans ödənişləri	8	364,709	226,222
Digər uzunmüddətli aktivlər		63,954	31,838
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		193,135,155	201,664,390
Cari aktivlər:			
Mal-material ehtiyatları	9	85,302,314	94,667,536
Ticarət və digər debitor borcları	10	29,022,799	28,488,516
Bankda olan depozitlər	11	8,500,000	3,622,745
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	12	25,977,343	7,095,194
Digər cari aktivlər	13	25,182,015	29,970,469
Cəmi cari aktivlər		173,984,471	163,844,460
CƏMİ AKTİVLƏR		367,119,626	365,508,850
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Uzunmüddətli öhdəliklər:			
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	14	11,367,198	10,388,228
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		11,367,198	10,388,228
Cari öhdəliklər:			
Ticarət və digər kreditör borclar	15	11,115,987	13,056,073
Ödəniləcək dividendlər	16	1,400,000	503,792
Cəmi cari öhdəliklər		12,515,987	13,559,865
Cəmi öhdəliklər		23,883,185	23,948,093
Kapital:			
Nizamnamə kapitalı	17	282,243,699	282,243,699
Digər kapital		297,238	297,238
Bölüşdürülməmiş mənfəət		60,695,504	59,019,820
Cəmi kapital		343,236,441	341,560,757
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		367,119,626	365,508,850

İdarə Heyəti adından:

Maksim Cavadov
Direktor

Cəlal Həbibov
Maliyyə Direktoru

2 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

2 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-38-ci səhifələrdə verilmiş qeydlər maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİRLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Gəlir	18	247,373,429	286,720,122
Satışın maya dəyəri	19	(235,720,397)	(232,237,984)
Ümumi mənfəət		11,653,032	54,482,138
Ümumi və inzibati xərclər	20	(5,700,665)	(5,532,256)
Satış və paylanma xərcləri	21	(5,896,021)	(12,465,591)
Əməliyyat mənfəəti		56,346	36,484,291
Maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın bərpası/ (xərc)		1,199,043	(2,822,112)
Əmlak, tikili və avadanlıqların silinməsi üzrə zərər		-	(111,892)
Digər gəlirlər, xalis	22	2,934,128	1,199,838
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət		4,189,517	34,750,125
Mənfəət vergisi xərci	14	(1,113,833)	(7,035,551)
İl üzrə xalis mənfəət		3,075,684	27,714,574
İL ÜZRƏ CƏMİ MƏCMU GƏLİR		3,075,684	27,714,574

İdarə Heyəti adından:

Maksim Cavadov
Direktor

2 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Cəlal Həbibov
Maliyyə Direktoru

2 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Nizamnamə kapitalı	Digər kapital	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2022-ci il	282,243,699	-	32,809,038	315,052,737
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	27,714,574	27,714,574
Təsisçi tərəfindən kapital qoyuluşu	-	297,238	-	297,238
Elan edilmiş dividendlər	-	-	(1,503,792)	(1,503,792)
31 dekabr 2022-ci il	282,243,699	297,238	59,019,820	341,560,757
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	3,075,684	3,075,684
Elan edilmiş dividendlər	-	-	(1,400,000)	(1,400,000)
31 dekabr 2023-cü il	282,243,699	297,238	60,695,504	343,236,441

İdarə Heyəti adından:

Maksim Cavadov
Direktor

2 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Cəlal Həbibov
Maliyyə Direktoru

2 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTLƏRİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ			
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət		4,189,517	34,750,125
<i>Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəətin xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə üzlaşdırilməsi üzrə düzəlişlər:</i>			
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	7	16,596,373	15,598,925
Ticarət və digər debitor borclar üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri	10	1,699,043	2,822,112
Digər aktivlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri	13	500,000	
Öhdəliklərin silinməsi üzrə gəlir		(2,371,821)	(1,368,299)
Ömlək, tikili və avadanlıqların silinməsi üzrə zərər	7	-	111,892
Dövryyə kapitalında dəyişikliklərdən əvvəlki əməliyyat fəaliyyətləri üzrə daxil olan xalis pul vəsaitləri		20,613,112	51,914,755
<i>Əməliyyat aktivləri və öhdəlikləri üzrə dəyişikliklər:</i>			
Ticarət və digər debitor borclarında dəyişiklik	10	(2,233,326)	(6,906,807)
Mal-materiallar ehtiyatlarında dəyişiklik	9	9,365,222	(23,969,645)
Ticarət və digər kreditor borclarında dəyişiklik	15	431,735	(17,551,340)
Digər cari aktivlərdə dəyişiklik	13	4,165,016	(4,484,875)
Əməliyyat fəaliyyətlərində yaranan/ (istifadə olunan) xalis pul vəsaitləri		32,341,759	(997,912)
İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTLƏRİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ			
Ömlək, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlərin alınması	7	(8,035,022)	(6,512,658)
Bank depozitlərində dəyişiklik, xalis	11	(4,877,255)	(3,622,745)
Əlaqəli tərəfə verilmiş borc	13	-	(500,000)
Uzunmüddətli aktivlərin əldə edilməsi		(43,541)	(31,838)
İnvestisiya fəaliyyətlərində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(12,955,818)	(10,667,241)
MALİYYƏLƏŞDİRMƏ FƏALİYYƏTLƏRİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ			
Ödənilmiş dividendlər	16	(503,792)	(1,000,000)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətlərində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(503,792)	(1,000,000)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım/ (azalma)		18,882,149	(12,665,153)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, ilin əvvəlinə	12	7,095,194	19,760,347
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, ilin sonuna	12	25,977,343	7,095,194

İdarə Heyəti adından:

Maksim Cavadov
Direktor

2 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Cəlal Həbibov
Maliyyə Direktoru

2 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-38-ci səhifələrdə verilmiş qeydlər maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. GİRİŞ

“Azəralüminium” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (“Cəmiyyət”) 2018-ci ildə təsis edilmiş və 16 aprel 2018-ci il tarixində Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən 1305481501 sayılı vergi eyniləşdirmə nömrəsi ilə məhdud məsuliyyətli cəmiyyəti olaraq qeydiyyatata alınmışdır.

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin səhmdar strukturu aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
	Mülkiyyət, %	Mülkiyyət, %
“Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti	100.00	100.00
Cəmi	100.00	100.00

Cəmiyyətin ən üst nəzarət subyekti Azərbaycan Respublikasının Hökumətidir.

Cəmiyyətin fəaliyyəti

Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının əlvan metallurgiya sənayesinin aparıcı şirkəti, həmçinin Cənubi Qafqazda yeganə ilkin alüminium istehsalçısıdır. Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti alüminium kompleksində və digər obyektlərdə cəmləşdirilmişdir. Bu fəaliyyətə istehsal prosesində müasir texnologiyaların yeniliklərindən istifadə edərək fasiləsiz tökmə rulonlar, külçələr və soyuqyayma məhsullar kimi ilkin alüminium və əlavə məhsulların istehsalı daxildir. Ümumilikdə istehsal prosesi ən yüksək beynəlxalq standartların tələblərinə cavab verdiyindən dünyanın müxtəlif bazarlarında geniş istifadə və tətbiq olunur.

Qeydiyyat ünvanı və fəaliyyət yeri

Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir. Cəmiyyətin qeydə alınmış hüquqi ünvanı Yasamal rayonu, Tbilisi prospekti, mənzil 35, Bakı, Azərbaycan Respublikasıdır. Cəmiyyətin əsas iş yeri Azərbaycan Respublikası, Gəncə şəhəri, AZ2000, Yevlax Şossesi 53-dür.

2. CƏMIYYƏTİN ƏMƏLİYYAT MÜHİTİ

Cəmiyyət fəaliyyətini əsasən Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir və nəticədə, Azərbaycanın iqtisadi və maliyyə bazarlarının inkişaf etməkdə olan bazar xüsusiyyətlərinə məruz qalır.

Azərbaycan iqtisadiyyatında inkişaf etməkdə olan bazarlara xas müəyyən xüsusiyyətlər müşahidə edilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud və gələcək artımı və dayanıqlığı hökumətin həyata keçirdiyi fiskal və monetar tədbirlərin effektivliyindən, eləcə də xam neftin qiymətlərindən və Azərbaycan manatının sabitliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 1,7 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 3,7 faiz artmışdır. 2022-ci ilə qəbul edilmiş dövlət büdcəsində neft transferlərinin əvvəlki ilə müqayisədə artması milli valyutanın məzənnəsinin dayanıqlığını dəstəkləyəcəkdir. Digər tərəfdən anti-inflyasiya xarakterli pul siyasəti daxili tələbin monetar amillərin tarazlı səviyyədə qorunmasına xidmət edəcəkdir.

Müvəqqəti xarici və daxili xərc amillərinin qiymətlərə təsiri neytrallaşdıqca, balanslaşdırıcı rol oynayan amonetar amillərin inflyasiyaya azaldıcı təsirləri güclənəcək.

2023-cü ildə ölkədə 123 milyard manatlıq və ya əvvəlki ilə müqayisədə 1,1 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal olunmuşdur.

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. CƏMİYYƏTİN ƏMƏLİYYAT MÜHİTİ (DAVAM)

Ölkə əhalisinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi aparılan sosial-iqtisadi siyasətin mühüm prioritetlərindən biridir. Son illərdə bu istiqamətdə ciddi irəliləyişlərə nail olunmuş, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, sosial ödənişlərin, əməkhaqlarının artırılması istiqamətində ardıcıl addımlar atılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 05 yanvar tarixli 2965 nömrəli Sərəncamının icrası ilə əlaqədar minimum aylıq əməkhaqqının məbləği 2023-cü il yanvarın 1-dən 345 manat müəyyən edilmişdir.

2023-cü ilin avqust ayında “Moody's” beynəlxalq reyting agentliyi Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün reytingini “Ba1” səviyyəsində təsdiqləyib və proqnoz sabit olaraq qalıb.

Siyasi və iqtisadi vəziyyətin mövcud təsirlərini proqnozlaşdırmaq çətinidir, lakin bunun Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri daha çox ola bilər və bu da dövlət maliyyəsinin pisləşməsinə, maliyyə bazarlarının qeyri-sabitliyinə, kapital bazarlarında qeyri-likvidliyə, inflyasiyanın artmasına və milli valyutanın əsas xarici valyutalara nisbətə dəyərdən düşməsinə gətirib çıxara bilər.

Mövcud iqtisadi vəziyyətin gələcək təsirlərini və yuxarıda qeyd olunan tədbirləri qabaqcadan proqnozlaşdırmaq nisbətən mürəkkəb olduğuna görə rəhbərliyin iqtisadi mühitlə bağlı cari proqnozları və təxminləri faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər.

Gözlənilən kredit zərərinin (“GKZ”) qiymətləndirilməsi məqsədilə, Cəmiyyət makroiqtisadi dəyişənlər üzrə proqnozlar daxil olmaqla, dəstəkləyici gələcək məlumatlardan istifadə edir. Hər bir iqtisadi proqnozda olduğu kimi, onların reallaşması ilə bağlı fərziyyələr və ehtimallar yüksək dərəcəli qeyri-müəyyənliklə əlaqədardır və buna görə də faktiki nəticələr proqnozlaşdırılan nəticələrdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər.

Cəmiyyətin rəhbərliyi mövcud iqtisadi mühitdə baş verən prosesləri müşahidə edir və Cəmiyyətin yaxın gələcəkdə fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını təmin etmək üçün qabaqlayıcı tədbirlər görür.

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTİNİN XÜLASƏSİ

Təqdimatın əsasları

Hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühəsibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Şərhlər Komitəsi (“MHBSŞK”) tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

Fasiləsizlik prinsipi

Hazırkı maliyyə hesabatları Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipi əsasında yaxın gələcəkdə işini normal şərtlər altında davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

Rəhbərlik hesab edir ki, Cəmiyyət yaxın gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirəcək və Cəmiyyətin ləğvinə nə istək, nə də ehtiyac olacaq, eləcə də fəaliyyəti dayandırmaq və ya Azərbaycan Respublikasının qanunları və ya normativ aktları əsasında kreditorlardan qorunmaq üçün müdafiə axtarmaq üzrə nə niyyət, nə də zərurət mövcuddur.

Buna görə, aktivlər və öhdəliklər adi fəaliyyət gedişində Cəmiyyətin aktivləri reallaşdırmaq və öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olması fərziyyəsi ilə hesabatlarda əks etdirilmişdir. Bəzi maliyyə hesabatları standartları rəhbərlik tərəfindən Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri və nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və fasiləsizlik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

Fasiləsizlik prinsipi (davamı)

Rəhbərliyin fasiləsizlik prinsipi üzrə ehtimalının qiymətləndirməsi müəyyən bir müddətdə hadisələrin və ya şərtlərin gələcək inkişafı ilə əlaqədar subyektiv qərarların qəbul edilməsini nəzərdə tutur.

Cari və uzunmüddətli təsnifləşdirmələr

Cəmiyyət aktiv və öhdəlikləri cari/uzunmüddətli təsnifləşdirmələr əsasında maliyyə hesabatlarında təqdim edir. Aktiv aşağıdakı hallarda cari aktiv sayılır:

- Adi əməliyyat dövründə satılması və ya istehlak edilməsi nəzərdə tutulduqda və ya satılması ehtimal edildikdə;
- İlk olaraq ticarət məqsədilə saxlanıldıqda;
- Hesabat tarixindən sonrakı on iki ay ərzində satılması ehtimal edildikdə; və ya
- Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin hesabat tarixindən sonra ən az on iki ay müddətində öhdəliyin ödənilməsi üzrə mübadilə edilməsi və ya istifadə edilməsi məhdudlaşdırılmadıqda.

Digər bütün aktivlər uzunmüddətli aktivlər sayılır.

Öhdəlik aşağıdakı hallarda cari öhdəlik sayılır:

- Adi əməliyyat dövrü ərzində ödənilməsi gözlənildikdə;
- İlk olaraq ticarət məqsədilə saxlanıldıqda;
- Hesabat tarixindən sonrakı on iki ay ərzində ödənilməsi ehtimal edildikdə; və ya
- Hesabat dövründən sonra ən az on iki ay müddətində öhdəliyin ödənilməsini təxirə salmaq üzrə qeyri-şərtsiz hüquq mövcud olmadıqda.

Cəmiyyət bütün digər öhdəlikləri uzunmüddətli öhdəliklər olaraq təsnif edir.

Təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri uzunmüddətli aktiv və öhdəliklər kimi təsnif edilir.

Təqdimatın digər əsasları

Maliyyə hesabatları, başqa cür qeyd edilmədiyi hallarda, Azərbaycan Manatı (“AZN”) ilə ifadə edilir. Maliyyə hesabatları MHBS-yə keçid tarixinə ədalətli dəyərlə təxmin edilən şərti dəyər kimi ədalətli dəyərdə qeydə alınan əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər istisna olmaqla tarixi dəyər əsasında tərtib edilmişdir.

Cəmiyyət mühasibat sistemini Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun şəkildə təşkil edir.

Hazırkı maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən yerli mühasibat prinsiplərinə uyğun tərtib edilmiş mühasibat sistemindən istifadə edilmiş və MHBS-yə uyğunlaşdırılmaq məqsədilə hesabatlara düzəlişlər edilmişdir. Bu düzəlişlərə əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirmək üçün müəyyən təsnifləşdirilmələr, həmçinin müəyyən aktiv və öhdəliklərin, eləcə də gəlir və xərclərin maliyyə hesabatlarındakı maddələrə uyğunlaşdırılması məqsədilə edilən yenidən təsnifləşdirilmələr aiddir.

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMIYYƏTLİ UÇOT SIYASƏTİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

Maliyyə alətləri

Cəmiyyət maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəflərindən biri olduqda, maliyyə alətləri və maliyyə öhdəlikləri onun maliyyə hesabatlarında tanınır. Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri, ilkin olaraq, ədalətli dəyərle ölçülür. Maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin alınması və ya yaranması ilə birbaşa əlaqəli olan əməliyyat xərcləri (mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle ölçülən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərindən başqa) ilkin tanınmada maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərinə müvafiq olaraq əlavə edilir və ya maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərindən müvafiq olaraq çıxılır. Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle tanınan maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin alınmasına birbaşa aid olan əməliyyat xərcləri dərhal mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivlərinin müntəzəm şəkildə satın alınması və ya satılması satış tarixi əsasında tanınır və ya xitam verilir. Bütün tanınmış maliyyə aktivləri sonradan, maliyyə aktivlərinin təsnifatına əsasən, amortizasiya edilmiş dəyərdə və ya ədalətli dəyərdə bütünlüklə ölçülür.

Maliyyə aktivlərinin təsnifatı

Aşağıdakı şərtlərə cavab verən borc alətləri sonradan amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülür:

- maliyyə aktivi müqavilə ilə pul vəsaitləri axınını toplamaq üçün aktivləri saxlamaq məqsədi daşıyan biznes modeli daxilində saxlanılır; və
- maliyyə aktivi üzrə müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə əsas pul vəsaitlərinin və ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə faizlərin ödənilməsini nəzərdə tutan pul vəsaitlərinin yaranmasına səbəb olur.

Aşağıdakı şərtlərə cavab verən borc alətləri sonradan digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərle ölçülür (DMGVƏD):

- maliyyə aktivi müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq pul vəsaitləri axınının yığılması və maliyyə aktivlərinin satışı məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- maliyyə aktivi üzrə müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə əsas pul vəsaitlərinin və ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə faizlərin ödənilməsini nəzərdə tutan pul vəsaitlərinin yaranmasına səbəb olur.

Adətən, bütün digər maliyyə aktivləri sonradan mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle ölçülür (MZVƏD).

Yuxarıda göstərilənlərə baxmayaraq, Cəmiyyət maliyyə aktivinin ilkin tanınmasında aşağıdakı qəti seçimi/təyinatı həyata keçirə bilər:

- müəyyən meyarlar qarşılanmadıqda, Cəmiyyət kapital investisiyası üzrə müvafiq ədalətli dəyərdə dəyişikliyin digər məcmu gəlirdə təqdimatı üçün qəti tədbirlər həyata keçirə bilər; və
- Cəmiyyət uçot sistemində uyğunsuzluğu aradan qaldırmaq və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq məqsədilə, amortizasiya edilmiş maya dəyərində və ya DMGVƏD ölçülmə meyarlarına cavab verən borc investisiyasını əks keçid etməmək şərtlə MZVƏD-də təyin edə bilər.

Amortizasiya olunmuş dəyər və effektiv faiz dərəcəsi metodu

Effektiv faiz dərəcəsi metodu borc alətinin amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz gəlirinin müvafiq dövr üzrə bölgüsü üsuludur. Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit dəyərsizləşməsi üzrə maliyyə aktivlərindən (yəni ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşmiş aktivlər) başqa maliyyə aktivləri üzrə effektiv faiz dərəcəsi, ehtimal olunan kredit zərərləri istisna olmaqla borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış gələcək nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edən ödənilmiş, yaxud alınmış bütün haqlar, ödənişlər, əməliyyat xərcləri və ya mükafatlar) ilkin tanınma anında ümumi balans dəyərində diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir.

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTİNİN XÜLASƏSİ (DAVAM)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit dəyərsizləşməsi üzrə maliyyə aktivləri üçün, kreditlə tənzimlənən effektiv faiz dərəcəsi, gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini, ehtimal olunan kredit zərərləri daxil olmaqla, ilkin tanınma zamanı borc alətinin amortizasiya olunmuş dəyərində diskontlaşdırılmaqla hesablanır.

Maliyyə aktivinin amortizasiya olunmuş dəyəri ilkin tanımada maliyyə aktivinin əsas ödəniş çıxılmaqla, hər hansı zərər üzrə düzəliş edilməklə həmin ilkin dəyər ilə ümumi dəyər arasındakı fərq üzrə effektiv faiz dərəcəsini istifadə etməklə məcmu amortizasiya əlavə olunmaqla, maliyyə aktivinin ölçüldüyü dəyərdir. Maliyyə aktivinin ümumi balans dəyəri hər hansı bir zərər ehtiyatına düzəliş edilməzdən əvvəl maliyyə aktivinin amortizasiya olunmuş dəyəri hesab olunur.

Faiz gəliri daha sonra amortizasiya edilmiş dəyərdə və DMGVƏD ilə qiymətləndirilən borc alətlərinin effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə edilməklə tanınır. Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit dəyərsizləşməsi üzrə maliyyə aktivləri istisna olmaqla, maliyyə aktivləri üçün, faiz gəliri sonradan kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmış maliyyə aktivləri istisna olmaqla, maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində effektiv faiz dərəcəsi metodunu tətbiq etməklə hesablanır. Sonradan kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmış maliyyə aktivləri üçün faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodunu maliyyə aktivinin amortizasiya olunmuş dəyərində tətbiq etməklə tanınır. Əgər sonrakı hesabat dövrlərində kredit üzrə dəyərsizləşməyə məruz qalmış maliyyə aləti üzrə kredit riski maliyyə aktivinin artıq kredit üzrə dəyərsizləşməyə məruz qalmamasına səbəb olursa, faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodunu maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində tətbiq etməklə tanınır.

Cəmiyyətin maliyyə aktivlərinin əksəriyyəti daha sonra amortizasiya edilmiş dəyərlə ölçülmüş maliyyə aktivləri kimi təsnif edilmişdir. Cəmiyyətin maliyyə öhdəlikləri daha sonra amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülmüş maliyyə öhdəlikləri kimi təsnif edilmişdir. Cəmiyyət mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülmüş hər hansı maliyyə öhdəliklərinin təsnifatını seçmir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət ehtimal olunan kredit zərəri modelini amortizasiya edilmiş dəyərlə və ya digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülmüş maliyyə aktivlərinə tətbiq edir. İlkin tanınmadan sonra maliyyə aktivləri üzrə kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda, bu maliyyə aktivləri üçün ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat ömürlük ehtimal olunan kredit zərərinə bərabər dəyərdə ölçülür.

Əgər hesabat tarixində maliyyə aktivləri üzrə kredit riski ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmamışdırsa, bu maliyyə aktivləri üçün ehtimal edilən kredit zərəri üzrə ehtiyat (sadələşdirilmiş yanaşmanın seçildiyi ticarət və digər debitor borclar istisna olmaqla) 12 aylıq ehtimal edilən kredit zərərlərinə bərabər dəyərdə ölçülür. Ticarət və digər debitor borclar üçün əhəmiyyətli bir maliyyələşdirmə komponentinin olub-olmamasından asılı olmayaraq, ömürlük ehtimal olunan kredit zərərləri əsasında ölçülmə tətbiq olunur.

Cəmiyyət ehtimal olunan kredit zərərlərini qiymətləndirmək üçün daxili modeldən istifadə edir. Model 9 sayılı MHBS-yə uyğun olaraq tərtib edilmiş və qarşı tərəflərin kredit risklərinin qiymətləndirilməsi üçün maliyyə sisteminin xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq, qarşı tərəflərə hesab sistemini təyin etməklə hazırlanmışdır. Təyin edilmiş bal (reyting) fərdi şəkildə hesablanmış Defolt Ehtimalıdır (DE). Aktivin bir bal qrupundan daha aşağı bal qrupuna keçməsi digər meyarlar arasında kredit riskinin əhəmiyyətli artımı hesab olunur.

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTİNİN XÜLASƏSİ (DAVAM)

Ədalətli dəyərin ölçülməsi

Ədalətli dəyər ölçülmə tarixində bazar iştirakçıları arasında intizamlı əməliyyatda aktiv satmaq üçün qəbul edilmiş və ya öhdəliyi ötürmək üçün ödəniləcək qiymətdir. Ədalətli dəyərin ölçülməsinə əsasən, aktivin satılması və ya öhdəliyin ötürülməsi üzrə əməliyyat:

- aktiv və ya öhdəlik üçün əsas bazarda; və ya
- əsas bazanın yoxluğu şəraitində aktiv və ya öhdəlik üçün ən əlverişli bazarda baş verir.

Əsas bazar və ya ən əlverişli bazar Cəmiyyət tərəfindən əlçatan olmalıdır.

Aktiv və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri bazar iştirakçılarının öz iqtisadi maraqlarına uyğun hərəkət etdiklərini nəzərə alaraq aktiv və ya öhdəliklərin ədalətli dəyərini müəyyənləşdirərkən bazar iştirakçılarının aktiv və ya öhdəliyin ölçülməsində istifadə etdikləri mülahizələrdən istifadə edilir.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyəri ölçülərkən bazar iştirakçısının aktivin ən çox və ən yaxşı istifadə tətbiqindən yararlanmaqla ondan istifadə etmək və ya başqa bazar iştirakçısına satmaq yolu ilə iqtisadi mənfəəti artırmaq bacarığı nəzərə alınır.

Cəmiyyət həmin şəraitdə müvafiq olan və ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün mövcud olan məlumatlar üzrə müvafiq müşahidə edilən gəlirlərin istifadəsini artıran və müşahidə edilə bilməyən gəlirlərin istifadəsini azaldan qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir.

Ədalətli dəyəri ölçülən və maliyyə hesabatında açıqlanmış bütün aktiv və öhdəliklər aşağıda təsvir edilmiş və bütövlükdə ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün mühüm olan ən aşağı səviyyədə məlumatlara əsaslanmış ədalətli dəyər iyerarxiyasında təsnifləşdirilir:

- 1-ci Səviyyə – fəal bazarlarda oxşar aktivlər və öhdəliklər üzrə təyin edilmiş (nizamlanmamış) bazar qiymətləri;
- 2-ci Səviyyə – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli məlumatın birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilə biləcəyi qiymətləndirmə üsulları;
- 3-cü Səviyyə – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli məlumatın müşahidə oluna bilmədiyi qiymətləndirmə üsulları.

Maliyyə hesabatlarında dövrü əsasda tanınmış aktivlər və öhdəliklər üzrə Cəmiyyət hər hesabat dövrünün sonunda yenidən təyin edilmiş təsnifatla (bütövlükdə ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün zəruri olan ən aşağı səviyyəli məlumata əsaslanmış) iyerarxiyada səviyyələr arasında köçürmələrin olub-olmamasını müəyyən edir

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət yalnız aktiv üzrə pul daxil olmaları ilə bağlı müqavilə hüquqlarının vaxtı bitdikdə, yaxud maliyyə aktivini və aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün risk və imtiyazları əsas etibarilə digər müəssisəyə ötürdükdə maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır.

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTİNİN XÜLASƏSİ (DAVAM)

Maliyyə öhdəlikləri və kapital

Borc və ya kapital aləti olaraq təsnifləşdirmə

Borc və kapital alətləri müqavilə razılaşmalarının məzmununa və maliyyə öhdəliyi ilə kapital alətinin təriflərinə uyğun olaraq ya maliyyə öhdəliyi, ya da kapital kimi təsnif edilir.

Kapital alətləri

Kapital aləti müəssisənin bütün öhdəlikləri çıxıldıqdan sonra qalan aktivlərində hər hansı bir pay əldə etmək hüququ verən istənilən bir müqavilədir. Cəmiyyət tərəfindən buraxılan kapital alətləri birbaşa buraxılma xərcləri çıxılmaqla əldə edilən vəsaitlərin cəmi məbləğində tanınır.

Cəmiyyətin öz kapital alətlərini satın alması, kapitalı azaldan bir əməliyyatdır və nəticəsi kapital bölümündə tanınır. Cəmiyyətin öz kapital alətlərini satın alması, satması, buraxması və ya ləğv etməsi ilə bağlı yaranmış mənfəət və zərər məbləğləri mənfəət və zərər hesablarında tanınmamalıdır.

Maliyyə öhdəlikləri

Bütün maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərə və ya MZVƏD ilə ölçülür.

Maliyyə öhdəlikləri (i) biznesin birləşməsi zamanı alıcının şərti mükaufatı olduqda, (ii) ticarət və ya (iii) MZVƏD üçün nəzərdə tutulduğu halda MZVƏD üzrə təsnif edilir.

(i) Biznesin birləşməsi zamanı alıcının şərti mükaufatı olmayan, (ii) ticarət və ya (iii) MZVƏD üzrə təsnif edilməyən maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə edərək amortizasiya olunmuş dəyərə ölçülür. Effektiv faiz dərəcəsi metodu maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış gələcək nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edən məntəqələrdə ödənilmiş, yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükaufat yaxud endirimlər) maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərində dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət maliyyə öhdəliyini (və ya maliyyə öhdəliyinin bir hissəsini) maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatlardan yalnız bu öhdəlik ləğv edildiyi halda, məsələn müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə və ya ləğv olunduqda və ya müddəti başa çatdığı zaman çıxarır.

Əsaslı şərtlərlə borc alətləri üzrə mövcud debitor və kreditor arasında mübadilə aparılması halları maliyyə öhdəliyinin ləğv edilməsi və yeni maliyyə öhdəliyinin tanınması kimi nəzərə alınır. Eynilə, mövcud maliyyə öhdəliyinin və ya onun bir hissəsinin (debitorun maliyyə çətinlikləri ilə əlaqəli olmasından asılı olmayaraq) şərtlərinin əhəmiyyətli şəkildə dəyişdirilməsi maliyyə öhdəliyinin ləğv edilməsi və yeni maliyyə öhdəliyinin tanınması kimi tanınır.

Yeni yaradılmış maliyyə öhdəliyinin şərtlərinə əsasən, o cümlədən alınmış hər hansı haqlar üzrə nağd ödənilmiş haqlar və ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılmış ödənişlər də daxil olmaqla, pul vəsaitlərinin hərəkətinin diskontlaşdırılmış hazırkı dəyəri, maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul vəsaitlərinin hərəkətinin diskontlaşdırılmış hazırkı dəyərindən ən azı 10 faiz fərqləndikdə, yeni müddələrin əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olması hesab edilir. Borc alətlərinin mübadiləsi və ya şərtlərin dəyişdirilməsi öhdəliyin ləğvi olaraq nəzərə alınarsa, çəkilmiş xərclər və ya haqlar ləğv etmə üzrə gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi tanınır. Mübadilə və ya dəyişdirmə öhdəliyin ləğvi olaraq nəzərə alınmırsa, hər hansı xərclər və ya haqlar öhdəliyin balans dəyərində düzəliş olaraq tanınır və dəyişdirilmiş öhdəliyin qalan müddəti ərzində amortizasiya olunur.

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTİNİN XÜLASƏSİ (DAVAM)

Maliyyə alətlərinin əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri yalnız aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi üçün müəyyən edilmiş hüququ olduqda, eləcə də müqavilə üzrə əvəzləşdirməni aparmaq və eyni zamanda aktivləri realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda əvəzləşdirilə bilər.

Ticarət və digər debitor borcları

Ticarət və digər debitor borcları ilk öncə ədalətli dəyərle tanınır və sonra effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatı çıxaraq, amortizasiya hesablanmış dəyərle ölçülür. Debitor borcları Cəmiyyətin müəyyən şərtsiz asılı olaraq ödəniş almaq hüququndan ibarətdir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə kassada olan pul vəsaitləri, banklarda saxlanılan depozitlər daxildir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri AD-də uçota alınır, çünki (i) onlar müqavilə üzrə pul vəsaitləri hərəkətinin yığılması üçün saxlanılır və həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-nü təmsil edir və (ii) MZVƏD-də təyin olunmur. Müəyyən ölkələrdə təminat qanunvericiliyi kimi yalnız qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş xüsusiyyətlər, qanunvericilik sonradan dəyişdirilsə belə, bu xüsusiyyətin tətbiq olunacağı müqavilə şərtlərinə daxil edilmədiyi halda, YƏMFÖ testinə təsir göstərmir.

Əlaqəli tərəfdən alınacaq vəsaitlər

Əlaqəli tərəfdən alınacaq vəsaitlər effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır. Ehtimal olunan zərərlər üzrə ehtiyat, Cəmiyyətin əlaqəli tərəfdən alınacaq vəsaitlərinin ilkin şərtlərinə uyğun olaraq alınacaq bütün vəsaitləri ala bilməyəcəyinə dair obyektiv sübutlar olduqda müəyyən edilir.

Təchizatçılara verilmiş avanslar

Təchizatçılara verilmiş avanslar dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla ilkin dəyərle tanınır. Avans ödənişləri ilə bağlı mal və ya xidmətlərin bir ildən sonra əldə ediləcəyi ehtimal olunduqda və ya ilkin tanınma zamanı aktivlə bağlı avans ödənişləri uzunmüddətli aktiv olaraq təsnif edildikdə hesabat tarixində bu avans ödənişləri uzunmüddətli aktiv olaraq təsnif edilir. Aktivlərin əldə olunması üçün ödənilmiş avans ödənişləri Cəmiyyət aktivin nəzarətini ələ keçirdikdən sonra aktivin balans dəyərinə köçürülür və aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərələrin Cəmiyyətə daxil olacağı ehtimal olunur. Avans ödənişlərinə aid olan mal və ya xidmətlər əldə olunan zaman digər əməliyyatlar üzrə avans ödənişləri mənfəət və zərər hesablarına silinir. Avans ödənişləri ilə bağlı aktivlər mal və ya xidmətlərin əldə olunmadığına dair göstərici olduqda, avans ödənişlərinin balans dəyəri müvafiq olaraq silinir və müvafiq dəyərsizləşmə zərəri məcmu gəlir haqqında hesabatda tanınır.

Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər

Əmlak, tikili və avadanlıqlar peşəkar müstəqil qiymətləndiricilərin apardığı qiymətləndirmə ilə bazara əsaslanan sübutlardan formalaşmış yenidən qiymətləndirmə tarixindəki ədalətli dəyərdən sonradan yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla, maliyyə hesabatlarında şərti dəyər olaraq ədalətli dəyərdə qeydə alınır.

Faydalı istifadə müddəti üzrə təxminləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə metodları hər bir hesabat tarixinin sonuna yenidən təhlil edilir və təxminlərdə olan dəyişikliklərin təsiri prospektiv əsasda tətbiq edilir.

Cəmiyyət hər bir hesabat tarixinin sonunda əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlərinin balans dəyərlərinin dəyərsizləşməsinə dair ehtimalın olmasını qiymətləndirir. Əgər hər hansı belə ehtimal mövcuddursa, dəyərsizləşmə zərərinin dərəcəsinə (əgər varsa) müəyyən etmək məqsədilə aktivin bərpa edilə bilən dəyəri təxmin edilir. Fərdi aktivin bərpa edilə bilən dəyərini qiymətləndirmək mümkün olmadıqda, Cəmiyyət aktivin aid olduğu nağd pul yaradan vahidin bərpa edilə bilən dəyərini təxmin edir.

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər (davamı)

Əgər aktivin (və ya nağd pul yaradan vahidin) bərpa edilə bilən dəyəri onun balans dəyərindən azdırsa, aktivin (və ya nağd pul yaradan vahidin) balans dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərinə qədər azaldılmalıdır. Aktiv yenidən qiymətləndirilmiş məbləğdə uçota alınbsa, aktivin dəyərsizləşməsi yenidən qiymətləndirmə rezervinin azalması kimi tanınır, əks halda dəyərsizləşmə zərəri dərhal mənfəət və ya zərər hesablarında tanınır.

Dəyərsizləşmə zərəri daha sonrakı dövrdə geri qaytarıldıqda, aktivin (və ya nağd pul yaradan vahidin) balans dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərinə qədər artırılmalıdır, lakin dəyərsizləşmə zərərinin gələn ləğvi ilə əlaqəli olan aktivin (və ya nağd pul yaradan vahidin) artmış balans dəyəri əvvəlki illərdə həmin aktiv (və ya nağd pul yaradan vahid) üçün heç bir dəyərsizləşmə zərərinin tanınmış olmadığı müəyyən edilmiş balans dəyərindən yuxarı olmamalıdır. Aktiv üçün dəyərsizləşmə zərərinin ləğvi, həmin aktiv yenidən qiymətləndirmə metoduna əsasən təkrar qiymətləndirilmiş məbləğlə əks etdirilmədikdə birbaşa mənfəət və ya zərər hesablarında tanınmalıdır, əks halda qiymətləndirilmiş aktivin dəyərsizləşməsindən irəli gələn zərərin ləğvi yenidən qiymətləndirmə artımı kimi tanınmalıdır.

Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər hesabdan silindikdə və ya onların davamlı istifadəsi artıq iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Əmlak, tikili və avadanlıq vasitələrinin satılaraq hesabdan silinməsi və ya istismardan çıxarılmasından irəli gələn hər hansı gəlir və ya zərər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunmuş gəlirlər arasında fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər hesablarında tanınır.

Əmlak, tikili və avadanlıqların bir hissəsinin faydalı istifadə müddəti fərqli olduqda, onlar əmlak, tikili və avadanlıqların ayrı-ayrı maddələri (əsas komponentləri) kimi uçota alınır.

Elektrolizatorların vaxtaşırı yenidən işlənməsinin dəyəri ehtimal olunan istehsal dövrü ərzində kapitallaşdırılır və amortizasiya edilir.

Əmlak, tikili və avadanlıqların bir hissəsinin dəyişdirilməsi ilə əlaqədar xərclər, bu hissədə əks olunan gələcək iqtisadi faydaların Cəmiyyətə daxil olacağı və dəyərinin etibarlı şəkildə ölçülə biləcəyi təqdirdə, balans dəyərində uçota alınır. Əvəz edilmiş hissənin balans dəyəri silinir. Əmlak, tikili və avadanlıqlara gündəlik xidmət xərcləri gəlir haqqında hesabatda yaranan kimi əks etdirilir.

Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər, bir qayda olaraq, aşağıdakı kimi təxmin edilən faydalı istifadə müddəti ərzində düz xətt metodu əsasında amortizasiya edilir. Torpaq amortizasiya olunmur.

Maşın və avadanlıqlar	7-20 il
Binalar və bənzər tikililər	20-50 il
Elektrolizatorlar	5-15 il
Nəqliyyat vasitələri	5-7 il
Digər	7-15 il
Qeyri-maddi aktivlər	2-10 il

Aktivin qalıq dəyəri dedikdə, aktivin artıq istifadə edilmiş olması və istifadə müddətinin sonunda olacağı vəziyyətində olması fərziyyəsi ilə, satışın təxmini xərcləri çıxılmaqla şirkətin həmin aktivin satışından əldə edə biləcəyi vəsaitlərin məbləği nəzərdə tutulur.

Aktivin qalıq dəyəri aktivin balans dəyərinə bərabər və ya ondan daha çox olan məbləğə qədər arta bilər. Belə olduğu halda, qalıq dəyəri sonradan aktivin balans dəyərindən aşağı məbləğə qədər azalanadək aktivin amortizasiya haqqı sıfırdır.

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

Mal-material ehtiyatları

Mal-material ehtiyatları maya dəyəri və ya xalis satış dəyərinin ən aşağı səviyyəsində uçota alınır. Mal-material ehtiyatlarının dəyəri orta çəkili dəyər prinsipinə əsaslanır və ehtiyatların əldə edilməsinə çəkilən xərcləri, eləcə də istehsal və ya emal xərclərini və bu aktivləri mövcud yerlərinə və vəziyyətinə gətirmək üçün çəkilən digər xərcləri əhatə edir. İstehsal edilmiş ehtiyatlar və tamamlanmamış istehsala münasibətdə isə maya dəyəri adi iş qabiliyyətinə əsaslanan istehsal xərclərinin müvafiq hissəsini əhatə edir.

Xalis satış dəyəri, təxmini tamamlama və satış xərcləri çıxılmaqla, adi fəaliyyət gedində ehtimal olunan satış qiymətidir.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Cəmiyyətin keçmişdə baş vermiş hadisənin nəticəsi olaraq hazırda öhdəliyi (hüquqi yaxud konstruktiv) olduqda tanınır; bu zaman Cəmiyyətdən öhdəliyin yerinə yetirilməsinin tələb olunacağı ehtimal edilir və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə hesablanı bilər.

Ehtiyatlar kimi tanınan məbləğ öhdəliklə bağlı risk və qeyri-müəyyənlikləri nəzərə almaqla hesabat dövrünün sonunda cari öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan məbləğlərin ən düzgün şəkildə hesablanmasıdır.

Ehtiyat hazırkı öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün hesablanmış pul vəsaitləri axınına istinad etməklə ölçülərsə, onun balans dəyəri (pulun zaman dəyərinin təsiri əhəmiyyətli olduqda) həmin pul vəsaitlərinin cari dəyərinə bərabər olur.

Ehtiyatın ödənilməsi üçün tələb olunan iqtisadi faydaların bir hissəsinin və ya hamısının üçüncü tərəfdən geri alınması gözləniləndikdə, kompensasiyanın alınacağına faktiki olaraq əmin olduqda və debitor borcunun məbləği etibarlı şəkildə ölçülə bildikdə, debitor borc aktiv kimi tanınır.

Vergilər

Təxirə salınmış vergilər

Təxirə salınmış vergi, maliyyə hesabatlarındakı aktiv və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə onların vergi uçotuna uyğun balans dəyərləri arasındakı fərqlərdən yaranan və gələcəkdə ödəniləcək və ya geri alınacaq məbləğlərin əsasında hesablanır və bu zaman balans öhdəliyi üsulundan istifadə edilir. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri ümumiyyətlə bütün vergi bazasını artıran maddələr üçün hesablanır, təxirə salınmış vergi aktivləri isə bu aktivdən gələcəkdə istifadə etmək üçün kifayət qədər mənfəətin olması təxmini nəzərə alınaraq tanınır. Müvəqqəti fərqlərin qudvil və ya mühasibat mənfəətinə və vergi mənfəətinə təsir göstərməyən digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı yarandığı hallarda (biznes birləşməsi istisna olmaqla), belə vergi aktiv və öhdəlikləri tanınmır. Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əgər gələcəkdəki mənfəət əldə edilməsi ilə bağlı təxminlər bu aktivə reallaşdırmağa imkan vermirsə, bu vergi aktivinin dəyəri tam və ya qismən bu təxminlərə uyğunlaşdırılmaq üçün azaldılır.

Təxirə salınmış vergini hesablayarkən vergi aktivinin reallaşdırılması və ya öhdəliyin ödənilməsi zamanı qüvvədə olan vergi dərəcəsindən istifadə edilməlidir. Təxirə salınmış vergilər bilavasitə kapitala hesablanmış və ya kapitalda əks etdirilmiş maddələrə aid olduğu hallar istisna olmaqla, məcmu gəlir haqqında hesabatda əks etdirilir.

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

Vergilər (davamı)

Aşağıdakı hallarda təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri əvəzləşdirilərək xalis şəkildə maliyyə hesabatlarında təqdim edilə bilər:

- Cəmiyyətin cari mənfəət vergisi aktivlərini mənfəət vergisi öhdəlikləri ilə əvəzləşdirmək üçün qanuni və icrası mümkün olan hüququ mövcud olduqda; və
- Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktiv və öhdəlikləri bir vergi orqanı tərəfindən qoyulan məbləğlərə aid edildikdə və bu vergilər üzrə öhdəlik eyni müəssisəyə məxsus olduqda.

Əlavə Dəyər Vergisi

Ödəniləcək ƏDV və iddia olunan əvəzləşdiriləcək ƏDV arasındakı fərq hesabat ayından sonra 20 gün ərzində dövlət büdcəsinə ödənilir. Satış ilə əlaqədar ödəniləcək əlavə dəyər vergisi vergi orqanlarına bu satışların qarşılığında ödəniş alındıqda ödənilir. Əvəzləşdiriləcək ƏDV bir qayda olaraq elektron ƏDV hesab-fakturası alındıqdan sonra ödəniləcək ƏDV ilə əvəzləşdirilir. Vergi orqanları ƏDV-nin xalis əsaslarla hesablanmasına icazə verir.

Satış və alış ilə əlaqədar olan ƏDV maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ümumi məbləğdə uçota alınır və aktiv və öhdəlik kimi ayrıca olaraq açıqlanır. Alınacaq vəsaitlərin dəyərsizləşməsi ilə əlaqədar ehtiyat yaradıldıqda, dəyərsizləşmə zərəri ƏDV daxil olmaqla borcluya aid olan ümumi məbləğin tərkibində uçota alınır.

ƏDV depozit hesabı

Əlavə Dəyər Vergisi (“ƏDV”) depozit hesabı sistemi Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi tərəfindən ƏDV ilə bağlı neqativ halların qarşısını almaq məqsədilə 2008-ci ildən etibarən tətbiq olunan sistemdir. 1 yanvar 2008-ci il tarixindən Vergi Məcəlləsinə edilmiş düzəlişlərə əsasən, ƏDV ödənişinin məbləği təqdim olunmuş ƏDV hesab-fakturalarına uyğun olaraq vergi ödəyicisinin ƏDV depozit hesabında aparılan əməliyyatlar çərçivəsində bu hesaba ödənilmiş olan vergi məbləğidir.

Bu modulun köməkliyi ilə, vergi ödəyicisi ƏDV hesab-fakturasında qeyd olunmuş ƏDV məbləğini digər vergi ödəyicisinin ƏDV depozit hesabına ödəyir. Eyni zamanda Dövlət büdcəsi qarşısında bütün növ vergi öhdəlikləri və gömrük komitəsinə ödənilməli olan idxal əməliyyatları ilə bağlı ƏDV məbləğləri vergi ödəyicisi tərəfindən ƏDV depozit hesabı vasitəsilə ödənilə bilər. Ödənilmiş məbləğlər barəsində məlumat vergi orqanı tərəfindən Baş Dövlət Xəzinədarlığına və daha sonra Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankına (“ARMB”) ötürülür. Mərkəzi Bank Baş Dövlət Xəzinədarlığı (“BDX”) tərəfindən təqdim olunmuş məlumat əsasında məbləğlərin müvafiq yerli xəzinədarlıq orqanlarına köçürülməsini təmin edir. Vergilər Nazirliyi təqdim olunmuş məlumatda qeyd edilən məbləğlərin vergi ödəyicisinin şəxsi faylına daxil edilməsini təmin edir. Cari sistem Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Avtomatlaşdırılmış Vergi Məlumatı Sistemində qoşulmuşdur. Eyni zamanda BDX-də və ARMB-də elektron məlumat mübadiləsi təşkil olunmuşdur. ƏDV depozit hesabının tətbiqi ödənişlərə və qaytarılan ƏDV məbləğlərinə vaxtli-vaxtında nəzarət etmək imkanı verir.

Vergi borcları olan vergi ödəyiciləri bu məbləğləri yalnız dövlət büdcəsinə köçürə bilər. Vergi ödəyiciləri banklara getmədən dövlət büdcəsinə, digər vergi ödəyicilərinin ƏDV depozit hesabına və gömrük komitəsinə depozit hesabı vasitəsilə ödəniş edə bilərlər. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti xüsusi proqram təminatından istifadə etməklə depozit hesabıyla aparılan bütün əməliyyatlara avtomatik şəkildə nəzarət edir.

ƏDV depozit hesabındakı vəsaitlərdən istifadə məhdudlaşdırılmışdır və yalnız ƏDV və digər müvafiq vergilərlə bağlı əməliyyatlar üçün istifadə edilə bilər.

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTİNİN XÜLASƏSİ (DAVAM)

Ticarət və digər kreditör borclar

Ticarət və digər kreditör borclar qarşı tərəf müqavilədə nəzərdə tutulmuş öhdəliklərini icra etdiyi zaman tanınır və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyerdə uçota alınır.

Alınmış avanslar

Müştərilərdən alınmış avanslar, ilkin olaraq, öhdəlik kimi qeydə alınacaq, lakin müəyyən müddətdən sonra və/yaxud biznesin normal fəaliyyəti nəticəsində aktivə çevrilmə ehtimal olunan maddəyə istinad edir. Müştərilərdən alınmış avanslar ilkin olaraq hər hansı birbaşa aid edilə bilən əməliyyat xərcləri daxil olmaqla, alınan kompensasiyanın ədalətli dəyəri ilə qeydə alınır və sonradan amortizasiya olunmuş maya dəyərində uçota alınır.

Nizamnamə kapitalı

Nizamnamə kapitalı Cəmiyyətin səhmdarının qoyduğu kapitalın məbləğidir. Cəmiyyət nizamnamə kapitalını səhmdarın təsdiqi çərçivəsində artırma və ya azalda bilər.

Təsisçilərin nizamnamə kapitalından başqa vəsait qoyması və ya geri çəkməsi digər kapitalda tanınır.

Adi səhmlər üzrə dividendlər onların elan edildiyi dövrdə azalma kimi kapitalda tanınır. Hesabat tarixindən sonra elan edilmiş dividendlər “Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr” adlı 10 sayılı BMUS-a uyğun olaraq sonrakı hadisə kimi nəzərə alınır və müvafiq olaraq açıqlanır.

Müştərilərlə bağlanmış müqavilələr üzrə gəlirlər

15 sayılı MHBS, müəssisələrə müştərilər ilə bağlanmış müqavilələrdən gəlirlərin uçotu üzrə vahid məcmu modeli tətbiq edir.

15 sayılı MHBS-nin əsas prinsipinə görə, Cəmiyyət vəd edilmiş malların və ya xidmətlərin müştərilərə köçürülməsini əks etdirmək üçün gəliri Cəmiyyətin həmin mal və ya xidmətlər müqabilində hüquq əldə etməyi gözlədiyini əks etdirən məbləğdə tanımalıdır. Standart, xüsusilə gəlirlərin tanınması üçün beş-addımlı bir yanaşma təqdim edir:

- 1-ci Addım: Müştərilərlə bağlanmış müqavilə və ya müqavilələri müəyyən etmək;
- 2-ci Addım: Müqavilə öhdəliklərini müəyyən etmək;
- 3-cü Addım: Əməliyyat qiymətini müəyyən etmək;
- 4-cü Addım: Müqavilə öhdəlikləri üzrə əməliyyat qiymətlərinin ayrılması;
- 5-ci Addım: Müəssisə müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirirsə (yetirdiyi zaman) gəlirin tanınması.

15 sayılı MHBS-yə əsasən, öhdəliyin icrası yerinə yetirildikdə, yəni müəyyən öhdəliyin icrası əsas götürülən mallara və ya xidmətlərə “nəzarət” müştəriyə ötürülərkən, müəssisə gəliri tanıyır.

Malların satışı: əsas alüminium, ərintilər, alüminium oksidi və digər məhsulların satışından ibarətdir.

Müştərilər, risklərin müqavilədə göstərilmiş “Incoterms” çatdırılma şərtləri əsasında, tədarük edilən mallar çatdırıldığı zaman onlar üzərində nəzarəti əldə edirlər. Hesab-fakturalar tərtib edilir və gəlirlər həmin vaxt uçota alınır. Hesab-fakturalar ümumiyyətlə 30 gün ərzində və ya əvvəlcədən ödənilir.

İşçilərə sərf olunan xərclər

Əmək haqları, məvəciblər, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və bülletenlər üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTİNİN XÜLASƏSİ (DAVAM)

Xarici valyuta əməliyyatları

Cəmiyyətin funksional valyutası fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Cəmiyyətin funksional valyutası ABŞ dollarıdır.

Monetar aktiv və öhdəliklər ARMB-nin müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan, rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən hər bir müəssisənin funksional valyutasına çevrilir. Xarici valyuta əməliyyatları əməliyyat tarixində mövcud olan məzənnə ilə uçota alınır.

İlin sonuna qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə yerli valyutaya çevrilmə qeyri-monetar maddələrə, o cümlədən pay alətlərinə tətbiq edilmir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızlarının ədalətli dəyərinə təsiri ədalətli dəyər üzrə gəlir və ya xərclərin bir hissəsi kimi qeydə alınır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı Cəmiyyət aşağıda göstərilən valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
ABŞ dolları/AZN	1.7000	1.7000
ABŞ dolları/Avro	0.9059	0.9385

Şərti öhdəliklər və aktivlər

Şərti öhdəliklər maliyyə hesabatlarında tanınmır. Onlar iqtisadi cəhətdən səmərəli resursların məxarici ehtimalı olmayanadək maliyyə hesabatlarının qeydlərində açıqlanır.

Şərti aktivlər maliyyə hesabatlarında tanınmır, lakin iqtisadi mənfəət əldə edilməsi ehtimalı olduqda maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

4. UÇOT SİYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT TƏXMİNLƏRİ VƏ FƏRZİYYƏTLƏR

Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması hesabat tarixinə təqdim edilən aktiv və öhdəliklərin məbləğlərinə təsir göstərə biləcək və başa çatmış müddət ərzində gəlir və xərclərin təqdim edilmiş məbləğləri üzrə rəhbərlikdən təxminlərin və mülahizələrin verməsini tələb edir.

Biznes fəaliyyətlərinin qeyri-müəyyənliyi nəticəsində maliyyə hesabatlarında bir çox maddələrin dəqiq qiymətləndirilməsi mümkün olmur və yalnız müəyyən ehtimallar irəli sürülə bilər. Ehtimallar maliyyə hesabatları hazırlanarkən ən son məlumatlara əsaslanan mühakimələri nəzərdə tutur. Gələcək hadisələr haqqında mövcud vəziyyət və ehtimallar Cəmiyyətin nəzarətindən kənarda yaranan bazar dəyişiklikləri və ya şəraitə görə dəyişə bilər. Bu cür dəyişikliklər baş verdikləri zaman Cəmiyyət tərəfindən edilən təxminlərdə öz əksini tapır.

Ən əhəmiyyətli təxminlər əmlak, tikili və və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin ədalətli dəyəri, əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin faydalı istifadə müddəti, əmlak, tikili və avadanlıqların və digər qeyri-maliyyə aktivlərin dəyərsizləşməsi, mal-material ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi, ƏDV-nin bərpası, maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi, ticarət və digər debitor borclar üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat və cari vergilər ilə bağlıdır. Faktiki nəticələr həmin təxminlərdən fərqli ola bilər.

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. UÇOT SİYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT TƏXMİNLƏRİ VƏ FƏRZİYYƏLƏR (DAVAMI)

Müləhizələr

Cəmiyyətin mühasibat uçotu siyasətinin tətbiq edilməsi prosesində rəhbərlik maliyyə hesabatlarında tanınmış məbləğlər üzrə nəzərə alınmış əhəmiyyətli təsiri olan təxminlərdən başqa aşağıdakı müləhizələri edir.

Əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin ədalətli dəyəri

Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər Cəmiyyətə təhvil verildiyi tarixə hesablanmış şərti dəyər olaraq ədalətli dəyərle ölçülmüşdür.

Əmlak, tikili və avadanlıqların ədalətli dəyəri, 13 sayılı MHBS-yə əsasən əmlak, tikili və avadanlıqların ədalətli dəyərinə bərabər olan bənzər əmlak, tikili və avadanlıqlar üçün bazar satış qiymətlərinin təhlilini əhatə edən bazar yanaşması metodu ilə qiymətləndirilmişdir.

Əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin faydalı istifadə müddəti

Cəmiyyət hər maliyyə ilinin sonunda əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin qalan faydalı istifadə müddətini qiymətləndirir.

Bu aktivlərin nəzərdə tutulan faydalı istifadə müddəti ötən ilin qiymətləndirilməsindən fərqli olduqda, dəyişikliklər “Uçot Siyasətləri, Uçot qiymətləndirmələrində Dəyişikliklər və Xətalər” adlı 8 sayılı BMUS-a müvafiq olaraq uçot təxminlərində dəyişiklik olaraq uçota alınır. Belə təxminlərin əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin balans dəyərlərinin məbləğləri və mənfəət və zərər hesablarında tanınmış köhnəmə və amortizasiya üzrə maddi təsiri olur.

Əmlak, tikili və avadanlıqların və digər qeyri-maliyyə aktivlərin dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət hər bir hesabat tarixinə aktivlərin dəyərsizləşməsinə dair ehtimalın olmasını qiymətləndirir. Əgər hər hansı belə ehtimal mövcuddursa, Cəmiyyət aktivin bərpa edilə bilən dəyərini təxmin edir. Aktivin bərpa edilə bilən dəyərini onun digər aktivlərdən müstəqil şəkildə pul vəsaitləri yaratmaq qabiliyyətinin olduğu hallar istisna olmaqla, aktivin və ya pul vəsaiti yaradan vahidin ən yüksək ədalətli dəyərindən satış xərcləri və istifadə dəyəri çıxılması nəticəsində yaranan dəyərə bərabərdir. Aktivin balans dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərindən artıq olduqda, aktiv dəyərsizləşmiş hesab edilir və onun balans dəyəri bərpa edilə bilən dəyərə qədər azaldılır. İstifadə dəyərini qiymətləndirərkən, pulun zaman dəyəri və aktivə xas olan risklərin cari bazar qiymətləndirməsini əks etdirən vergidən öncə diskont dərəcəsi istifadə edilərək ehtimal olunan gələcək pul axınları mövcud dəyərinə diskontlaşdırılır. Satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri müəyyən edərkən, cari bazar əməliyyatları (mövcud olduqda) nəzərə alınır. Bu cür əməliyyatlar müəyyən edilə bilmədikdə, müvafiq qiymətləndirmə modeli istifadə olunur.

Cəmiyyət dəyərsizləşmə üzrə hesablamaları, fərdi aktivin ayrıldığı Cəmiyyətin hər bir nağd yaradan vahidi (CGU) üçün ayrı-ayrılıqda hazırlanan ətraflı büdcələrə və proqnoz hesablamalarına əsasən aparır. Bu büdcələr və proqnoz hesablamaları ümumilikdə 5 illik dövrü əhatə edir. Daha uzun dövrlər üçün, uzunmüddətli böyümə sürəti müəyyənləşdirilir və beşinci ildən sonra gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti üçün tətbiq olunur.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə dəyərsizləşmə testi modelində istifadə edilən giriş məlumatlarında əhəmiyyətli dəyişikliklər səbəbindən, Cəmiyyət dəyərsizləşmə hesablamasını həyata keçirə bilməmişdir. Bu, əvvəlki il maliyyə hesabatlarında şərti müsbət rəyə səbəb olmuşdur.

Cari ildə Cəmiyyət dəyərsizləşmə test modelində istifadə olunan giriş məlumatlarını sabitləşdirmişdir. Bu daha etibarlı bazar məlumatlarının əldə edilməsini və fərziyyələrin mövcud iqtisadi şəraitə uyğunlaşdırılmasını əhatə edir. Nəticədə, 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə 36 sayılı MUBS – Aktivlərin dəyərsizləşməsi standartına uyğun olaraq geniş miqyaslı dəyərsizləşmə testi həyata keçirilmişdir. Bu test nəticəsinə görə, əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərsizləşməsi müəyyən edilməmişdir.

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. UÇOT SİYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT TƏXMİNLƏRİ VƏ FƏRZİYYƏLƏR (DAVAMI)

Mal-material ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi

Mal-material ehtiyatları maya dəyəri və ya xalis satış dəyərindən daha az olan məbləğdə qiymətləndirilir. Cəmiyyət uyğun olduqda köhnəlmiş və az istifadə edilən mal-material ehtiyatlarının balans dəyərini xalis satış dəyərinə qədər azaldaraq uçota alır. Mal-material ehtiyatlarının silinməsi üzrə yaranan faktiki dəyər xalis satış dəyərindən fərqli ola bilər; istənilən fərqi gələcək əməliyyat nəticələri üzərində əhəmiyyətli təsiri ola bilər.

ƏDV-nin bərpası

Hər hesabat tarixində Cəmiyyət mal və xidmətlərin alışından yaranan ƏDV-nin bərpasını qiymətləndirir. Cəmiyyət bu məbləğləri yalnız gələcəkdə yaranacaq ƏDV öhdəliyinin əvəzləşdirilməsi və ya vergi orqanlarından toplanması vasitəsilə ala bilər. ƏDV üzrə alınacaq vəsaitlərin bərpası qiymətləndirilərkən Cəmiyyət planlaşdırılmış ƏDV öhdəliyi, dövlət vergi orqanları ilə yazışmaları və tarixi bərpa təcrübəsi ilə bağlı daxili vergi departamentindən alınan məlumatları nəzərə alır.

ƏDV-nin bərpasının cari məbləği Cəmiyyətin təxminlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər və bu da öz növbəsində əməliyyat nəticələrinə təsir göstərə bilər.

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi

Cəmiyyətin bir sıra mühasibat uçotu siyasəti və açıqlamaları, maliyyə və qeyri-maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üçün ədalətli dəyər ölçülməsini tələb edir.

Cəmiyyət ədalətli dəyər ölçülməsi ilə əlaqədar olaraq müəyyən nəzarət çərçivəsinə malikdir.

Aktiv və ya öhdəliyin ədalətli dəyərini ölçərkən, Cəmiyyət mümkün qədər bazarda müşahidə edilə bilən məlumatlardan istifadə edir. Ədalətli dəyərlər aşağıdakı qiymətləndirmə üsullarında istifadə olunan giriş məlumatlarına əsaslanaraq ədalətli dəyər iyerarxiyasında müxtəlif səviyyələrdə təsnifləşdirilir

- 1-ci Səviyyə – fəal bazarlarda oxşar aktivlər və öhdəliklər üzrə təyin edilmiş (nizamlanmamış) bazar qiymətləri;
- 2-ci Səviyyə – aktiv və ya öhdəlik üzrə birbaşa (yəni qiymətlər) və ya dolaylı yolla (yəni qiymətlərdən əldə edilir) müqayisə edilə bilən 1-ci Səviyyədə daxil edilmiş qiymətlərdən başqa daxilolmalar;
- 3-cü Səviyyə – müşahidə edilə bilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan aktiv və ya öhdəlik üçün daxilolmalar (müşahidə olunmayan daxilolmalar).

Bir aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyərini ölçmək üçün istifadə edilən giriş məlumatları, ədalətli dəyər iyerarxiyasının müxtəlif səviyyələrində təsnif edilə bilərsə, ədalətli dəyər iyerarxiyasının eyni dərəcəsi bütün ölçmə üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş kimi ədalətli dəyər ölçülməsi bütünlükdə təsnifləşdirilir.

Ticarət və digər debitor borclar üzrə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat

Cəmiyyət ticarət və digər debitor borclar üzrə gözlənilən kredit zərərlərini hesablamaq üçün ehtiyat cədvəlindən istifadə edir. Ehtiyat dərəcələri oxşar zərər nümunələrinə malik olan müxtəlif müştəri seqmentlərinin qruplaşdırılması üçün vaxtı keçmiş günlərə əsaslanır (məsələn, coğrafiya, məhsul növü, müştəri növü və reytingi, akkreditivlər və kredit sığortasının digər formaları ilə əhatə dairəsi).

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. UÇOT SİYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT TƏXMİNLƏRİ VƏ FƏRZİYYƏLƏR (DAVAMI)

Ticarət və digər debitor borclar üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat (davamı)

Ehtiyat cədvəli, ilkin olaraq, Cəmiyyətin tarixən müşahidə edilmiş faiz dərəcələrinə əsaslanır. Cəmiyyət keçmiş kredit zərəri təcrübəsini gələcəyə hesablanmış məlumatlarla tənzimləmək üçün cədvəli kalibrleyəcək. Məsələn, proqnozlaşdırılan iqtisadi şərtlərin (yəni, ümumi daxili məhsulun) növbəti il ərzində pisləşməsi gözlənilirsə və bu, istehsal sektorunda defoltların sayının artmasına səbəb ola bilərsə, tarixi faiz dərəcələrinə düzəlişlər edilir. Hər hesabat tarixində tarixən müşahidə edilmiş faiz dərəcələri yenilənir və perspektiv təxminlərdəki dəyişikliklər təhlil edilir. Müvafiq hallarda, Cəmiyyət qarşı tərəflərin xarici tariflərindən əldə edilən faiz dərəcələrinə əsaslanır.

Tarixən müşahidə edilmiş faiz dərəcələri, proqnozlaşdırılan iqtisadi şərtlər və ehtimal olunan kredit zərərləri arasında korrelyasiyanın qiymətləndirilməsi əhəmiyyətli bir təxmindir. Ehtimal olunan kredit zərərlərinin məbləği şəraitdəki dəyişikliklərə və proqnozlaşdırılan iqtisadi şəraitə həssasdır. Cəmiyyətin tarixi kredit zərəri təcrübəsi və iqtisadi şərtlərin proqnozu da müştərinin gələcəkdə faktiki defoltunu təmsil edə bilməz.

Cari vergilər

Azərbaycanda vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi tez-tez baş verən şərtlərə və dəyişiklərə məruz qalır. Bundan başqa Cəmiyyətin əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq olunan vergi qanunvericiliyinin vergi orqanları tərəfindən şərhli, Cəmiyyətin rəhbərliyinin şərhli ilə uyğun gəlməyə bilər. Nəticədə, vergi orqanları əməliyyatları yenidən təsnif edə bilər və Cəmiyyətin işçiləri əhəmiyyətli dərəcədə əlavə vergi, cərimə və faiz ödəmələrinə məruz qala bilərlər.

Vergi və gömrük qurumları müəssisənin fəaliyyətinin nəzərdən keçiriləcəyi ildən əvvəlki üç il ərzində vergi öhdəliklərini yoxlaya bilərlər. Cəmiyyətin fəaliyyətinin nəzərdən keçirilməsi müəyyən şərtlər çərçivəsində daha uzun müddətləri də əhatə edə bilər. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə rəhbərlik hesab edir ki, onların müvafiq qanunvericiliklə bağlı şərtləri uyğundur və ehtimal olunur ki, Cəmiyyətin vergi, valyuta və gömrüklə bağlı cari vəziyyəti dəyişməyəcək.

5. YENİ VƏ YA YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN VƏ ONLARA DAİR ŞƏRHLƏRİN TƏTBİQİ

Cari ildə Cəmiyyət Mühəsibat Uçotu Beynəlxalq Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-in Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Şərhləri Komitəsi (MHBSK) tərəfindən qəbul edilmiş, Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış hesabat dövrünə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərtləri qəbul etmişdir.

Maliyyə Uçotunun Konseptual Əsaslarına İstinad – 3 sayılı MHBS-yə edilmiş Düzəliş

2020-ci ilin may ayında MUBSS tərəfindən “Müəssisələrin birləşməsi” adlı 3 sayılı MHBS-yə düzəliş dərc edilmişdir. Düzəliş 2018-ci ilin mart ayında dərc edilmiş “Maliyyə Hesabatlılığının Konseptual Əsasları”na istinad ilə birlikdə, bu düzəlişin tələblərini əhəmiyyətli dərəcədə dəyişmədən, 1989-cu ildə dərc edilmiş “Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdimatın Əsasları”na edilən istinadın əvəz olunmasını nəzərdə tutur. Şura eyni zamanda, 37 sayılı MUBS və ya “Təminatlar” adlı 21 sayılı MHBSK çərçivəsində, ayrı olaraq yaranırsa, borclar və şərti öhdəliklər üçün yaranan potensial ‘2 gün’ mənfəət və ya zərərlərindən yayınmaq üçün 3 sayılı MHBS-in tanınma prinsipinə istisna da əlavə etmişdir. Eyni zamanda, Şura “Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim Olunması Əsasları”na istinadın əvəz edilməsindən təsirlənməyəcək şərti aktivlər üçün 3 sayılı MHBS-nin mövcud təlimatına dair izahlar verməyi qərarlaşdırmışdır.

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

5. YENİ VƏ YA YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN VƏ ONLARA DAİR ŞƏRHLƏRİN TƏTBİQİ

Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar: Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar 16 saylı MUBS-yə edilən düzəlişlər

2020-ci ilin may ayında, MUBSS müəssisələrin əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərindən, rəhbərliyin nəzərdə tutduğu qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün həmin aktivləri lazımi yerə və şəraitə çatdırarkən istehsal olunan aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri çıxmağı qadağan edən “Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar – Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar” düzəlişini dərc etmişdir. Bunun əvəzinə, müəssisə bu cür aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri və bu aktivlərin istehsal xərclərini mənfəət və zərər hesabında tanıyır.

Ağır Şərtli Müqavilələr – Müqavilənin Yerinə Yetirilməsinə dair Xərclər 37 saylı MUBS-yə edilən düzəlişlər

2020-ci ilin may ayında, MUBSS, 37 saylı MUBS-yə müqavilənin ağır şərtli və ya zərər yaradan olduğunu qiymətləndirərkən müəssisənin hansı xərcləri nəzərə alması barədə düzəlişlər etmişdir. Düzəlişlər “birbaşa əlaqəli xərc yanaşması”nı tətbiq edir. Mal və ya xidmətləri təmin etmək üçün birbaşa müqaviləyə aid olan xərclərə həm artan xərclər, həm də müqavilə fəaliyyətləri ilə birbaşa əlaqəli xərclərin bölüşdürülməsi daxildir. Ümumi və inzibati xərclər birbaşa müqavilə ilə əlaqəli deyil və müqavilə üzrə qarşı tərəf üçün açıq şəkildə ödənilməli olmadığıca istisna olunur.

“Sığorta müqavilələri” adlı 17 saylı MHBS

2017-ci ilin may ayında dərc olunmuşdur və “Sığorta müqavilələri” adlı 4 saylı MHBS-ni əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir.

Müəssisə buraxdığı təkrarsığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxdığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağladığı sığorta müqavilələrinə “Sığorta müqavilələri” adlı 17 saylı MHBS-ni tətbiq etməlidir. Bu standart Cəmiyyətə şamil edilmir.

Eyni əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərə aid təxirə salınmış vergilər 12 saylı BMUS-ə edilən Düzəlişlər

2021-ci ilin may ayında Şura 12 saylı MUBS-yə uyğun olaraq ilkin tanınma istisnasının əhatə dairəsini azaldan 12 saylı MUBS-yə düzəlişlər etdi, beləliklə, o, vergi bazasını artıran və azaldan bərabər məbləğdə müvəqqəti fərqlərə səbəb olan əməliyyatlara artıq tətbiq edilmir.

Düzəlişlər təqdim edilən ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində və ya ondan sonra baş verən əməliyyatlara tətbiq edilməlidir. Bundan əlavə, təqdim olunan ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində icarə və istismardan çıxarma öhdəlikləri ilə bağlı bütün gəlirdən çıxılan və vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün təxirə salınmış vergi aktivini (kifayət qədər vergi tutulan mənfəətin olması şərtilə) və təxirə salınmış vergi öhdəliyi də tanınmalıdır.

6. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ QALIQLAR VƏ ƏMƏLİYYATLAR

Əlaqəli tərəflər “Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması” adlı 24 saylı BMUS-da müəyyən edilmişdir. Ümumiyyətlə tərəflər bir tərəfin digər tərəfi idarə etmək qabiliyyəti varsa, ümumi nəzarət altındadırsa və ya maliyyə və əməliyyat qərarları verərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir və ya birgə nəzarət edə bilərsə, əlaqəli hesab olunurlar. Hər bir əlaqəli tərəf ilə bağlı münasibətləri nəzərdən keçirərkən əsas diqqət sadəcə hüquqi formaya deyil, əsasən bu münasibətlərin məzmununa yönəldilir. Cəmiyyətin bilavasitə nəzarətçi tərəfi Azərbaycan Respublikası Hökumətinə məxsus olan “Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” Açıq Səhmdar Cəmiyyətidir.

Cəmiyyət dövlət ilə əlaqəli qurumlar üçün açıqlama tələbi ilə əlaqədar “Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması” adlı 24 saylı BMUS-un 25-ci bəndində qeyd olunmuş güzəştədən istifadə etmişdir.

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

6. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ QALIQLAR VƏ ƏMƏLİYYATLAR

Hesabat təqdim edən müəssisə əlaqəli tərəf əməliyyatları və öhdəliklər də daxil olmaqla, qalıq borclarla əlaqəli “Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması” adlı 24 sayılı BMUS-un 18-ci bəndinin açıqlama tələblərindən aşağıdakılar ilə birlikdə azaddır:

- (a) hesabat təqdim edən müəssisə nəzarəti və ya birgə nəzarəti və ya üzərində əhəmiyyətli dərəcədə təsiri olan hökumət; və
- (b) eyni hökumətin həm təqdim edən müəssisənin, həm də digər təşkilatın nəzarəti və ya birgə nəzarəti və ya üzərində əhəmiyyətli dərəcədə təsiri olduğu üçün əlaqəli tərəf olan başqa bir müəssisə.

Dövlətlə əlaqəli təşkilatlarla əməliyyatlara elektrik enerjisi, qaz, benzin alınması və digər xidmətlərin alınması daxildir.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində rəhbər işçilərin mükafatlandırılmasına 74,232 AZN məbləğində (2022-ci il: 75,787 AZN) əmək haqqı, ixtiyari mükafatlar və digər qısamüddətli faydalar daxildir.

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

7. ƏMLAK, TİKİLİ VƏ AVADANLIQLAR VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	Maşın və avadanlıqlar	Binalar və benzər tikililər	Elektrolizatorlar	Nəqliyyat vasitələri	Quraşdırılacaq avadanlıq	Digər	Cəmi	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
Şərti dəyər olaraq adətli dəyər/ilkin dəyər									
31 dekabr 2021-ci il	105,663,007	69,798,285	71,844,093	705,736	1,669,366	1,670,093	251,350,580	89,536	251,440,116
Əlavələr	2,395,389	1,002,413	1,804,248	837,909	444,730	220,216	6,704,905	124,402	6,829,307
Silənmələr	-	(130,348)	-	-	-	(13,533)	(143,881)	-	(143,881)
Ötürülmələr	226,059	-	-	-	(226,059)	-	-	-	-
31 dekabr 2022-ci il	108,284,455	70,670,350	73,648,341	1,543,645	1,888,037	1,876,776	257,911,604	213,938	258,125,542
Əlavələr	2,841,407	858,221	3,023,749	365,796	554,363	214,277	7,857,813	38,722	7,896,535
Ötürülmələr	1,338,328	-	-	-	(1,338,328)	-	-	-	-
31 dekabr 2023-cü il	112,464,190	71,528,571	76,672,090	1,909,441	1,104,072	2,091,053	265,769,417	252,660	266,022,077
Yığılmış köhnəlmə və amortizasiya									
31 dekabr 2021-ci il	(20,531,073)	(6,342,674)	(13,869,056)	(208,047)	-	(145,787)	(41,096,637)	(55,639)	(41,152,276)
İl üzrə köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	(8,222,136)	(1,721,160)	(5,362,965)	(115,547)	-	(143,441)	(15,565,249)	(33,676)	(15,598,925)
Köhnəlmə xərcləri üzrə silənmələr	-	22,835	-	-	-	9,154	31,989	-	31,989
31 dekabr 2022-ci il	(28,753,209)	(8,040,999)	(19,232,021)	(323,594)	-	(280,074)	(56,629,897)	(89,315)	(56,719,212)
İl üzrə köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	(8,595,066)	(1,760,705)	(5,606,071)	(308,501)	-	(289,525)	(16,559,868)	(36,505)	(16,596,373)
31 dekabr 2023-cü il	(37,348,275)	(9,801,704)	(24,838,092)	(632,095)	-	(569,599)	(73,189,765)	(125,820)	(73,315,585)
Xalis qalıq dəyəri									
31 dekabr 2021-ci il	85,131,934	63,455,611	57,975,037	497,689	1,669,366	1,524,306	210,253,943	33,897	210,287,840
31 dekabr 2022-ci il	79,531,246	62,629,351	54,416,320	1,220,051	1,888,037	1,596,702	201,281,707	124,623	201,406,330
31 dekabr 2023-cü il	75,115,915	61,726,867	51,833,998	1,277,346	1,104,072	1,521,454	192,579,652	126,840	192,706,492

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə əmlak, tikili və avadanlıqlar kateqoriyasına aid, istifadəsinə məhdudiyyət qoyulmuş və ya öhdəliklərin təminatı olaraq girov qoyulmuş hər hansı bir aktiv mövcud olmamışdır.

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. ƏMLAK, TİKİLİ VƏ AVADANLIQLAR ÜZRƏ AVANS ÖDƏNİSLƏRİ

31 dekabr 2023-cü il tarixinə, əmlak, tikili və avadanlıqlar üzrə avans ödənişlərinə, təchizatçıya nəqliyyat vasitələrinin alınması üçün 364,709 AZN (2022-ci il: nəqliyyat vasitələrinin satın alınması üçün 226,222 AZN) məbləğində verilmiş avanslar daxildir.

9. MAL-MATERIAL EHTİYATLARI

Mal-material ehtiyatlarına daxildir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Hazır məhsul	40,180,568	57,157,087
Xammal	27,959,265	22,012,754
Ehtiyat hissələri	11,573,641	10,325,195
Tamamlanmamış istehsal	2,076,780	1,566,576
Digər	3,512,060	3,605,924
Cəmi mal-material ehtiyatları	85,302,314	94,667,536

10. TİCARƏT VƏ DİGƏR DEBİTOR BORCLAR

Ticarət və digər debitor borclara daxildir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Debitor borcları	32,136,289	33,093,569
Digər alınacaq vəsaitlər	763,579	971,059
Çıxılsın: gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(3,877,069)	(5,576,112)
Cəmi ticarət və digər debitor borclar	29,022,799	28,488,516

Ticarət və digər debitor borclar üzrə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın hərəkətlərinə aşağıdakılar daxildir:

	2023	2022
İlin əvvəlinə ehtiyat	(5,576,112)	(2,754,000)
İl üzrə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın bərpası/ (xərc)	1,699,043	(2,822,112)
İlin sonuna ehtiyat	(3,877,069)	(5,576,112)

11. BANKDA OLAN DEPOZİTLƏR

Bankda olan depozitlər aşağıdakı kimidir:

Bankın adı	Müqavilə tarixi	Bitmə tarixi	Valyuta	İllik faiz dərəcəsi	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
“Ziraatbank” ASC	09.12.22	09.03.23	Avro	1.1%	-	3,622,745
“Ziraatbank” ASC	18.07.23	18.01.24	ABŞ dolları	2%	1,700,000	-
“Ziraatbank” ASC	18.12.23	18.01.24	ABŞ dolları	2%	6,800,000	-
Cəmi bankda olan depozitlər					8,500,000	3,622,745

GKZ-nin ölçülməsi məqsədilə bankda olan depozitlər 1-ci Mərhələyə daxildir. Bu qalıqlar üzrə GKZ cüzi məbləği əks etdirir, ona görə də Cəmiyyət bankda olan depozitlər üzrə kredit zərəri ehtiyatını tanımır.

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

12. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

Pul vəsaitləri və qısamüddətli bank depozitləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Banklarda yerləşdirilmiş pul vəsaitləri	25,977,343	7,095,194
Cəmi pul vəsaitləri və qısamüddətli bank depozitləri	25,977,343	7,095,194

GKZ-nin ölçülməsi məqsədilə pul vəsaitləri və qısamüddətli bank depozitləri 1-ci Mərhələyə daxildir. Bu qalıqlar üzrə GKZ cüzi məbləği əks etdirir, ona görə də Cəmiyyət pul vəsaitləri və qısamüddətli bank depozitləri üzrə kredit zərəri ehtiyatını tanımır.

13. DİGƏR CARİ AKTİVLƏR

Digər cari aktivlər aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Təchizatçılara verilmiş avanslar	22,010,428	27,628,559
Vergilər üzrə alınacaq vəsaitlər	1,950,554	862,187
Əvəzləşdirilən ƏDV	912,183	717,868
ƏDV depozit hesabı	308,850	261,855
Verilmiş borclar	500,000	500,000
Çıxılsın: verilmiş borclar üzrə gözlənilən kredit zərərləri	(500,000)	-
Cəmi digər cari aktivlər	25,182,015	29,970,469

31 dekabr 2023-cü il tarixinə 500,000 AZN məbləğində əlaqəli tərəfdən alınacaq vəsaitlər “ASK Şüşə” MMC-yə verilmiş qısamüddətli faizsiz və tələb oluna bilən kreditləri əks etdirir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 29 oktyabr tarixli, ASK”ASC tərəfindən idarə olunan və nəzarət edilən bəzi qurum və aktivlərin özəlləşdirilməsi barədə fərmanına əsasən, “ASK Şüşə” MMC özəlləşdirilməyə çıxarılmış və bu proses 2023-cü il ərzində tamamlanmışdır.

14. MƏNFƏƏT VERGİSİ

Cəmiyyət cari mənfəət vergisi öhdəliyini, eləcə də aktiv və öhdəliklər ilə əlaqəli vergi əsaslarını, Cəmiyyətin fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının MHBS-dən fərqli olan qanuni vergi qaydalarına uyğun olaraq ölçür və uçota alır.

Cəmiyyət müəyyən xərclərdən vergi çıxılmaması və müəyyən gəlirlərin vergi məqsədləri üçün vergiyə cəlb edilməməsi kimi qəbul edilməsi səbəbindən müəyyən qalıcı vergi fərqlərinə məruz qalır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatı məqsədləri üçün aktiv və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə vergi məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğlər arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirlərini əks etdirir.

“AZƏRALÜMINIUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

14. MƏNFƏƏT VERGİSİ (DAVAMI)

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər, əsasən, gəlir və xərclərin tanınma metodları/ müddəti ilə yanaşı, müəyyən aktivlər üçün vergi bazalarının fərqlərindən yaranmış müvəqqəti fərqlər ilə əlaqədardır.

Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi xüsusilə müxtəlif şərtlərə və dəyişikliklərə səbəb ola bilər. Bundan əlavə, rəhbərlik tərəfindən vergi qanunvericiliyinin şərhli vergi orqanlarının şərhindən fərqli ola biləcəyi üçün, əməliyyatlar vergi orqanları tərəfindən yenidən yoxlanıla bilər və nəticədə Cəmiyyətə bu maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat üçün əhəmiyyətli ola biləcək əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanı bilər.

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə müvəqqəti vergi fərqləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Ticarət və digər debitor borcları	3,999,306	7,338,140
Digər cari aktivlər	2,657,805	2,189,435
Cəmi vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	6,657,111	9,527,575
Vergi tutulan müvəqqəti fərqlər		
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	(50,122,502)	(50,285,458)
Mal-material ehtiyatları	(10,349,846)	(10,285,173)
Ticarət və digər kreditör borclar	(3,020,754)	(898,082)
Cəmi vergi tutulan müvəqqəti fərqlər	(63,493,102)	(61,468,713)
Xalis vergi tutulan müvəqqəti fərqlər	(56,835,991)	(51,941,138)
20% ilə təxirə salınmış xalis vergi öhdəliyi	(11,367,198)	(10,388,228)

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə vergi xərcləri ilə mühasibat mənfəəti arasındakı əlaqə aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət	4,189,517	34,750,125
Qanunla müəyyən olunmuş 20% vergi dərəcəsinə nəzəri vergi	(837,903)	(6,950,025)
Daimi fərqlərin vergi təsiri	(275,930)	(254,323)
Əvvəlki ilin qiymətləndirməsinə yenidən baxılması	-	168,797
Mənfəət vergisi xərci	(1,113,833)	(7,035,551)
Cari mənfəət vergisi xərci	(134,863)	(3,428,388)
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyində dəyişiklik	(978,970)	(3,607,163)
Mənfəət vergisi xərci	(1,113,833)	(7,035,551)

	2023	2022
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi		
İlin əvvəlinə	(10,388,228)	(6,781,065)
Mənfəət və zərər hesablarında daxil edilmiş dövr üzrə təxirə salınmış vergi öhdəliyində dəyişiklik	(978,970)	(3,607,163)
İlin sonuna	(11,367,198)	(10,388,228)

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

15. TİCARƏT VƏ DİGƏR KREDİTOR BORCLARI

Ticarət və digər kreditor borcları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Mal-material ehtiyatları və digər xidmətlər üzrə kreditor borcları	9,279,644	11,847,971
Cəmi maliyyə borcları	9,279,644	11,847,971
Alınmış avanslar	841,114	753,348
İşçi heyəti ilə bağlı ödəniləcək vəsaitlər	995,229	454,754
Cəmi ticarət və digər kreditor borclar	11,115,987	13,056,073

16. ÖDƏNİLƏCƏK DİVİDENDLƏR

13 dekabr 2023-cü il tarixində təsisçilər tərəfindən Ümumi Yığıncaqda qəbul edilmiş qərara əsasən, 2022-ci maliyyə ili ilə bağlı 1,400,000 manat məbləğində təklif olunan dividend təsdiq edilmişdir.

	2023	2022
İlin əvvəlinə	503,792	-
İl ərzində elan edilmiş dividendlər	1,400,000	1,503,792
İl ərzində ödənilmiş dividendlər	(503,792)	(1,000,000)
İlin sonuna	1,400,000	503,792

17. NİZAMNAMƏ KAPİTALI

31 dekabr 2023-cü il tarixinə nizamnamə kapitalı 282,243,699 AZN təşkil etmiş və bir səhm üzrə nominal dəyəri 282,243,699 AZN olan 1 ədəd səhmdən ibarət olmuşdur (31 dekabr 2022-ci il: nizamnamə kapitalı 282,243,699 AZN təşkil etmiş və bir səhm üzrə nominal dəyəri 282,243,699 AZN olan 1 ədəd səhmdən ibarət olmuşdur).

18. GƏLİR

Gəlir aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Folqa və digər alüminium məhsullarının satışı	131,776,692	167,498,059
İlkin alüminiumun satışı	110,646,351	112,157,613
Digər gəlirlər	4,950,386	7,064,450
Cəmi gəlirlər	247,373,429	286,720,122

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19. SATIŞIN MAYA DƏYƏRİ

Satışın maya dəyəri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Material xərcləri	(156,552,209)	(178,308,302)
Kommunal xərcləri	(33,150,871)	(34,238,645)
Köhnəlmə xərcləri	(16,260,886)	(15,375,647)
Əməkhaqqı və digər hesablamalar	(15,223,348)	(13,187,330)
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	(1,461,791)	(1,609,169)
Hazır məhsul və tamamlanmamış istehsal üzrə dəyişiklik	(13,071,292)	10,481,109
Cəmi satışın maya dəyəri	(235,720,397)	(232,237,984)

20. ÜMUMİ VƏ İNZİBATİ XƏRCLƏR

Ümumi və inzibati xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Əməkhaqqı və digər hesablamalar	(2,289,647)	(1,940,574)
Yemək xərcləri	(663,666)	(579,919)
Pəşəkar xidmət haqları	(419,752)	(641,906)
Təhlükəsizlik xərcləri	(401,552)	(364,802)
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	(335,487)	(223,278)
Ezamiyyə xərcləri	(274,949)	(194,768)
Sığorta xərcləri	(271,823)	(370,993)
İcarə xərcləri	(271,324)	(256,379)
Təmir və texniki xidmət xərcləri	(170,669)	(205,134)
Nəqliyyat xərcləri	(113,577)	(47,844)
Bank komissiyaları	(105,742)	(137,388)
Nümayəndəlik xərcləri	(100,916)	(42,854)
Ofis ləvazimatları	(61,418)	(58,759)
Rəbitə xərcləri	(58,610)	(129,217)
Reklam xərcləri	(48,890)	(28,632)
İfanə xərcləri	(20,494)	(30,492)
Digər xərclər	(92,149)	(279,317)
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	(5,700,665)	(5,532,256)

21. SATIŞ VƏ PAYLANMA XƏRCLƏRİ

Satış və paylanma xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Nəqliyyat xərcləri	(3,945,553)	(10,283,440)
Gömrük haqları	(1,408,612)	(1,617,655)
Broker xərcləri	(450,175)	(478,764)
Digər xərclər	(91,681)	(85,732)
Cəmi satış və paylanma xərcləri	(5,896,021)	(12,465,591)

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22. DİGƏR GƏLİRLƏR, XALIS

Digər gəlirlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Öhdəliklərin silinməsi üzrə gəlir	2,371,821	1,368,299
Digər gəlirlər/ (xərclər)	562,307	(168,461)
Cəmi digər gəlirlər	2,934,128	1,199,838

23. TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

Məhkəmə prosedurları

Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyətin gedində müştərilər və üçüncü şəxslər tərəfindən Cəmiyyətə qarşı iddialar irəli sürülə bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, heç bir əhəmiyyətli hesablanmamış zərər baş verməyəcək və buna uyğun olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikasının kommersiya və vergi qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və dəyişikliklərə səbəb ola bilər. Bundan əlavə, rəhbərlik tərəfindən vergi qanunvericiliyinin şərhə vergi orqanlarının şərhindən fərqli ola biləcəyi üçün, əməliyyatlar vergi orqanları tərəfindən yenidən yoxlanıla bilər və nəticədə Cəmiyyətə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanıla bilər.

Cəmiyyət bütün vergi ödəmələrini artıq həyata keçirdiyinə inanır və bu səbəbdən maliyyə hesabatlarında heç bir vergi öhdəliyi yaratmamışdır. Vergi dövrləri üç il ərzində vergi orqanları tərəfindən təhlil olunması üçün açıq olaraq qalır.

24. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Risklərin idarə edilməsi Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir və Cəmiyyətin əməliyyatlarının əsas elementini təşkil edir.

Cəmiyyətin əməliyyatlarına aid olan əsas risklər aşağıdakılarla əlaqəlidir:

- Kredit riski;
- Likvidlik riski;
- Bazar riski.

Cəmiyyət effektiv və səmərəli riskin idarə edilməsi prosesinin tətbiqinin önəmli olduğunu qəbul edir. Belə prosesin tətbiqinə imkan yaratmaq üçün Cəmiyyət Risklərin idarə edilməsi şöbəsini yaratmışdır ki, bunun da əsas məqsədi Cəmiyyəti risklərdən qorumaq və Cəmiyyətin qarşıda qoyulmuş fəaliyyət məqsədlərinə nail olması üçün imkan yaratmaqdır. Risklərin idarə edilməsi çərçivəsində Cəmiyyət aşağıdakı riskləri idarə edir:

Kredit riski

Bir tərəfin maliyyə aləti üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi zaman və bununla əlaqədar digər tərəfin maliyyə zərərləri ilə üzləşməsi ilə nəticələnə bilən hallarda Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır.

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

24. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAM)

Maksimal riskə məruz qalma

Cəmiyyətin kredit riskinə maksimal məruz qalması əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və bu həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı ilə bağlı risklərdən asılıdır.

Coğrafi risk konsentrasiyası

Aktivlər, öhdəliklər və kreditlə bağlı öhdəliklər qarşı tərəfin yerləşdiyi ölkəyə əsaslanır. Bu ölkələrin faktiki olaraq Azərbaycan Respublikasında yerləşən təmsilçilərinə münasibətdə mövcud olan debitor və kreditor borcları üzrə qalıqlar isə “Azərbaycan Respublikası” başlığı altında təqdim edilir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyası aşağıdakı kimidir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Qeyri-İƏİT ölkələri	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Ticarət və digər debitor borclar	2,210,454	26,398,308	414,037	29,022,799
Bankda olan depozitlər	8,500,000	-	-	8,500,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	25,977,343	-	-	25,977,343
Digər uzunmüddətli aktivlər	63,954	-	-	63,954
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	36,751,751	26,398,308	414,037	63,564,096
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Ticarət və digər kreditor borclar	7,226,952	-	2,052,692	9,279,644
Ödəniləcək dividendlər	1,400,000	-	-	1,400,000
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	8,626,952	-	2,052,692	10,679,644
XALIS MÖVQE	28,124,799	26,398,308	(1,638,655)	52,884,452

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyası aşağıdakı kimidir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Qeyri-İƏİT ölkələri	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Ticarət və digər debitor borclar	1,205,041	26,525,208	758,267	28,488,516
Bankda olan depozitlər	3,622,745	-	-	3,622,745
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7,095,194	-	-	7,095,194
Digər cari aktivlər	500,000	-	-	500,000
Digər uzunmüddətli aktivlər	31,838	-	-	31,838
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	12,454,818	26,525,208	758,267	39,738,293
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Ticarət və digər kreditor borclar	9,275,646	186,034	2,386,291	11,847,971
Ödəniləcək dividendlər	503,792	-	-	503,792
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	9,779,438	186,034	2,386,291	12,351,763
XALIS MÖVQE	2,675,380	26,339,174	(1,628,024)	27,386,530

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

24. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAMI)

Likvidlik riski

Likvidlik riski Cəmiyyətin ödəmə vaxtı çatmış maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirə bilməyəcəyi riskidir. Likvidlik riski Cəmiyyətin Maliyyə departamenti tərəfindən idarə olunur. Cəmiyyətin likvidlik mövqeyinin idarə olunması fəaliyyəti öhdəliklərin vaxtı gəldikcə ödənilməsi üçün zəruri likvid aktivlərin səviyyəsinin nəzərə alınmasını, bir sıra maliyyə mənbələrinə çıxışın təmin olunmasını, maliyyələşdirmə üzrə ehtiyat planlarının işlənilib hazırlanmasını və maliyyə vəziyyəti üzrə likvidlik nisbətinin izlənməsini tələb edir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin likvidlik riski aşağıdakı kimidir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	Ödəniş müddəti olmayan	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Ticarət və digər debitor borclar	18,679,868	10,290,377	52,554	-	29,022,799
Bankda olan depozitlər	8,500,000	-	-	-	8,500,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	25,977,343	-	-	-	25,977,343
Digər uzunmüddətli aktivlər	-	-	-	63,954	63,954
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	53,157,211	10,290,377	52,554	63,954	63,564,096
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
Ticarət və digər kreditor borclar	3,437,324	1,239,372	4,602,948	-	9,279,644
Ödəniləcək dividendlər	1,400,000	-	-	-	1,400,000
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	4,837,324	1,239,372	4,602,948	-	10,679,644
LİKVIDLİK BOŞLUĞU	48,319,887	9,051,005	(4,550,394)	63,954	52,884,452
MƏCMU LİKVIDLİK BOŞLUĞU	48,319,887	57,370,892	52,820,498	52,884,452	

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin likvidlik riski aşağıdakı kimidir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	Ödəniş müddəti olmayan	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Ticarət və digər debitor borclar	27,661,339	272,443	554,734	-	28,488,516
Bankda olan depozitlər	3,622,745	-	-	-	3,622,745
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7,095,194	-	-	-	7,095,194
Digər cari aktivlər	-	-	500,000	-	500,000
Digər uzunmüddətli aktivlər	-	-	-	31,838	31,838
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	38,379,278	272,443	1,054,734	31,838	39,738,293
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
Ticarət və digər kreditor borclar	11,847,971	-	-	-	11,847,971
Ödəniləcək dividendlər	503,792	-	-	-	503,792
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	12,351,763	-	-	-	12,351,763
LİKVIDLİK BOŞLUĞU	26,027,515	272,443	1,054,734	31,838	27,386,530
MƏCMU LİKVIDLİK BOŞLUĞU	26,027,515	26,299,958	27,354,692	27,386,530	

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

24. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAMI)

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrindəki dəyişikliklərin baş verməsi səbəbindən maliyyə alətlərinin dəyərində dəyişikliyin yaranması ilə bağlı riskdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin valyuta riski aşağıdakı kimidir:

	ABŞ dolları	AZN	Avro	Digər	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Ticarət və digər debitor borclar	26,812,345	2,210,454	-	-	29,022,799
Bankda olan depozitlər	8,500,000	-	-	-	8,500,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	23,400,388	2,506,690	11,365	58,900	25,977,343
Digər uzunmüddətli aktivlər	-	63,954	-	-	63,954
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	58,712,733	4,781,098	11,365	58,900	63,564,096
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
Ticarət və digər kreditor borclar	7,226,952	2,052,692	-	-	9,279,644
Ödəniləcək dividendlər	-	1,400,000	-	-	1,400,000
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	7,226,952	3,452,692	-	-	10,679,644
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	51,485,781	1,328,406	11,365	58,900	52,884,452

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin valyuta riski aşağıdakı kimidir:

	ABŞ dolları	AZN	Avro	Digər	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Ticarət və digər debitor borclar	27,489,820	998,132	564	-	28,488,516
Bankda olan depozitlər	-	-	3,622,745	-	3,622,745
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4,126,174	2,601,568	367,204	248	7,095,194
Digər cari aktivlər	-	500,000	-	-	500,000
Digər uzunmüddətli aktivlər	-	31,838	-	-	31,838
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	31,615,994	4,131,538	3,990,513	248	39,738,293
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
Ticarət və digər kreditor borclar	3,062,254	8,785,717	-	-	11,847,971
Ödəniləcək dividendlər	-	503,792	-	-	503,792
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	3,062,254	9,289,509	-	-	12,351,763
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	28,553,740	(5,157,971)	3,990,513	248	27,386,530

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

24. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAMI)

Valyuta riski (davamı)

Aşağıdakı cədvəllər Cəmiyyətin ABŞ dolları, Avro və digər ilə manata nisbətə yüzə 10 artım və azalmasına həssaslığını əks etdirir. 10 faiz rəhbərliyin xarici valyuta məzənnələrinin mümkün dəyişikliyi qiymətləndirməsini təmsil edir. Həssaslıq təhlili yalnız dövriyyədə olan xarici valyuta ilə ifadə edilmiş pul maddələrini əhatə edir və dövrün sonunda valyuta məzənnələrinin 10 faiz dəyişməsi onların dəyişməsinə tənzimləyir.

Həssaslıq təhlili xarici borcları, eləcə də borc verənin və ya borcalanın valyutasından başqa valyutada olduğu halda Cəmiyyət daxilində xarici əməliyyatlara verilən kreditləri əhatə edir.

	31 dekabr 2023-cü il		31 dekabr 2022-ci il	
	Valyuta məzənnəsində dəyişiklik	Vergidən əvvəlki mənfəətə xalis təsir	Valyuta məzənnəsində dəyişiklik	Vergidən əvvəlki mənfəətə xalis təsir
AZN / ABŞ dollar	+10%	5,148,578	+10%	2,855,374
	-10%	(5,148,578)	-10%	(2,855,374)
AZN / Avro	+10%	1,136	+10%	399,051
	-10%	(1,136)	-10%	(399,051)
AZN / Digər	+10%	5,890	+10%	25
	-10%	(5,890)	-10%	(25)

25. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Ədalətli dəyər məcburi satış və ya ləğvetmə xaricində arzu edən tərəflər arasındakı cari əməliyyatda maliyyə alətinin dəyişdirilə biləcəyi və ən yaxşı şəkildə aktiv bazar qiyməti ilə təsdiqlənən məbləğidir.

Maliyyə alətlərinin ehtimal olunan ədalətli dəyəri mövcud bazar məlumatlarını və mövcud qiymətləndirmə metodologiyalarını istifadə edərək Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilmişdir. Habelə ehtimal olunan ədalətli dəyəri təyin etmək məqsədi ilə bazar məlumatlarını şərh etmək üçün mütləq qərar verilməlidir. Azərbaycan Respublikası inkişaf etməkdə olan bazarın bəzi xüsusiyyətlərini nümayiş etdirməyə davam edir və iqtisadi şərtlər maliyyə bazarlarındakı fəaliyyət həcmi məhdudlaşdırmağa davam edir. Bazar qiymətləri köhnəlmiş ola və ya satış əməliyyatları zamanı olan çətinliyi əks etdirə bildiyindən, maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini təmsil etməyə bilər. Rəhbərlik maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini qiymətləndirərkən mövcud olan bütün bazar məlumatlarını istifadə etmişdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə hesabatlarında maya və ya amortizasiya dəyəri ilə uçota alınmış maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri aşağıda təqdim olunur:

	31 dekabr 2023-cü il	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Ticarət və digər debitor borclar	29,022,799	29,022,799
Bankda olan depozitlər	8,500,000	8,500,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	25,977,343	25,977,343
Digər uzunmüddətli aktivlər	63,954	63,954
Ticarət və digər kreditör borclar	9,279,644	9,279,644
Ödəniləcək dividendlər	1,400,000	1,400,000

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

25. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ (DAVAM)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə hesabatlarında maya və ya amortizasiya dəyəri ilə uçota alınmış maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri aşağıda təqdim olunur:

	31 dekabr 2022-ci il	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Ticarət və digər debitor borclar	28,488,516	28,488,516
Bankda olan depozitlər	3,622,745	3,622,745
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7,095,194	7,095,194
Digər cari aktivlər	500,000	500,000
Digər uzunmüddətli aktivlər	31,838	31,838
Ticarət və digər kreditör borclar	11,847,971	11,847,971
Ödəniləcək dividendlər	503,792	503,792

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2023-cü il tarixinə ədalətli dəyər prinsipi ilə ölçülməmiş maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini müəyyənləşdirir və onların hər birinin ədalətli dəyər ölçüsünü aşağıda təsnif edilmiş ədalətli dəyər iyerarxiyası səviyyəsi üzrə təhlil edir.

		Aşağıdakılardan istifadə edərək ədalətli dəyərin ölçülməsi			Cəmi
		Fəal bazarlardakı kotirovka qiymətləri (1-ci səviyyə)	Əhəmiyyətli müşahidə edilən giriş məlumatları (2- ci səviyyə)	Əhəmiyyətli müşahidə olunmayan giriş məlumatları (3- cü səviyyə)	
Maliyyə aləti üzrə təsnifatı	Qiymətləndirmə tarixi				
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər					
Ticarət və digər debitor AD borcları	31 dekabr 2023-cü il	-	-	29,022,799	29,022,799
Bankda olan depozitlər AD	31 dekabr 2023-cü il	8,500,000	-	-	8,500,000
Pul vəsaitləri və onların AD ekvivalentləri	31 dekabr 2023-cü il	25,977,343	-	-	25,977,343
Digər uzunmüddətli AD aktivlər	31 dekabr 2023-cü il	-	-	63,954	63,954
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər					
Ticarət və digər AD kreditör borcları	31 dekabr 2023-cü il	-	-	9,279,644	9,279,644
Ödəniləcək dividendlər AD	31 dekabr 2023-cü il	-	-	1,400,000	1,400,000

“AZƏRALÜMİNİUM” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

25 MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ (DAVAM)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2022-ci il tarixinə ədalətli dəyər prinsipi ilə ölçülməmiş maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini müəyyənləşdirir və onların hər birinin ədalətli dəyər ölçüsünü aşağıda təsnif edilmiş ədalətli dəyər iyerarxiyası səviyyəsi üzrə təhlil edir.

			Aşağıdakılardan istifadə edərək ədalətli dəyərin ölçülməsi			
	Maliyyə aləti üzrə təsnifatı	Qiymətləndirmə tarixi	Fəal bazarlardakı kotirovka qiymətləri	Əhəmiyyətli müşahidə edilən giriş məlumatları (2-	Əhəmiyyətli müşahidə olunmayan giriş məlumatları (3-	Cəmi
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər						
Ticarət və digər debitor borcları	AD	31 dekabr 2022-ci il	-	-	28,488,516	28,488,516
Bankda olan depozitlər	AD	31 dekabr 2022-ci il	3,622,745			3,622,745
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	AD	31 dekabr 2022-ci il	7,095,194	-	-	7,095,194
Digər cari aktivlər	AD	31 dekabr 2022-ci il	500,000	-	-	500,000
Digər uzunmüddətli aktivlər	AD	31 dekabr 2022-ci il	-	-	31,838	31,838
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər						
Ticarət və digər kreditor borcları	AD	31 dekabr 2022-ci il	-	-	11,847,971	11,847,971
Ödəniləcək dividendlər	AD	31 dekabr 2022-ci il	-	-	503,792	503,792

26. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

Hesabat tarixindən sonra heç bir əhəmiyyətli hadisə baş verməmişdir.

**“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD
MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ**

**Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları
əsasında Hazırlanmış Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorların Hesabatı**
31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ	1
MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ	2-3
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARI :	
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	4
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər haqqında hesabat	5
Kapitaldakı dəyişikliklər haqqında hesabat	6
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	7-8
Əhəmiyyətli uçot siyasətləri və izahedici qeydlər	9-45

**MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ**

Bu bəyannamə “Azərpambiq Aqrar Sənaye Kompleksi” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (bundan sonra “Cəmiyyət”) maliyyə hesabatları ilə bağlı rəhbərliyin və müstəqil auditorların göstərilən məsuliyyətini fərqləndirmək məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə əməliyyat nəticələrini, kapitalda dəyişiklikləri və pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirən maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun şəkildə hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqi və məqsəduyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının MHBS-yə müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa, onun maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı; və
- Yaxın gələcəkdə Cəmiyyət işini normal şərtlər altında davam etdirdiyi halda, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Cəmiyyət daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi ;
- Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi ;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi ;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Cəmiyyətin aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması ; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanunauyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatları 24 iyul 2024-cü il tarixində Cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

İdarə Heyəti adından:

Fəxrə Mehdiyev
Direktor

24 iyul 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Fuad Əliyev, CFA
Direktor müavini

24 iyul 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

“Azərpambıq Aqrar Sənaye Kompleksi” MMC-nin rəhbərliyinə:

Rəy

Biz Azərbaycan Respublikası “Azərpambıq Aqrar Sənaye Kompleksi” MMC -nin (bundan sonra “Cəmiyyət”) 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı və həmin tarixdə başa çatan il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesablardan, habelə əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Bizim rəyimizə əsasən, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz auditı Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının Peşəkar Mühasiblər üçün müəyyən etdiyi “Etika məəcəlləsinin” (MBESŞ məəcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq biz Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi MBESŞ məəcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin Məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına zəmin yaradan zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativin olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Rəhbərlik Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatının hazırlanmasından ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dedikdə yüksək əminlik səviyyəsi nəzərdə tutulur. Lakin belə əminlik səviyyəsi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun auditin aparılması zamanı bütün əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunacağına zəmanət vermir. Fırıldaqqılıq və ya səhv nəticəsində yarana biləcək təhriflər o halda əhəmiyyətli hesab edilir ki, onlar ayrı-ayrılıqda və ya bütövlükdə maliyyə hesabatları əsasında istifadəçilərin qəbul etdikləri iqtisadi qərarlara təsir göstərə bilsin.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit çərçivəsində biz auditin aparıldığı bütün müddət ərzində peşəkar mülahizələr irəli sürür və peşəkar skeptisizmi saxlayırıq. Bundan əlavə biz:

- Saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, bu risklərə qarşı audit prosedurları işləyib hazırlayır və tətbiq edir; rəyimizin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsas təmin edən audit sübutu əldə edirik. Fırıldaqqılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhv nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir. Belə ki, fırldaqçılıq gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, təhrif edilmiş şəkildə təqdim edilməsi və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə hallarını nəzərdə tutur.
- Cəmiyyətin daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə audit üçün əhəmiyyətli olan daxil nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Tətbiq edilən uçot siyasətlərinin uyğunluğunu, uçot təxminlərinin və rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış müvafiq açıqlamaların əsaslı olduğunu qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı rəhbərliyin mülahizələrinin uyğunluğu və əldə edilmiş audit sübutlarına əsasən Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyəti ilə bağlı əhəmiyyətli dərəcədə şübhə yarada biləcək hadisə və şərait üzrə qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair fikir bildiririk. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu barədə nəticəyə gəldikdə, biz auditor rəyimizdə diqqəti maliyyə hesabatlarındakı müvafiq açıqlamalara cəlb etməli, belə açıqlamalar yetərli olmadıqda, rəyimizi dəyişdirməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatının tarixinədək əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanır. Lakin gələcək hadisə və şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini dayandırmasına səbəb ola bilər.
- Maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, o cümlədən açıqlamaları və maliyyə hesabatlarında mövcud əməliyyatlar və hadisələrin düzgün təqdim edilməsini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və vaxtı, əhəmiyyətli audit nəticələri, eləcə də audit prosesində müəyyən etdiyimiz daxili nəzarət sistemindəki əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat təqdim edirik.

24 iyul 2024-cü il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

RSM Azərbaycan

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
AKTİVLƏR			
Uzunmüddətli aktivlər:			
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	8	98,666,787	101,575,292
Əmlak, tikili və avadanlıqlar üzrə avans ödənişləri	9	1,855	594,582
Təxirə salınmış vergi aktivləri	10	3,424,386	358,251
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		102,093,028	102,528,125
Cari aktivlər:			
Mal-material ehtiyatları	11	122,281,414	88,728,951
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	12	6,751,611	7,128,530
Verilmiş qısamüddətli borclar	13	30,000	30,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	14	2,945,122	26,527,487
Digər cari aktivlər	15	8,549,223	3,148,457
Cəmi cari aktivlər		140,557,370	125,563,425
CƏMİ AKTİVLƏR		242,650,398	228,091,550
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Uzunmüddətli öhdəliklər:			
Təxirə salınmış gəlir	16	6,074,373	6,257,345
İcarə öhdəliyi	17	7,016,373	9,418,880
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		13,090,746	15,676,225
Cari öhdəliklər:			
Təxirə salınmış gəlir	16	353,161	395,826
İcarə öhdəliyi	17	2,992,428	3,506,524
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlər	18	3,150,000	4,200,000
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	19	33,659,410	22,052,134
Dividend öhdəlikləri		1,300,000	-
Borç öhdəlikləri	20	15,162,232	-
Cəmi cari öhdəliklər		56,617,231	30,154,484
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		69,707,977	45,830,709
KAPİTAL:			
Nizamnamə kapitalı	21	133,173,644	133,173,644
Digər kapital	22	562,311	188,890
Bölüşdürülməmiş mənfəət		39,206,466	48,898,307
CƏMİ KAPİTAL		172,942,421	182,260,841
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		242,650,398	228,091,550

İdarə Heyəti adından:

Fəxrə Mehdiyev
Direktor

Fuad Əliyev, CFA
Direktor müavini

24 iyul 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

24 iyul 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-45-ci səhifələrdə təqdim edilmiş qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

		31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
	Qeydlər		
Gəlirlər	23	64,143,532	120,364,891
Satışların maya dəyəri	24	(65,000,358)	(81,389,537)
Ümumi (zərər)/ mənfəət		(856,826)	38,975,354
Ümumi və inzibati xərclər	25	(8,899,695)	(7,904,075)
Əməliyyat (zərəri)/ mənfəəti		(9,756,521)	31,071,279
Digər gəlirlər	26	501,732	1,512,965
Məl-material ehtiyatları üzrə dəyərsizləşmə	11	(260,753)	(1,704,870)
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər üzrə gözlənilən kredit zərəri	12	(1,011,941)	(1,373,464)
Maliyyə xərcləri	27	(930,493)	(1,044,111)
Vergidən əvvəlki (zərər)/ mənfəət		(11,457,976)	28,461,799
Mənfəət vergisi	10	3,066,135	(1,723,044)
İl üzrə xalis (zərər)/ mənfəət		(8,391,841)	26,738,755
İl üzrə cəmi məcmu (zərər)/ gəlir		(8,391,841)	26,738,755

İdarə Heyəti adından:

Fəxrə Mehdiyev
Direktor

24 iyul 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Fuad Əliyev, CFA
Direktor müavini

24 iyul 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
KAPİTALIN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Nizamnamə kapitalı	Digər kapital	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
01 yanvar 2022-ci il	132,475,688	697,956	23,341,129	156,514,773
Ötürülmə (nizamnamə kapitalının dövlət qeydiyyatına alınması)	697,956	(697,956)	-	-
Digər kapitalda artım	-	188,890	-	188,890
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	26,738,755	26,738,755
Elan edilmiş dividendlər	-	-	(1,181,577)	(1,181,577)
31 dekabr 2022-ci il	133,173,644	188,890	48,898,307	182,260,841
Digər kapitalda artım	-	373,421	-	373,421
İl üzrə cəmi məcmu zərər	-	-	(8,391,841)	(8,391,841)
Elan edilmiş dividendlər	-	-	(1,300,000)	(1,300,000)
31 dekabr 2023-cü il	133,173,644	562,311	39,206,466	172,942,421

İdarə Heyəti adından:

Fəxrə Mehdiyev
Direktor

Fuad Əliyev, CFA
Direktor müavini

24 iyul 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

24 iyul 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

		31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTLƏRİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ	Qeydlər		
Vergidən əvvəlki (zərər)/ mənnfəət		(11,457,976)	28,461,799
<i>Mənnfəət vergisindən əvvəlki mənnfəətin xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə üzləşdirilməsi üzrə düzəlişlər:</i>			
Əmlak, tikili və avadanlıqların köhnəlməsi	8	5,148,477	4,575,719
Müddətli depozit üzrə faiz gəliri		-	(86,806)
Aktivlərin əldə edilməsi ilə bağlı subsidiya gəlirləri	26	(225,637)	(349,002)
Mal-material ehtiyatları üzrə dəyərsizləşmə xərci	11	260,753	1,704,870
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər üzrə gözlənilən kredit zərəri xərci	12	1,011,941	1,373,464
Maliyyə xərcləri	27	930,493	1,044,111
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətində (istifadə edilən)/ daxil olan pul vəsaitləri		(4,331,949)	36,724,155
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklər			
Mal-material ehtiyatlarında dəyişiklik	11	(33,813,216)	(31,180,482)
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlərdə dəyişiklik	12	(635,021)	(2,549,460)
Digər cari aktivlərdə dəyişiklik	15	(5,400,767)	55,327
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlərdə dəyişiklik	19	9,836,720	912,181
Vergi və faizlərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətində (istifadə edilən)/ daxil olan xalis pul vəsaitləri		(34,344,233)	3,961,721
Ödənilmiş faiz xərci	20	(43,520)	-
Ödənilmiş mənnfəət vergisi		-	(4,788,067)
Əməliyyat fəaliyyətində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(34,387,753)	(826,346)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Əmlak, tikili və avadanlıqların satın alınması	8	(1,273,824)	(2,734,819)
Bank depozitlərinin yerləşdirilməsi		-	(15,000,000)
Bank depozitləri üzrə daxilolmalar		-	15,000,000
Əlaqəli tərəflərdən borcun ödənilməsi üzrə daxilolmalar		-	1,770,000
Müddətli depozitlər üzrə alınmış faizlər		-	86,806
Əlaqəli tərəflərə verilmiş borclar		-	(250,000)
İnvestisiya fəaliyyətlərində daxil olan/ (istifadə olunan) xalis pul vəsaitləri		(1,273,824)	(1,128,013)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Ödənilmiş dividendlər		-	(1,181,577)
İcarə ödənişləri	17	(1,966,788)	(4,688,002)
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlərin qaytarılması	18	(1,050,000)	(300,000)
Borc öhdəliklərindən daxilolmalar	20	15,096,000	-
Maliyyələşdirmə fəaliyyətlərində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		12,079,212	(6,169,579)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis azalma		(23,582,365)	(8,123,938)
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	14	26,527,487	34,651,425
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	14	2,945,122	26,527,487

9-45-ci səhifələrdə təqdim edilmiş qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Nəğdsiz əməliyyatlar

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan çıxarılan və pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin istifadəsini tələb etməyən əməliyyat və investisiya fəaliyyətinə 373,421 AZN məbləğində digər kapitalın artması yolu ilə əlaqədar ümumi nəzarət altında olan şirkətlərdən avadanlıqların köçürülməsi (2022-ci il: 188,890 AZN məbləğində avadanlıq və mal-material ehtiyatlarının köçürülməsi), 121,152 AZN məbləğində maşın və avadanlıqların və nəqliyyat vasitələrinin alınması ilə bağlı dövlət subsidiyaları (2022-ci il: 1,545,534 AZN) və 0 AZN məbləğində (2022-ci il: 708,337 AZN) nəqliyyat vasitələri ilə bağlı istifadə hüququ olan aktivlər daxildir.

İdarə Heyəti adından:

Fəxri Mehdiyev
Direktor

24 iyul 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Fuad Əliyev, CFA
Direktor müavini

24 iyul 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. GİRİŞ

“Azərpambiq Aqrar Sənaye Kompleksi” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (“Cəmiyyət”) 2018-ci ildə təsis edilmiş və 25 may 2018-ci il tarixində Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən 1305532271 sayılı vergi eyniləşdirmə nömrəsi ilə məhdud məsuliyyətli cəmiyyəti olaraq qeydiyyatata alınmışdır.

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin səhmdar strukturu aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
	Mülkiyyət, %	Mülkiyyət, %
“Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti	100.00	100.00
Cəmi	100.00	100.00

Cəmiyyətin ən üst nəzarət subyekti Azərbaycan Respublikasının Hökumətidir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin 2,137 nəfər (31 dekabr 2022-ci il: 2,595 nəfər) işçisi vardır.

Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti

Cəmiyyət xam pambığın toplanması və emalı üzrə ixtisaslaşmışdır. Gəlir əsasən pambiq lifi, pambiq toxumu, linter, kimyəvi maddələr və təmizlənmiş yağın satışından əldə edilir. Pambiq öz torpaq sahələrində pambiq əkinlərindən məhsul götürən fermerlərdən alınır. Aran iqtisadi rayonunun iqlimi pambıqçılıq üçün olduqca əlverişli olduğundan, pambiq əkinləri ölkənin bu iqtisadi rayonunda cəmləşmişdir. Cəmiyyətin əsas ticarət tərəfdaşlarına Rusiya, Türkiyə, Birləşmiş Krallıq və s. aiddir.

Qeydiyyat ünvanı və fəaliyyət yeri

Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir. Cəmiyyətin qeydə alınmış hüquqi ünvanı Yasamal rayonu, Tbilisi prospekti, mənzil 35, Bakı, Azərbaycan Respublikasıdır. Cəmiyyətin əsas fəaliyyət yeri Azərbaycan Respublikası, Aran iqtisadi rayondur.

2. CƏMİYYƏTİN ƏMƏLİYYAT MÜHİTİ

Azərbaycan iqtisadiyyatında inkişaf etməkdə olan bazarlara xas müəyyən xüsusiyyətlər müşahidə edilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud və gələcək artımı və dayanıqlığı hökumətin həyata keçirdiyi fiskal və monetar tədbirlərin effektivliyindən, eləcə də xam neftin qiymətlərindən və Azərbaycan manatının sabitliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

2023-cü ildə ölkədə 123,0 milyard manatlıq və ya əvvəlki illə müqayisədə 1,1 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal olunmuşdur.

İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 1,7 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 3,7 faiz artmışdır.

2023-cü ilə qəbul edilmiş dövlət büdcəsində neft transferlərinin əvvəlki illə müqayisədə artması milli valyutanın məzənnəsinin dayanıqlığını dəstəkləyəcəkdir. Digər tərəfdən anti-inflyasiya xarakterli pul siyasəti daxili tələbin monetar amillərin tarazlı səviyyədə qorunmasına xidmət edəcəkdir. Müvəqqəti xarici və daxili xərc amillərinin qiymətlərə təsiri neytrallaşdıqca, balanslaşdırıcı rol oynayan amonetar amillərin inflyasiyaya azaldıcı təsirləri güclənəcək.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. CƏMİYYƏTİN ƏMƏLİYYAT MÜHİTİ (davamı)

Ölkə əhalisinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi aparılan sosial-iqtisadi siyasətin mühüm prioritetlərindən biridir. Son illərdə bu istiqamətdə ciddi irəliləyişlərə nail olunmuş, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, sosial ödənişlərin, əməkhaqlarının artırılması istiqamətində ardıcıl addımlar atılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 05 yanvar tarixli 2965 nömrəli Sərəncamının icrası ilə əlaqədar minimum aylıq əməkhaqqının məbləği 2023-cü il yanvarın 1-dən 345 manat müəyyən edilmişdir. Bu sərəncamla minimum aylıq əməkhaqqı 45 manat, yəni 15% artırılmışdır. Minimum pensiya məbləği isə 40 manat artırılaraq 240 manatdan 280 manata çatdırılıb.

Ölkədə maliyyə sektorundakı vəziyyətə gəldikdə, manat sabit qalıb. Tədiyə balansının cari əməliyyatlar hesabında irihəcmli profisitle (6,7 milyard ABŞ dolları və ya ÜDM-in 12,5%-i) əlaqədar olaraq ilin əvvəlindən bəri keçirilən valyuta hərraclarının 95%-də təklif tələbi üstələyib.

Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatları 2022-ci ildə 59 milyard dollar olduğu halda, 2023-cü ildə 68,3 milyard dollar, yəni rekord səviyyə təşkil edir.

2023-cü ilin avqust ayında “Moody's” beynəlxalq reyting agentliyi Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün reytingini “Ba1” səviyyəsində təsdiqləyib və proqnoz sabit olaraq qalıb.

Qarabağın işğaldan azad edilməsindən sonra bu ərazilərin Azərbaycan iqtisadiyyatına reintegrasiyası diqqət mərkəzində olmaqla, işğaldan azad edilmiş torpaqlarda bərpa və yenidənqurma işlərinə sürətlə start verilmişdir. Bu fəaliyyətlərin yaxın gələcəkdə və uzunmüddətli perspektivdə Azərbaycan iqtisadiyyatına daha da təkan verəcəyi gözlənilir.

Siyasi və iqtisadi vəziyyətin mövcud təsirlərini proqnozlaşdırmaq çətindir, lakin bunun Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri daha çox ola bilər və bu da dövlət maliyyəsinin pisləşməsinə, maliyyə bazarlarının qeyri-sabitliyinə, kapital bazarlarında qeyri-likvidliyə, inflyasiyanın artmasına və milli valyutanın əsas xarici valyutalara nisbətə dəyərdən düşməsinə gətirib çıxara bilər.

Mövcud iqtisadi vəziyyətin gələcək təsirlərini və yuxarıda qeyd olunan tədbirləri qabaqcadan proqnozlaşdırmaq nisbətən mürəkkəb olduğuna görə rəhbərliyin iqtisadi mühitlə bağlı cari proqnozları və təxminləri faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər.

Gözlənilən kredit zərərlərinin (“GKZ”) qiymətləndirilməsi məqsədilə, Şirkət makroiqtisadi dəyişənlər üzrə proqnozlar daxil olmaqla, dəstəkləyici gələcək məlumatlardan istifadə edir. Hər bir iqtisadi proqnozda olduğu kimi, onların reallaşması ilə bağlı fərziyyələr və ehtimallar yüksək dərəcəli qeyri-müəyyənliklə əlaqədardır və buna görə də faktiki nəticələr proqnozlaşdırılan nəticələrdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər.

Şirkətin rəhbərliyi mövcud iqtisadi mühitdə baş verən prosesləri müşahidə edir və Şirkətin yaxın gələcəkdə fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını təmin etmək üçün qabaqlayıcı tədbirlər görür.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSI” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ

Təqdimatın əsasları

Hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühəsibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Şərhlər Komitəsi (“MHBSŞK”) tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

Fasiləsizlik prinsipi

Hazırkı maliyyə hesabatları Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipi əsasında yaxın gələcəkdə işini normal şərtlər altında davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

Rəhbərlik, Azərbaycan Respublikasının qanunlarına və qaydalarına müvafiq olaraq ləğv etmək, kommersiya fəaliyyətini dayandırmaq və ya kreditordlardan müdafiə olunmaq yollarını axtarmaq niyyəti və ya zərurəti olmadan Cəmiyyətin yaxın gələcəkdə işini davam etdirəcəyini düşünür.

Müvafiq olaraq, aktivlər və öhdəliklər normal şərtlər altında Cəmiyyətin aktivlərini reallaşdıracağı və öhdəliklərini yerinə yetirəcəyi əsaslar üzrə qeydə alınır. Bəzi maliyyə hesabatları standartları rəhbərlik tərəfindən Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri və nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və fasiləsizlik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Fasiləsizlik prinsipinin fərziyyələrinə dair Rəhbərliyin qiymətləndirməsinə müəyyən vaxt çərçivəsində mahiyyəti üzrə qeyri-müəyyən hadisələr və şərtlərin gələcək nəticələri haqqında fikir bildirilməsi daxildir.

Cari və uzunmüddətli təsnifləşdirmələr

Cəmiyyət aktiv və öhdəlikləri cari/uzunmüddətli təsnifləşdirmələr əsasında maliyyə hesabatlarında təqdim edir. Aktiv aşağıdakı hallarda cari aktiv sayılır:

- Adi əməliyyat dövründə satılması və ya istehlak edilməsi nəzərdə tutulduqda və ya satılması ehtimal edildikdə;
- İlkin olaraq ticarət məqsədilə saxlanıldıqda;
- Hesabat tarixindən sonrakı 12 ay ərzində satılması ehtimal edildikdə; və ya
- Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin hesabat tarixindən sonra ən az on iki ay müddətində öhdəliyin ödənilməsi üzrə mübadilə edilməsi və ya istifadə edilməsi məhdudlaşdırılmadıqda.

Digər bütün aktivlər uzunmüddətli aktivlər sayılır.

Öhdəlik aşağıdakı hallarda cari öhdəlik sayılır:

- Adi əməliyyat dövrü ərzində ödənilməsi gözlənildikdə;
- İlkin olaraq ticarət məqsədilə saxlanıldıqda;
- Hesabat tarixindən sonrakı 12 ay ərzində ödənilməsi ehtimal edildikdə; və ya
- Hesabat dövründən sonra ən az on iki ay müddətində öhdəliyin ödənilməsini təxirə salmaq üzrə qeyri-şərtsiz hüquq mövcud olmadıqda.

Cəmiyyət bütün digər öhdəlikləri uzunmüddətli öhdəliklər olaraq təsnif edir.

Təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri uzunmüddətli aktiv və öhdəliklər kimi təsnif edilir.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (davamı)

Təqdimatın digər əsasları

Hazırkı maliyyə hesabatları, başqa cür qeyd edilmədiyi hallarda, Azərbaycan Manatı (“AZN”) ilə ifadə edilir.

Maliyyə hesabatları şərti dəyər kimi ədalətli dəyərdə qeydə alınan əmlak, tikili və avadanlıqlar istisna olmaqla tarixi dəyər əsasında tərtib edilmişdir.

Cəmiyyət mühasibat sistemini Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun şəkildə təşkil edir. Hazırkı maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən yerli mühasibat prinsiplərinə uyğun tərtib edilmiş mühasibat sistemindən istifadə edilmiş və MHBS-yə uyğunlaşdırılmaq məqsədilə hesabatlara düzəlişlər edilmişdir. Bu düzəlişlərə əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirmək üçün müəyyən təsnifləşdirilmələr, həmçinin müəyyən aktiv və öhdəliklərin, eləcə də gəlir və xərclərin maliyyə hesabatlarındakı maddələrə uyğunlaşdırılması məqsədilə edilən yenidən təsnifləşdirilmələr aiddir.

Əmlak, tikili və avadanlıqlar

Əmlak, tikili və avadanlıqlar sonrakı yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir.

Faydalı istifadə müddəti üzrə təxminlər, qalıq dəyərləri və amortizasiya metodları hər bir hesabat tarixinin sonunda yenidən təhlil ediləcək və təxminlərdə olan dəyişikliklərin təsiri prospektiv əsasda tətbiq ediləcəkdir.

Cəmiyyət hər bir hesabat tarixinin sonunda əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlərinin balans dəyərlərinin dəyərsizləşməsinə dair ehtimalın olmasını qiymətləndirir. Əgər hər hansı belə ehtimal mövcuddursa, dəyərsizləşmə zərərinin dərəcəsini (əgər varsa) müəyyən etmək məqsədilə aktivin bərpa edilə bilən məbləği təxmin edilir. Fərdi aktivin bərpa edilə bilən məbləğini qiymətləndirmək mümkün olmadıqda, Cəmiyyət aktivin aid olduğu nağd pul yaradan vahidin bərpa edilə bilən məbləğini təxmin edir.

Əgər aktivin (və ya nağd pul yaradan vahidin) bərpa edilə bilən məbləği onun balans dəyərindən azdırsa, aktivin (və ya nağd pul yaradan vahidin) balans dəyəri onun bərpa edilə bilən məbləğinə qədər azaldılmalıdır. Aktiv yenidən qiymətləndirilmiş məbləğdə uçota alınmışsa aktivin dəyərsizləşməsi yenidən qiymətləndirmə rezervinin azalması kimi tanınır, əks halda dəyərsizləşmə zərəri dərhal gəlir və ya zərər hesabatlarında tanınır.

Dəyərsizləşmə zərəri daha sonrakı dövrdə geri qaytarıldıqda, aktivin (və ya nağd pul yaradan vahidin) balans dəyəri onun bərpa edilə bilən məbləğinə qədər qaldırılmalıdır, lakin dəyərsizləşmə zərərinin ləğvi ilə əlaqəli olan aktivin (və ya nağd pul yaradan vahidin) artmış qalıq dəyəri əvvəlki illərdə həmin aktiv (və ya nağd pul yaradan vahid) üçün heç bir dəyərsizləşmə zərərinin tanınmış olmadığı müəyyən edilmiş qalıq dəyərindən yuxarı olmamalıdır. Aktiv üçün dəyərsizləşmə zərərinin ləğvi, həmin aktiv yenidən qiymətləndirmə metoduna əsasən təkrar qiymətləndirilmiş məbləğlə əks etdirilmədikdə birbaşa mənfəət və ya zərərdə tanınmalıdır, əks halda qiymətləndirilmiş aktivin dəyərsizləşmə zərərinin ləğvi yenidən qiymətləndirmə artımı kimi tanınmalıdır.

Əmlak, tikili və avadanlıqlar hesabdan silindikdə və ya onların davamlı istifadəsi artıq iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Əmlak, tikili və avadanlıq vasitələrinin satılaraq hesabdan silinməsi və ya istismardan çıxarılmasından irəli gələn hər hansı gəlir və ya zərər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunmuş gəlirlər arasında fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMIYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (davamı)

Amortizasiya

Əmlak, tikili və avadanlıqlar, bir qayda olaraq, aşağıdakı kimi təxmin edilən faydalı istifadə müddəti ərzində düz xətt metodu əsasında amortizasiya edilir. Torpaq amortizasiya olunmur.

	İstifadə ömrü
Maşın və avadanlıqlar	7-20 il
Binalar və bənzər tikililər	20-50 il
Nəqliyyat vasitələri	7-20 il
Digər	7-20 il
İstifadə hüququ olan aktivlər	İcarə müddətindən asılıdır

Aktivin qalıq dəyəri dedikdə, aktivin artıq istifadə edilmiş olması və istifadə müddətinin sonunda olacağı vəziyyətində olması fərziyyəsi ilə, satışın təxmini xərcləri çıxılmaqla Cəmiyyətin həmin aktivin satışından əldə edə biləcəyi vəsaitlərin məbləği nəzərdə tutulur.

Aktivin qalıq dəyəri aktivin balans dəyərində bərabər və ya ondan daha çox olan məbləğə qədər arta bilər. Belə olduğu halda, qalıq dəyəri sonradan aktivin balans dəyərindən aşağı məbləğə qədər azalanadək aktivin amortizasiya haqqı sıfırdır.

Mal-material ehtiyatları

Mal-material ehtiyatları maya dəyəri və xalis satış dəyərinin ən aşağı səviyyəsində uçota alınır. Mal-material ehtiyatlarının dəyəri orta çəkili dəyər prinsipinə əsaslanır və ehtiyatların əldə edilməsinə çəkilən xərcləri, eləcə də istehsal və ya emal xərclərini və bu aktivləri mövcud yerlərinə və vəziyyətinə gətirmək üçün çəkilən digər xərcləri əhatə edir. İstehsal edilmiş ehtiyatlar və tamamlanmamış istehsala münasibətdə isə maya dəyəri adi iş qabiliyyətinə əsaslanan istehsal xərclərinin müvafiq hissəsini əhatə edir.

Xalis satış dəyəri, təxmini tamamlama və satış xərcləri çıxılmaqla, adi iş müddətində ehtimal olunan satış qiymətidir.

Maliyyə alətləri

Cəmiyyət maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəflərindən biri olduqda, maliyyə alətləri və maliyyə öhdəlikləri onun maliyyə hesabatlarında tanınır. Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri, ilkin olaraq, ədalətli dəyərle ölçülür.

Maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin alınması və ya yaranması ilə birbaşa əlaqəli olan əməliyyat xərcləri (mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle ölçülən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərindən başqa) ilkin tanınmada maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərində müvafiq olaraq əlavə edilir və ya maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərindən müvafiq olaraq çıxılır. Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle tanınan maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin alınmasına birbaşa aid olan əməliyyat xərcləri dərhal mənfəət və ya zərərdə tanınır.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA CATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SIYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (davamı)

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivlərinin müntəzəm şəkildə satın alınması və ya satılması satış tarixi əsasında tanınır və ya xitam verilir. Bütün tanınmış maliyyə aktivləri sonradan, maliyyə aktivlərinin təsnifatına əsasən, amortizasiya edilmiş dəyərdə və ya ədalətli dəyərdə bütünlüklə ölçülür.

Maliyyə aktivlərinin təsnifatı

Aşağıdakı şərtlərə cavab verən borc alətləri sonradan amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür:

- maliyyə aktivini müqavilə ilə pul vəsaitləri axınına toplamaq üçün aktivləri saxlamaq məqsədi daşıyan biznes modeli daxilində saxlanılır; və
- maliyyə aktivini üzrə müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə əsas pul vəsaitlərinin və ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə faizlərin ödənilməsinə nəzərdə tutan pul vəsaitlərinin yaranmasına səbəb olur.

Aşağıdakı şərtlərə cavab verən borc alətləri sonradan digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülür (DMGVƏD):

- maliyyə aktivini müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq pul vəsaitləri axınının yığılması və maliyyə aktivlərinin satışı məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- maliyyə aktivini üzrə müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə əsas pul vəsaitlərinin və ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə faizlərin ödənilməsinə nəzərdə tutan pul vəsaitlərinin yaranmasına səbəb olur.

Adatən, bütün digər maliyyə aktivləri sonradan mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülür (MZVƏD).

Yuxarıda göstərilənlərə baxmayaraq, Cəmiyyət maliyyə aktivinin ilkin tanınmasında aşağıdakı qəti seçimi/təyinatı həyata keçirə bilər:

- müəyyən meyarlar qarşılandığında, Cəmiyyət kapital investisiyası üzrə müvafiq ədalətli dəyərdə dəyişikliyin digər məcmu gəlirdə təqdimatı üçün qəti tədbirlər həyata keçirə bilər; və
- Cəmiyyət uçot sistemində uyğunsuzluğu aradan qaldırmaq və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq məqsədilə, amortizasiya edilmiş maya dəyərində və ya DMGVƏD ölçülmə meyarlarına cavab verən borc investisiyasını əks keçid etməmək şərtlə MZVƏD-də təyin edə bilər.

Amortizasiya olunmuş dəyər və effektiv faiz dərəcəsi metodu

Effektiv faiz dərəcəsi metodu borc alətinin amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz gəlirinin müvafiq dövr üzrə bölgüsü üsuludur. Satın alınan və ya əldə edilmiş kredit zərərinə məruz qalmış maliyyə aktivlərindən (yəni ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşmiş aktivlər) başqa maliyyə aktivləri üzrə effektiv faiz dərəcəsi, gözlənilən kredit zərərləri istisna olmaqla borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış gələcək nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edən ödənilmiş, yaxud alınmış bütün haqlar, ödənişlər, əməliyyat xərcləri və ya mükafatlar) ilkin tanınma anında xalis balans məbləğində diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir.

Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit dəyərsizləşməsi üzrə maliyyə aktivləri üçün, kreditlə tənzimlənən effektiv faiz dərəcəsi, gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti, gözlənilən kredit zərərləri daxil olmaqla, ilkin tanınma zamanı borc alətinin amortizasiya olunmuş dəyərində diskontlaşdırılmaqla hesablanır.

Maliyyə aktivinin amortizasiya olunmuş dəyəri ilkin tanımada maliyyə aktivinin əsas ödəniş çıxılmaqla, hər hansı zərər üzrə düzəliş edilməklə həmin ilkin dəyər ilə ümumi dəyər arasındakı fərq üzrə effektiv faiz dərəcəsinə istifadə etməklə məcmu amortizasiya əlavə olunmaqla, maliyyə aktivinin ölçüldüyü dəyərdir. Maliyyə aktivinin ümumi balans dəyəri hər hansı bir zərər ehtiyatına düzəliş edilməzdən əvvəl maliyyə aktivinin amortizasiya olunmuş dəyəri hesab olunur.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Faiz gəliri daha sonra amortizasiya edilmiş dəyərdə və DMGVƏD ilə qiymətləndirilən borc alətlərinin effektiv faiz metodundan istifadə edilməklə tanınır. Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit dəyərsizləşməsi üzrə yaranmış maliyyə aktivləri istisna olmaqla, maliyyə aktivləri üçün, faiz gəliri sonradan kredit itkisinə məruz qalmış maliyyə aktivləri istisna olmaqla, maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində effektiv faiz dərəcəsini tətbiq etməklə hesablanır. Sonradan kredit dəyərsizləşməsi üzrə yaranmış maliyyə aktivləri üçün faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsini maliyyə aktivinin amortizasiya olunmuş dəyərində tətbiq etməklə tanınır. Əgər sonrakı hesabat dövrlərində kredit dəyərsizləşməyə məruz qalmış maliyyə aləti üzrə kredit riski maliyyə aktivinin artıq kredit dəyərsizləşməyə məruz qalmamasına səbəb olursa, faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsini maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində tətbiq etməklə tanınır.

Cəmiyyətin maliyyə aktivlərinin əksəriyyəti daha sonra amortizasiya edilmiş dəyərlə ölçülmüş maliyyə aktivləri kimi təsnif edilmişdir. Cəmiyyətin maliyyə öhdəlikləri daha sonra amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülmüş maliyyə öhdəlikləri kimi təsnif edilmişdir. Cəmiyyət mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülmüş hər hansı maliyyə öhdəliklərinin təsnifatını seçmir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət gözlənilən kredit zərəri modelini amortizasiya edilmiş dəyərlə və ya digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülmüş maliyyə aktivlərinə tətbiq edir.

İlkin tanınmadan sonra maliyyə aktivini üzrə kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda, bu maliyyə aktivini üçün gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat ömürlük gözlənilən kredit zərərinə bərabər dəyərdə ölçülür.

Əgər hesabat tarixində maliyyə aktivini üzrə kredit riski ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmamışdırsa, bu maliyyə aktivini üçün gözlənilən kredit zərəri (sadələşdirilmiş yanaşmanın seçildiyi debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər istisna olmaqla) 12 aylıq gözlənilən kredit zərərlərinə bərabər dəyərdə ölçülür. Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər üçün əhəmiyyətli bir maliyyələşdirmə komponentinin olub-olmamasından asılı olmayaraq, ömürlük gözlənilən kredit zərəri əsasında ölçmə tətbiq olunur.

Cəmiyyət gözlənilən kredit zərərlərini qiymətləndirmək üçün daxili modeldən istifadə edir. Model 9 sayılı MHBS-yə uyğun olaraq tərtib edilmiş və qarşı tərəflərin kredit risklərinin qiymətləndirilməsi üçün maliyyə sisteminin xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq, qarşı tərəflərə hesab sistemini təyin etməklə hazırlanmışdır. Təyin edilmiş bal (reyting) fərdi şəkildə hesablanmış Defolt Ehtimalıdır (DE). Aktivin bir bal qrupundan daha aşağı bal qrupuna keçməsi digər meyarlar arasında kredit riskinin əhəmiyyətli artımı hesab olunur.

Ədalətli dəyərin ölçülməsi

Ədalətli dəyər ölçülmə tarixində bazar iştirakçıları arasında intizamlı əməliyyatda aktivini satmaq üçün qəbul edilmiş və ya öhdəliyi ötürmək üçün ödəniləcək qiymətdir. Ədalətli dəyərin ölçülməsinə əsasən, aktivin satılması və ya öhdəliyin ötürülməsi üzrə əməliyyat:

- aktiv və ya öhdəlik üçün əsas bazarda; və ya
- əsas bazarın yoxluğu şəraitində aktiv və ya öhdəlik üçün ən əlverişli bazarda baş verir.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (davamı)

Ədalətli dəyərin ölçülməsi (davamı)

Əsas bazar və ya ən əlverişli bazar Cəmiyyət tərəfindən ölçətilməlidir. Aktiv və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri bazar iştirakçılarının öz iqtisadi maraqlarına uyğun hərəkət etdiklərini nəzərə alaraq aktiv və ya öhdəliklərin ədalətli dəyərini müəyyənləşdirərkən bazar iştirakçılarının aktiv və ya öhdəliyin ölçülməsində istifadə etdikləri mülahizələrdən istifadə edilir. Qeyri-maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyəri ölçülərkən bazar iştirakçısının aktivin ən çox və ən yaxşı istifadə tətbiqindən yararlanmaqla ondan istifadə etmək və ya aktivin ən çox və ən yaxşı istifadə tətbiqindən yararlanmaqla ondan istifadə edəcək başqa bazar iştirakçısına satmaq yolu ilə iqtisadi mənfəəti artırmaq bacarığı nəzərə alınır.

Cəmiyyət həmin şəraitdə müvafiq olan və ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün mövcud olan məlumatlar üzrə müvafiq müşahidə edilən gəlirlərin istifadəsini artıran və müşahidə edilə bilməyən gəlirlərin istifadəsini azaldan qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir.

Ədalətli dəyəri ölçülən və maliyyə hesabatında açıqlanmış bütün aktiv və öhdəliklər aşağıda təsvir edilmiş və bütövlükdə ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün mühüm olan ən aşağı səviyyədə məlumatlara əsaslanmış ədalətli dəyər iyerarxiyasında təsnifləşdirilir:

- 1-ci Səviyyə – fəal bazarlarda oxşar aktivlər və öhdəliklər üzrə təyin edilmiş (nizamlanmış) bazar qiymətləri;
- 2-ci Səviyyə – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli məlumatın birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilə biləcəyi qiymətləndirmə üsulları;
- 3-cü Səviyyə – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli məlumatın müşahidə olunma bilmədiyə qiymətləndirmə üsulları.

Maliyyə hesabatında dövrü əsasda tanınmış aktivlər və öhdəliklər üzrə Cəmiyyət hər hesabat dövrünün sonunda yenidən təyin edilmiş təsnifatla (bütövlükdə ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün zəruri olan ən aşağı səviyyəli məlumata əsaslanmış) iyerarxiyada səviyyələr arasında köçürmələrin olub-olmamasını müəyyən edir.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət yalnız aktiv üzrə pul daxil olmaları ilə bağlı müqavilə hüquqlarının vaxtı bitdikdə, yaxud maliyyə aktivini və aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün risk və imtiyazları əsas etibarilə digər müəssisəyə ötürdükdə maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır.

Maliyyə öhdəlikləri və kapital

Borc və ya kapital aləti olaraq təsnifləşdirmə

Borc və kapital alətləri müqavilə razılaşmalarının məzmununa və maliyyə öhdəliyi ilə kapital alətinin təriflərinə uyğun olaraq ya maliyyə öhdəliyi, ya da kapital kimi təsnif edilir.

Kapital alətləri

Kapital aləti müəssisənin bütün öhdəlikləri çıxıldıqdan sonra onun aktivlərində qalan payı göstərən istənilən bir müqavilədir. Cəmiyyət tərəfindən buraxılan kapital alətləri birbaşa buraxılma xərcləri çıxılmaqla əldə edilən vəsaitlərin cəmi məbləğində tanınır.

Cəmiyyətin öz kapital alətlərini satın alması, birbaşa kapitalda tanınır və çıxılır. Cəmiyyətin öz kapital alətlərini satın alması, satması, buraxması və ya ləğv etməsi ilə bağlı yaranmış mənfəət və zərər məbləğləri mənfəət və zərər hesablarında tanınmamalıdır.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (davamı)

Maliyyə öhdəlikləri və kapital (davamı)

Maliyyə öhdəlikləri

Bütün maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə və MZVƏD əsasında tanınmaqla amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülür.

Maliyyə öhdəliyi (i) biznesin birləşməsi zamanı alıcının şərti mükafatı olduqda, (ii) ticarət və ya (iii) MZVƏD üçün nəzərdə tutulduğu halda maliyyə öhdəlikləri MZVƏD üzrə təsnif edilir.

(i) Biznesin birləşməsi zamanı alıcının şərti mükafatı olmayan, (ii) ticarət və ya (iii) MZVƏD üzrə təsnif edilməyən maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə edərək amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülür. Effektiv faiz metodu maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur.

Effektiv faiz dərəcəsi borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış gələcək nağd pul ödənişlərini (effektiv faiz dərəcəsinin, əməliyyat xərclərinin və digər mükafatlar və ya endirimlərin tərkib hissəsini təşkil edən ödənilmiş və ya alınmış bütün haqlar daxil olmaqla) amortizasiya olunmuş məbləğinədək dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Müddətli borc öhdəlikləri

Müddətli borc öhdəliklərinə rezident və qeyri-rezident banklardan, eləcə də digər maliyyə institutlarından müəyyən edilmiş ödəmə müddətləri və sabit faiz dərəcəsi ilə cəlb edilmiş kreditlər daxildir. Müddətli borc öhdəlikləri ilkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınır.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət maliyyə öhdəliyini maliyyə hesabatlarından (və ya maliyyə öhdəliyinin bir hissəsini) yalnız bu öhdəlik ləğv edildiyi halda, məsələn müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə və ya ləğv olunduqda və ya müddəti başa çatdığı zaman çıxarır.

Əsaslı şərtlərlə borc alətləri üzrə mövcud debitor və kreditor arasında mübadilə aparılması halları maliyyə öhdəliyinin ləğv edilməsi və yeni maliyyə öhdəliyinin tanınması kimi nəzərə alınır. Eynilə, mövcud maliyyə öhdəliyinin və ya onun bir hissəsinin (debitorun maliyyə çətinlikləri ilə əlaqəli olmasından asılı olmayaraq) şərtlərinin əhəmiyyətli şəkildə dəyişdirilməsi, maliyyə öhdəliyinin ləğv edilməsi və yeni maliyyə öhdəliyinin tanınması kimi tanınır.

Yeni yaradılmış maliyyə öhdəliyinin şərtlərinə əsasən, o cümlədən alınmış hər hansı haqlar üzrə nağd ödənilmiş haqlar və ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılmış ödənişlər də daxil olmaqla, pul vəsaitlərinin hərəkətinin diskontlaşdırılmış hazırkı dəyəri, maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul vəsaitlərinin hərəkətinin diskontlaşdırılmış hazırkı dəyərindən ən azı 10 faiz fərqləndikdə, yeni müddəaların əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olması hesab edilir. Borc alətlərinin mübadiləsi və ya şərtlərin dəyişdirilməsi öhdəliyin ləğvi olaraq nəzərə alınarsa, çəkilmiş xərclər və ya haqlar ləğvetmə üzrə gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi tanınır. Mübadilə və ya dəyişdirmə öhdəliyin ləğvi olaraq nəzərə alınmırsa, hər hansı xərclər və ya haqlar öhdəliyin balans dəyərində düzəliş olaraq tanınır və dəyişdirilmiş öhdəliyin qalan müddəti ərzində amortizasiya olunur.

Maliyyə alətlərinin əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri yalnız Cəmiyyətin aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi üçün müəyyən edilmiş hüquq olduqda, eləcə də Cəmiyyətin müqavilə üzrə əvəzləşdirməni aparmaq və eyni zamanda aktivini realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda əvəzləşdirilə bilər.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (davamı)

Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər

Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər effektiv faiz dərəcəsi üsulundan istifadə etməklə amortizasiya dəyərində uçota alınır. Cəmiyyət debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər və müqavilə üzrə aktivlər üçün gözlənilən kredit zərərərini hesablamaq üçün ehtiyat cədvəlindən istifadə edir.

Ehtiyat dərəcələri oxşar zərər modellərinə malik olan müxtəlif müştəri seqmentləri üzrə (yəni, coğrafi, məhsul növü, müştəri növü və reytingi, akkreditiv və digər kredit sığortası növləri üzrə) qruplarda vaxtı keçmiş günlərə əsaslanır.

Ehtiyat cədvəli ilkin olaraq Cəmiyyətin tarixən müşahidə olunmuş defolt dərəcələrinə əsaslanır. Cəmiyyət tarixi kredit zərəri üzrə təcrübəsini perspektiv məlumatlarla uyğunlaşdırmaq üçün cədvələ düzəlişlər edir. Məsələn, əgər istehsal sektorunda defolt sayının artmasına gətirib çıxaran proqnozlaşdırılan iqtisadi şərtlər (yəni, ümumi daxili məhsul) gələn il ərzində pisləşəcəkdirsə, bu zaman tarixi defolt dərəcələrinə düzəliş edilir. Hər bir hesabat tarixində tarixi müşahidə olunmuş defolt dərəcələri yenilənir və gələcək perspektiv ehtimallar təhlil edilir. Təbiiq olunduğu hallarda Cəmiyyət qarşı tərəflərin xarici dərəcələrindən əldə edilmiş faiz dərəcələrinə əsaslanır.

Tarixi müşahidə olunmuş defolt dərəcələri, proqnozlaşdırılan iqtisadi şərtlər və gözlənilən kredit zərərərini arasında korrelyasiyanın qiymətləndirilməsi əhəmiyyətli dərəcədə təxminlərdən ibarətdir. Gözlənilən kredit zərərinin məbləği şərait və proqnozlaşdırılan iqtisadi şərtlərdəki dəyişikliklərə həssasdır.

Cəmiyyətin tarixi kredit zərəri üzrə təcrübəsi və iqtisadi şəraitin proqnozu da gələcəkdə müştərinin faktiki defolt vəziyyətini tam şəkildə əks etdirə bilməz.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə nağd pul vəsaitləri, tranzit pul vəsaitləri, banklardakı cari hesablar və ilkin ödəmə müddəti üç ay və ya daha az olan banklardakı qısamüddətli depozitlər daxildir.

Təchizatçılara verilmiş avanslar

Təchizatçılara verilmiş avanslar dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla ilkin dəyərlə tanınır. Avans ödənişləri ilə bağlı mal və ya xidmətlərin bir ildən sonra əldə ediləcəyi ehtimal olunduqda və ya ilkin tanınma zamanı aktivlə bağlı avans ödənişləri uzunmüddətli aktiv olaraq təsnif edildikdə hesabat tarixində bu avans ödənişləri uzunmüddətli aktiv olaraq təsnif edilir.

Aktivlərin əldə olunması üçün ödənilmiş avanslar Cəmiyyət aktivin nəzarətini ələ keçirdikdən sonra aktivin balans dəyərinə köçürülür və aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərələrin Cəmiyyətə daxil olacağı ehtimal olunur.

Avans ödənişlərinə aid olan mal və ya xidmətlər əldə olunan zaman digər əməliyyatlar üzrə avans ödənişləri mənfəət və zərər hesablarına silinir. Avans ödənişləri ilə bağlı aktivlər mal və ya xidmətlərin əldə olunmadığına dair göstərici olduqda, avans ödənişlərinin balans dəyəri müvafiq olaraq silinir və müvafiq dəyərsizləşmə zərəri məcmu gəlir haqqında hesabatda qeydə alınır.

Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər

Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər qarşı tərəf müqavilədə nəzərdə tutulmuş öhdəliklərini icra etdiyi zaman tanınır və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (davamı)

Vergilər

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi, maliyyə hesabatlarındakı aktiv və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə onların vergi uçotuna uyğun balans dəyərləri arasındakı fərqlərdən yaranan və gələcəkdə ödəniləcək və ya geri alınacaq məbləğlər əsasında hesablanır və bu zaman balans öhdəliyi üsulundan istifadə edilir. Təxirə salınmış vergi öhdəliyi ümumiyyətlə bütün vergi bazasını artıran maddələr üçün hesablanır, təxirə salınmış vergi aktivini isə bu aktivdən gələcəkdə istifadə etmək üçün kifayət qədər mənfəətin olması təxmini nəzərə alınaraq tanınır.

Müvəqqəti fərqlərin qudvildən və mühasibat mənfəətinə və vergi mənfəətinə təsir göstərməyən digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı yarandığı hallarda (biznes kombinasiyaları istisna olmaqla), belə vergi aktiv və öhdəlikləri tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivinin balans dəyəri hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əgər gələcəkdəki mənfəət əldə edilməsi ilə bağlı təxminlər bu aktivə reallaşdırmağa imkan vermirsə, bu vergi aktivinin dəyəri tam və ya qismən bu təxminlərə uyğunlaşdırılmaq üçün azaldılır.

Təxirə salınmış vergini hesablayarkən vergi aktivinin reallaşdırılması və ya öhdəliyin ödənilməsi zamanı qüvvədə olan vergi dərəcəsinə istifadə edilməlidir. Birbaşa səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlar istisna olmaqla, təxirə salınmış vergi xərci və ya gəliri birbaşa məcmu gəlir hesabında əks etdirilir. Səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlarla bağlı təxirə salınmış vergilər də səhmdar kapitalında öz əksini tapır.

Aşağıdakı hallarda təxirə salınmış vergi aktivini və vergi öhdəliyi əvəzləşdirilərək xalis şəkildə təqdim edilə bilər:

- Cəmiyyətin cari mənfəət vergisi aktivini mənfəət vergisi öhdəliyi ilə əvəzləşdirmək üçün qanuni və icrası mümkün olan hüququ mövcud olduqda; və
- Təxirə salınmış aktiv və öhdəliklər bir vergi orqanı tərəfindən qoyulan məbləğlərə aid edildikdə və bu vergilər üzrə öhdəlik eyni müəssisəyə məxsus olduqda.

Əlavə dəyər vergisi

Ödəniləcək ƏDV və iddia olunan əvəzləşdiriləcək ƏDV arasındakı fərq hesabat ayından sonra 20 gün ərzində dövlət büdcəsinə ödənilir. Satış ilə əlaqədar ödəniləcək əlavə dəyər vergisi vergi orqanlarına bu satışların qarşılığında ödəniş alındıqda ödənilir. Əvəzləşdiriləcək ƏDV bir qayda olaraq elektron ƏDV hesab fakturası alındıqdan sonra ödəniləcək ƏDV ilə əvəzləşdirilir. Vergi orqanları ƏDV-nin xalis əsaslarla hesablanmasına icazə verir.

Satış və alış ilə əlaqədar olan ƏDV maliyyə hesabatında ümumi məbləğdə uçota alınır və aktiv və öhdəlik kimi ayrıca olaraq açıqlanır. Alınacaq vəsaitlərin dəyərsizləşməsi ilə əlaqədar ehtiyat yaradıldıqda, dəyərsizləşmə zərəri ƏDV daxil olmaqla borcluya aid olan ümumi məbləğin tərkibində uçota alınır.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (davamı)

Vergilər (davamı)

ƏDV depozit hesabı

Əlavə Dəyər Vergisi (“ƏDV”) depozit hesabı sistemi Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi tərəfindən ƏDV ilə bağlı neqativ halların qarşısını almaq məqsədilə 2008-ci ildən etibarən tətbiq olunan sistemdir. 01 yanvar 2008-ci il tarixindən Vergilər Məcəlləsinə edilmiş düzəlişlərə əsasən, ƏDV ödənişinin məbləği təqdim olunmuş ƏDV hesab-fakturalarına uyğun olaraq vergi ödəyicisinin ƏDV depozit hesabında aparılan əməliyyatlar çərçivəsində bu hesaba ödənilmiş olan vergi məbləğidir.

Bu modulun köməkliyi ilə, vergi ödəyicisi ƏDV hesab fakturasında qeyd olunmuş ƏDV məbləğini digər vergi ödəyicisinin ƏDV depozit hesabına ödəyir. Eyni zamanda Dövlət büdcəsi qarşısında bütün növ vergi öhdəlikləri və gömrük komitəsinə ödənilməli olan idxal əməliyyatları ilə bağlı ƏDV məbləğləri vergi ödəyicisi tərəfindən ƏDV depozit hesabı vasitəsilə ödənilə bilər. Ödənilmiş məbləğlər barəsində məlumat vergi orqanı tərəfindən Baş Dövlət Xəzinədarlığına və daha sonra Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankına (“ARMB”) ötürülür. Mərkəzi Bank Baş Dövlət Xəzinədarlığı (“BDX”) tərəfindən təqdim olunmuş məlumat əsasında məbləğlərin müvafiq yerli xəzinədarlıq orqanlarına köçürülməsini təmin edir. Vergilər Nazirliyi təqdim olunmuş məlumatda qeyd edilən məbləğlərin vergi ödəyicisinin şəxsi faylına daxil edilməsini təmin edir. Cari sistem Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Avtomatlaşdırılmış Vergi Məlumatı Sistemində qoşulmuşdur. Eyni zamanda BDX-də və ARMB-də elektron məlumat mübadiləsi təşkil olunmuşdur.

ƏDV depozit hesabının tətbiqi ödənişlərə və qaytarılan ƏDV məbləğlərinə vaxtlı-vaxtında nəzarət etmək imkanı verir. Vergi borcları olan vergi ödəyiciləri bu məbləğləri yalnız dövlət büdcəsinə köçürə bilər. Vergi ödəyiciləri banklara getmədən dövlət büdcəsinə, digər vergi ödəyicilərinin ƏDV depozit hesabına və gömrük komitəsinə depozit hesabı vasitəsilə ödəniş edə bilərlər. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti xüsusi proqram təminatından istifadə etməklə depozit hesabı ilə aparılan bütün əməliyyatlara avtomatik şəkildə nəzarət edir.

ƏDV depozit hesabındakı vəsaitlərdən istifadə məhdudlaşdırılmışdır və yalnız ƏDV və digər müvafiq vergilərlə bağlı əməliyyatlar üçün istifadə edilə bilər.

İcarələr

İcarə nəzərdən keçirildiyi müddət ərzində aktivdən (əsas aktivdən) istifadə üzrə müqavilədir. Əgər müştərinin müəyyən edilmiş aktivin istifadəsi üzrə və aktivin birbaşa istifadəsi nəticəsində yaranan iqtisadi mənfəəti əldə etmək hüququ varsa, nəzarətin davam etdiyi hesab edilir.

İcarə öhdəliyi başladıqda Cəmiyyət qısamüddətli, eləcə də aşağı dəyərli icarə öhdəliyindən başqa bütün icarələr üçün aktiv və icarə öhdəliyinin istifadə hüququnu tanıyır.

Aktivlərdən istifadə hüququ əvvəlcə maya dəyəri ilə ölçülür və sonradan yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə ölçülür.

İcarə öhdəliyi əvvəlcə gələcək icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə ölçülür. Sonradan icarə öhdəlikləri faiz və icarə ödənişləri üçün düzəldilir.

Cəmiyyətin rəhbərliyi keçmiş dövrlərə aid məlumatlara əsaslanaraq icarə şərtlərinin müəyyənləşdirilməsində müəyyən təxminlərdən istifadə etmişdir.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (davamı)

Nizamnamə kapitalı

Nizamnamə kapitalı Cəmiyyətin səhmdarının qoyduğu kapitalın məbləğidir. Cəmiyyət nizamnamə kapitalını səhmdarın təsdiqi çərçivəsində artırma və ya azalda bilər.

Müştərilərlə bağlanmış müqavilələr üzrə gəlirlər

15 sayılı MHBS, müəssisələrə müştərilər ilə bağlanmış müqavilələrdən gəlirlərin uçotu üzrə vahid məcmu modeli tətbiq edir.

15 sayılı MHBS-nin əsas prinsipinə görə, Cəmiyyət vəd edilmiş malların və ya xidmətlərin müştərilərə köçürülməsini əks etdirmək üçün gəliri Cəmiyyətin həmin mal və ya xidmətlər müqabilində hüquq əldə etməyi gözlədiyini əks etdirən məbləğdə tanınmalıdır. Standart, xüsusilə gəlirlərin tanınması üçün beş-addımlı bir yanaşma təqdim edir:

- 1-ci Addım: Müştərilərlə bağlanmış müqavilə və ya müqavilələri müəyyən etmək;
- 2-ci Addım: Müqavilə öhdəliklərini müəyyən etmək;
- 3-cü Addım: Əməliyyat qiymətini müəyyən etmək;
- 4-cü Addım: Müqavilə öhdəlikləri üzrə əməliyyat qiymətlərinin ayrılması;
- 5-ci Addım: Müəssisə müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirirsə (yetirdiyi zaman) gəlirin tanınması.

15 sayılı MHBS-yə əsasən, öhdəliyin icrası yerinə yetirildikdə, yəni müəyyən öhdəliyin icrası əsas götürülən mallara və ya xidmətlərə “nəzarət” müştəriyə ötürülərkən, müəssisə gəliri tanıyır.

Gəlir əsasən xarici müştərilərə pambiq məhsullarının satışından ibarətdir. Gəlir, dövr ərzində satışla əlaqədar rüsum, aksiz və digər vergiləri istisna edir və birbaşa və dolayı müştərilərə güzəştlər, gəlirlər və digər oxşar endirimlər və ödənişlər çıxıldıqdan sonra ifadə edilir. Gəlir, mallara nəzarət müştəriyə verildikdə tanınır; bu, adətən, vaxt baxımından göndərilmə tarixindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənməyən, müştəriyə çatdırıldıqda mülkiyyətin əhəmiyyətli risk və mükafatlarının köçürülməsi ilə sübut edilir.

İşçilərə sərf olunan xərclər

Əmək haqları, məvaciblər, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və bülletenlər üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

Subsidiya gəliri

Hökumətdən alınan subsidiyalar, subsidiyanın alınacağına və ona əlavə edilmiş bütün şərtlərə riayət olunacağına dair əsaslı zəmanət olduqda tanınır. Subsidiya xərclərlə əlaqədar olduqda, kompensasiya edilməsi nəzərdə tutulan müvafiq xərclərin xərcləndiyi dövrlərdə sisteməlik olaraq gəlir kimi tanınır. Subsidiya bir aktivə aid olduqda, əlaqədar aktivin gözlənilən faydalı ömrü boyunca bərabər miqdarda gəlir kimi tanınır.

Cəmiyyət qeyri-monetar aktivlərə subsidiya aldıqda, aktiv və subsidiya nominal məbləğdə uçota alınır və əsas aktivin faydalarının illik bərabər hissələrlə istehlak modelinə əsaslanaraq aktivin gözlənilən faydalı ömrü ərzində mənfəət və ya zərərə buraxılır.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (davamı)

Xarici valyuta əməliyyatları

Cəmiyyətin funksional valyutası fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Cəmiyyətin funksional valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

Monetar aktiv və öhdəliklər ARMB-nin müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan, rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən hər bir müəssisənin funksional valyutasına çevrilir. Xarici valyuta əməliyyatları əməliyyat tarixində mövcud olan məzənnə ilə uçota alınır.

İlin sonuna qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə yerli valyutaya çevrilmə qeyri-monetar maddələrə, o cümlədən pay alətlərinə tətbiq edilmir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərinə təsiri ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirmə nəticəsində gəlir və ya xərclərin bir hissəsi kimi qeydə alınır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı Cəmiyyət aşağıda göstərilən valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
1 ABŞ dolları	1.7000 AZN	1.7000 AZN
1 Rubl	0.0188 AZN	0.0230 AZN
1 Avro	1.8766 AZN	1.8114 AZN

Şərti öhdəliklər və aktivlər

Şərti öhdəliklər maliyyə hesabatlarında tanınmır. Onlar iqtisadi cəhətdən səmərəli resursların məxarici ehtimalı olmayanadək maliyyə hesabatlarının qeydlərində açıqlanır.

Şərti aktivlər maliyyə hesabatlarında qeyd olunmur, lakin iqtisadi mənfəət əldə edilməsi ehtimalı olduqda maliyyə hesabatında açıqlanır.

4. UÇOT SİYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMİYYƏTLİ EHTİMALLAR VƏ MÜLAHİZƏLƏR

Cəmiyyət maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə növbəti maliyyə ili ərzində təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

4. UÇOT SİYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMİYYƏTLİ EHTİMALLAR VƏ MÜLAHİZƏLƏR (davamı)

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması ilə bağlı qiymətləndirmə aparmaq üçün Cəmiyyət hesabat və ilkin tanınma tarixlərinə maliyyə aktivi üzrə hesablanmış müvafiq defolt risklərini müqayisə edir. Qiymətləndirmə zamanı hesabat tarixinə kredit riskinin müəyyən səviyyəsi deyil, kredit riskinin nisbətən artması nəzərdən keçirilir. Cəmiyyət əldə olunması əlavə xərc tələb etməyən dəstəkləyici və əsaslandırılmış məlumatları, o cümlədən müəyyən müştəri portfellerinin davranış aspektləri daxil olmaqla, bir sıra amilləri nəzərə alır. Cəmiyyət defolt anına qədər kredit riskinin artması ilə bağlı davranış əlamətlərini müəyyən müəyyən edir və müvafiq proqnoz məlumatlarını fərdi maliyyə aləti və ya portfel səviyyəsində kredit riskinin qiymətləndirilməsində istifadə edir.

Biznes modelin qiymətləndirilməsi

Maliyyə aktivləri biznes model əsasında təsnifləşdirilir. Biznes modeli qiymətləndirərkən rəhbərlik birləşmə səviyyəsini və maliyyə alətləri üzrə portfelleri müəyyən etmək üçün mülahizələrdən istifadə etmişdir. Satış əməliyyatlarını qiymətləndirərkən Cəmiyyət onların əvvəlki dövrlərdə baş vermə tezliyini, müddətini və dəyərini, satış səbəblərini və gələcək satışlar ilə bağlı gözləntiləri nəzərə alır. Kredit keyfiyyətinin pisləşməsinə görə potensial zərərlərin azaldılmasına yönəldilmiş satış əməliyyatları “pul axınlarının əldə edilməsi” biznes modelinə uyğun hesab edilir. Kredit riskinin idarə olunması tədbirləri ilə bağlı olmayan ödəmə müddətinə qədər həyata keçirilən digər satışlar da nadir hallarda baş verməsi və dəyərinin ayrılıqda və ya məcmu olaraq əhəmiyyətli olmaması şərtilə, “pul axınlarının əldə edilməsi” biznes modelinə uyğun hesab edilir.

Cəmiyyət satış əməliyyatlarının əhəmiyyətini satışların həcmi ilə portfelin orta müddəti ərzində biznes modeli qiymətləndirilən portfelin dəyərini müqayisə etməklə qiymətləndirir. Bundan əlavə, yalnız “stress” ssenarilərdə və ya Cəmiyyətin nəzarətində olmayan, təkrar baş verməyən və Cəmiyyət tərəfindən proqnozlaşdırıla bilməyən ayrıca hadisə ilə bağlı gözlənilən maliyyə aktivlərinin satışı biznes modelin məqsədi ilə əlaqəli olmayan satış əməliyyatı hesab olunur və müvafiq maliyyə aktivlərinin təsnifatına təsir göstərmir.

“Pul axınlarının əldə edilməsi və satılması” biznes modelində aktivlərin pul axınlarının əldə edilməsi üçün saxlanması nəzərdə tutulsa da, aktivlərin biznes modelin məqsədlərinə (likvidlik ehtiyaclarının idarə olunması, müəyyən faiz gəlirlərinin əldə edilməsi və ya maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivlərin maliyyələşdirdiyi öhdəliklərin müddəti ilə uyğunlaşdırılması) nail olmaq üçün satışı onun tərkib hissəsi hesab edilir.

Digər kateqoriyaya əsasən satış vasitəsilə mənfəət əldə etmək üçün nağd pul axınlarının reallaşdırılması məqsədilə idarə olunan maliyyə aktivləri üzrə portfeller daxildir. Bu biznes model adətən müqavilədə nəzərdə tutulan pul axınlarının əldə edilməsi ilə əlaqəlidir.

Pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri (“YƏMFÖ”) meyarına uyğunluğunun qiymətləndirilməsi

Maliyyə aktivi üzrə pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğunluğunu müəyyən etmək üçün mülahizələrin irəli sürülməsi tələb edilir.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. UÇOT SİYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMİYYƏTLİ EHTİMALLAR VƏ
MÜLAHİZƏLƏR (davamı)

Pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri (“YƏMFÖ”) meyarına uyğunluğunun
qiymətləndirilməsi (davamı)

Cəmiyyət müqavilə üzrə nağd pul axınlarının müddətini və ya məbləğini dəyişən müqavilə şərtlərini müəyyən etmiş və nəzərdən keçirmişdir. Nağd pul axınları o halda yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun hesab edilir ki, kreditin şərtlərinə görə onu vaxtından əvvəl ödəmək mümkün olsun, vaxtından əvvəl ödənilən məbləğ əsas borcu və hesablanmış faizləri, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyanı özündə əks etdirməsin. Aktiv üzrə əsas məbləğ əsas borc üzrə sonrakı ödənişlər (yəni, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə müəyyən edilmiş faizsiz ödənişləri) çıxılmaqla, ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərə bərabərdir. Bu qaydada istisna hal olaraq standart, həmçinin qabaqcadan ödəniş elementlərinə malik olan alətlərə yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun olmaq üçün aşağıdakı şərtlərə cavab verməyə imkan yaradır: (i) aktiv mükafat və ya güzəştə verildikdə, (ii) qabaqcadan ödəniş məbləği müqavilə üzrə nominal dəyərdən və hesablanmış faizlərdən, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyadan ibarət olduqda və (iii) ilkin tanınma zamanı vaxtından əvvəl ödəniş elementinin ədalətli dəyəri əhəmiyyətsiz olduqda.

Cəmiyyətin kredit müqavilələri makroiqtisadi və ya normativ şərtlərdəki müəyyən dəyişikliklərə cavab olaraq faiz dərəcələrinin tənzimlənməsinə imkan verir. Rəhbərliyin öz mülahizəsi və qiymətləndirməsinə görə, bank sektorundakı rəqabət və borcalanların kreditləri yenidən maliyyələşdirmək qabiliyyəti faiz dərəcələrini bazar səviyyəsindən daha yuxarı müəyyən etməsinə mane olur və buna görə də pul axınları SPPI meyarına uyğun qiymətləndirilir.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların ilkin uçotu

Cəmiyyət öz fəaliyyəti gedişində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aparır. 9 sayılı MHBS-yə uyğun olaraq maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərdə uçota alınmalıdır. Lakin həmin əməliyyatların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələrində həyata keçirilməsini müəyyən etmək məqsədilə bu cür əməliyyatlar üçün fəal bazar mövcud olmadıqda peşəkar mülahizələrdən istifadə etmək lazım gəlir. Mülahizələrin irəli sürülməsinin əsasını əlaqəli olmayan tərəflərlə analoji əməliyyatların qiymətinin müəyyən edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili təşkil edir.

Fasiləsiz fəaliyyət prinsipi

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fasiləsiz fəaliyyət prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir mülahizə irəli sürərkən rəhbərlik Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini, mövcud planları, əməliyyatların gəlirliliyini və maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almış və son maliyyə böhranının Cəmiyyətin gələcək əməliyyatlarına təsirini təhlil etmişdir.

Rəhbərliyin ölçü və hesabatlarına əsasən Cəmiyyət növbəti 12 ay ərzində likvidlik ehtiyaclarını tənzimləyə biləcək və buna əsasən hazırkı maliyyə hesabatları fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

Bank olmayan kredit təşkilatlarının prudensial tənzimlənməsi Qaydalarının 4-cü maddəsinin tələblərinə əsasən təşkilati-hüquqi formasına uyğun olaraq Cəmiyyət minimum 300,000 (üç yüz min) manat nizamnamə (şərikli) kapitalına (əmlak haqlarına) malik olmalı və fəaliyyəti dövründə müəyyən edilmiş minimum məbləğdən aşağı səviyyədə olmasına yol verməməlidir. 31 dekabr 2022-ci il Cəmiyyətin nizamnamə fondu bu tələblə uyğunluq təşkil edir.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

5. YENİ VƏ YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN VƏ ONLARA DAİR ŞƏRHLƏRİN TƏTBİQİ

Cari ildə Cəmiyyət Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-in Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış hesabat dövrünə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir.

Maliyyə Uçotunun Konseptual Əsaslarına İstinad – 3 sayılı MHBS-yə edilmiş Düzəliş – 2020-ci ilin may ayında MUBSS tərəfindən “Müəssisələrin birləşməsi” adlı 3 sayılı MHBS-yə düzəliş dərc edilmişdir. Düzəliş 2018-ci ilin mart ayında dərc edilmiş “Maliyyə Hesabatlılığının Konseptual Əsasları”na istinad ilə birlikdə, bu düzəlişin tələblərini əhəmiyyətli dərəcədə dəyişmədən, 1989-cu ildə dərc edilmiş “Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdimatın Əsasları”na edilən istinadın əvəz olunmasını nəzərdə tutur. Şura eyni zamanda, 37 sayılı MUBS və ya “Təminatlar” adlı 21 sayılı BMHŞK çərçivəsində, ayrı olaraq yaranırsa, borclar və şərti öhdəliklər üçün yaranan potensial ‘2 gün’ mənfəət və ya zərərlərindən yayınmaq üçün 3 sayılı MHBS-in tanınma prinsipinə istisna da əlavə etmişdir. Eyni zamanda, Şura “Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim Olunması Əsasları”na istinadın əvəz edilməsindən təsirlənməyəcək şərti aktivlər üçün 3 sayılı MHBS-in mövcud təlimatına dair izahlar verməyi qərarlaşdırmışdır.

Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar: Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar – 16 sayılı MUBS-yə edilən düzəlişlər. 2020-ci ilin may ayında, MUBSS müəssisələrin əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərindən, rəhbərliyin nəzərdə tutduğu qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün həmin aktivləri lazımı yerə və şəraitə çatdırarkən istehsal olunan aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri çıxmağı qadağan edən “Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar – Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar” düzəlişini dərc etmişdir. Bunun əvəzinə, müəssisə bu cür aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri və bu aktivlərin istehsal xərclərini mənfəət və zərər hesabında tanıyır.

Ağır Şərtli Müqavilələr – Müqavilənin Yerinə Yetirilməsinə dair Xərclər – 37 sayılı MUBS-yə edilən düzəlişlər. 2020-ci ilin may ayında, MUBSS, 37 sayılı MUBS-yə müqavilənin ağır şərtli və ya zərər yaranan olduğunu qiymətləndirərkən müəssisənin hansı xərcləri nəzərə alması barədə düzəlişlər etmişdir. Düzəlişlər “birbaşa əlaqəli xərc yanaşması”nı tətbiq edir. Mal və ya xidmətləri təmin etmək üçün birbaşa müqaviləyə aid olan xərclərə həm artan xərclər, həm də müqavilə fəaliyyətləri ilə birbaşa əlaqəli xərclərin bölüşdürülməsi daxildir. Ümumi və inzibati xərclər birbaşa müqavilə ilə əlaqəli deyil və müqavilə üzrə qarşı tərəf üçün açıq şəkildə ödənilməli olmadıqca istisna olunur.

“Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının İlk dəfə Tətbiqi” adlı 1 sayılı MHBS – ilkin tətbiq edən törəmə olaraq. MUBSS 2018-2020-ci il üzrə illik təkmilləşdirmələr çərçivəsində “Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının ilk dəfə qəbul edilməsi” adlı 1 sayılı MHBS-də dəyişiklik etmişdir. Dəyişiklik ana müəssisənin MHBS-yə keçid tarixinə əsasən, ana müəssisə tərəfindən bildirilən məbləğlərdən istifadə etməklə, məcmu çevirmələr üzrə fərqlərini ölçmək üçün sayılı MHBS-in D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən bir törəmə müəssisəyə icazə verir. Bu düzəliş 1 sayılı MHBS-in D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən bir asılı və ya birgə müəssisəyə də tətbiq edilir.

“Maliyyə Alətləri” adlı 9 sayılı MHBS – Maliyyə öhdəliklərinin silinməsi üzrə “10 faiz” dəyərində test üzrə iştirak haqqı. MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, MUBSS 9 sayılı MHBS-yə düzəliş etmişdir. Düzəliş bir müəssisənin yeni və ya dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyinin şərtlərinin ilkin maliyyə öhdəliyinin şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub-olmadığını qiymətləndirərkən əlavə etdiyi haqları aydınlaşdırır. Bu rüsumlara yalnız borcalan və ya borcverən tərəfindən başqasının adından ödədiyi və ya aldığı haqlar daxil olmaqla borcalanla borc verən arasında ödənilən və ya alınan ödənişlər daxildir. Müəssisə düzəlişi müəssisənin ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilmiş və ya mübadilə edilmiş maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edir.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSI” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

5. YENİ VƏ YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN VƏ ONLARA DAİR ŞƏRHLƏRİN TƏTBİQİ
(davamı)

“Kənd Təsərrüfatı” adlı 41 sayılı MUBS – Ədalətli dəyər ölçmələrində vergi. MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, MUBSŞ “Kənd Təsərrüfatı Standartı” adlı 41 sayılı MUBS-a dəyişiklik etmişdir. Dəyişiklik 41 sayılı MUBS-in 22-ci bəndində müəssisələrin, 41 sayılı MUBS çərçivəsində aktivlərin ədalətli dəyərini ölçərkən vergitutma üçün pul axınlarını istisna etməsi tələbini aradan qaldırır.

Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, yeni standartların Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərəcəyi gözlənilir.

“Sığorta müqavilələri” adlı 17 sayılı MHBS 2017-ci ilin may ayında dərc olunmuşdur və “Sığorta müqavilələri” adlı 4 sayılı MHBS-i əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir. Müəssisə buraxdığı təkrarsığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxdığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağladığı sığorta müqavilərinə “Sığorta müqavilələri” adlı 17 sayılı MHBS-i tətbiq etməlidir.

Uçot Siyasətinin Açıqlanması – 1 sayılı MUBS və 2 sayılı MHBS Metodik Sənədi - 2021-ci ilin fevral ayında MUBSŞ 1 sayılı MUBS və “Əhəmiyyətlik haqqında mühakimələrin yürüdülməsi” adlı 2 sayılı MHBS Metodik Sənədə düzəlişlər etmişdir. Bu düzəlişlər müəssisələrə uçot siyasəti haqqında açıqlamalar edərkən əhəmiyyətliklə bağlı mühakimələrin tətbiq edilməsinə kömək edilməsi məqsədilə təlimat və nümunələri təqdim edir.

Düzəlişlər müəssisələr üçün “əhəmiyyətli” uçot siyasətləri haqqında məlumatın açıqlanması tələbini onların “əhəmiyyətli” uçot siyasətinin açıqlanması tələbi ilə əvəz etməklə və mühasibat uçotu siyasəti ilə bağlı açıqlamalar barədə qərar qəbul edərkən müəssisələrin uçot siyasəti haqqında daha faydalı məlumatı açıqlamaqda kömək etmək məqsədi daşıyır.

Uçot təxminlərinin müəyyən edilməsi – 8 sayılı MUBS-yə edilən Düzəlişlər – 2021-ci ilin fevral ayında MUBSŞ “uçot təxminləri” anlayışını təqdim edən 8 sayılı MUBS-yə düzəlişi dərc etmişdir. Düzəlişlər müəssisələrin uçot siyasətindəki dəyişiklikləri uçot təxminlərindəki dəyişikliklərdən necə fərqləndirməli olduğunu və xətlərin aradan götürülməsini izah edir. Həmçinin, bu düzəlişlər mühasibat uçotu təxminlərini hazırlamaq üçün müəssisələrin ölçmə üsullarından və giriş məlumatlarından necə istifadə etdiyini aydınlaşdırır.

Eyni əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərə aid təxirə salınmış vergilər – 12 sayılı MUBS-yə edilən Düzəlişlər - 2021-ci ilin may ayında Şura 12 sayılı MUBS-yə uyğun olaraq ilkin tanınma istisnasının əhatə dairəsini azaldan 12 sayılı MUBS-yə düzəlişlər etdi, beləliklə, o, vergi bazasını artıran və azaldan bərabər məbləğdə müvəqqəti fərqlərə səbəb olan əməliyyatlara artıq tətbiq edilmir.

Düzəlişlər təqdim edilən ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində və ya ondan sonra baş verən əməliyyatlara tətbiq edilməlidir. Bundan əlavə, təqdim olunan ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində icarə və istismardan çıxarma öhdəlikləri ilə bağlı bütün gəlirdən çıxılan və vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün təxirə salınmış vergi aktiv (kifayət qədər vergi tutulan mənfəətin olması şərtilə) və təxirə salınmış vergi öhdəliyi də tanınmalıdır.

17 sayılı MHBS 01 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Həm Müştərilərlə Müqavilələrdən Gəlir 15 sayılı MHBS, həm də 9 sayılı MHBS Maliyyə Alətləri də tətbiq olunarsa, erkən tətbiqə icazə verilir. Bu standart Şirkət üçün tətbiq edilmir.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

5. YENİ VƏ YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN VƏ ONLARA DAİR ŞƏRHLƏRİN TƏTBİQİ
(davamı)

8 sayılı MUBS-yə dəyişikliklər: Uçot təxminlərinin müəyyən edilməsi (12 fevral 2021-ci ildə dərc olunub və 01 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

8 sayılı MUBS-yə edilmiş dəyişiklik Şirkətlərin uçot siyasətindəki dəyişiklikləri uçot təxminlərindəki dəyişikliklərdən necə fərqləndirməli olduğunu izah edir.

Mühasibat Uçotu Təxminlərinin Tərfi – 8 sayılı MUBS-yə Dəyişikliklər – 2021-ci ilin fevral ayında 8 sayılı MUBS-yə düzəlişlər etdi və burada “mühasibat təxminlərinin” tərfini təqdim edir. Düzəlişlər mühasibat uçotu təxminlərindəki dəyişikliklər və uçot siyasətindəki dəyişikliklər və səhvlərin düzəldilməsi arasındakı fərqi aydınlaşdırır. Həmçinin, onlar mühasibat təxminlərini hazırlamaq üçün Şirkətlərin ölçmə üsullarından və giriş məlumatlarından necə istifadə etdiyini aydınlaşdırır.

Düzəlişlər 01 yanvar 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və həmin dövrün başlanğıcında və ya ondan sonra baş verən uçot siyasətində və uçot təxminlərindəki dəyişikliklərə tətbiq edilir. Bu fakt açıqlanana qədər erkən müraciətə icazə verilir.

6. YENİ UÇOT QAYDALARI

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Cəmiyyət tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərtlərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şərtlər dərc edilmiş, lakin qüvvəyə minməmişdir. Cəmiyyət bu yeni və düzəliş edilmiş standartları və şərtləri, əgər tətbiq olunarsa, qüvvəyə mindikdən sonra qəbul etmək niyyətindədir.

MUBSŞ, satış kimi uçota alınması nəzərdə tutulan 15 sayılı MHBS-in tələblərinə cavab verən satış və geri icarə əməliyyatlarını sonradan satıcı-icarədarın necə ölçməsinə aydınlaşdırmaq üçün **“Satış və Geri İcarə üzrə İcarə Öhdəliyi”ni (16 sayılı MHBS-yə edilən Düzəlişlər) düzəlişlərlə birgə dərc etmişdir. Satış və Geri İcarə üzrə İcarə Öhdəliyi (16 sayılı MHBS-yə edilən Düzəlişlər)** satıcı-icarədarın istifadə hüququnu özündə saxlayan hər hansı gəlir və ya zərər məbləğini tanımaq üçün geri icarədən irəli gələn icarə öhdəliyini sonradan ölçməsinə tələb edir. Yeni tələblər satıcı-icarədarı icarənin qismən və ya tam xitam verilməsi ilə bağlı hər hansı gəlir və ya zərəri mənfəət və ya zərər təminməsinə qadağa etmir. Düzəlişlər 01 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Düzəlişlərin daha erkən tətbiqinə icazə verilir.

7. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ QALILAR VƏ ƏMƏLİYYATLAR

Əlaqəli tərəflər “Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması” adlı 24 sayılı MUBS-də müəyyən edilmişdir. Ümumiyyətlə tərəflər bir tərəfin digər tərəfi idarə etmək qabiliyyəti varsa, ümumi nəzarət altındadırsa və ya maliyyə və əməliyyat qərarları verərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir və ya birgə nəzarət edə bilərsə, əlaqəli hesab olunurlar.

Hər bir əlaqəli tərəf ilə bağlı münasibətləri nəzərdən keçirərkən əsas diqqət sadəcə hüquqi formaya deyil, əsasən bu münasibətlərin məzmununa yönəldilir. Cəmiyyətin bilavasitə nəzarətçi tərəfi Azərbaycan Respublikası Hökumətinə məxsus olan “Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” Açıq Səhmdar Cəmiyyətidir. Cəmiyyət dövlət ilə əlaqəli qurumlar üçün açıqlama tələbi ilə əlaqədar “Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması” adlı 24 sayılı MUBS-in 25-ci bəndində qeyd olunmuş güzəştəndə istifadə etmişdir. Hesabat təqdim edən müəssisə əlaqəli tərəf əməliyyatları və öhdəliklər də daxil olmaqla, qalıq borclarla əlaqəli Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması” adlı 24 sayılı MUBS-in 18-ci bəndinin açıqlama tələblərindən aşağıdakılar ilə birlikdə azaddır:

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

7. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ QALIQLAR VƏ ƏMƏLİYYATLAR (davamı)

- (a) hesabat təqdim edən müəssisə nəzarəti və ya birgə nəzarəti və ya üzərində əhəmiyyətli dərəcədə təsiri olan hökumət; və
 (b) eyni hökumətin həm təqdim edən müəssisənin, həm də digər təşkilatın nəzarəti və ya birgə nəzarəti və ya üzərində əhəmiyyətli dərəcədə təsiri olduğu üçün əlaqəli tərəf olan başqa bir müəssisə.

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə əlaqəli tərəflər ilə qalıqlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il		31 dekabr 2022-ci il	
	Əlaqəli tərəflərə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	121,654	8,225,309	-	7,128,530
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	20,218	51,097,735	-	22,052,134
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlər	3,150,000	3,150,000	4,200,000	4,200,000

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan illər üzrə əlaqəli tərəflər ilə əməliyyatlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il		31 dekabr 2022-ci il	
	Əlaqəli tərəflərə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
Ümumi və inzibati xərclər	(702,860)	(8,899,695)	-	(7,904,075)
Əmək haqqı və digər hesablamalar	(130,195)	(5,016,592)	(78,860)	(3,872,510)
Gəlirlər	98,890	64,143,532	-	120,364,891

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSI” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. ƏMLAK, TİKİLİ VƏ AVADANLIQLAR

Yenidən qiymətləndirilmiş Ədalətli dəyər/ İlk dəyər

	Maşın və avadanlıqlar	Binalar və bənzər tikililər	Nəqliyyat vasitələri	Digər	Davam edən tikililər	Cəmi
01 yanvar 2022-ci il	61,424,463	31,739,131	16,950,217	818,716	754,730	111,687,257
Əlavələr	3,130,766	-	2,325,984	25,818	11,250	5,493,818
Köçürmələr	754,730	-	-	-	(754,730)	-
31 dekabr 2022-ci il	65,309,959	31,739,131	19,276,201	844,534	11,250	117,181,075
Əlavələr	1,394,053	420,929	469,205	-	32,485	2,316,672
Sililmələr	(76,700)	-	-	-	-	(76,700)
Köçürmələr	35,482	-	-	-	(35,482)	-
31 dekabr 2023-cü il	66,662,794	32,160,060	19,745,406	844,534	8,253	119,421,047
Yığılmış amortizasiya						
01 yanvar 2022-ci il	(6,597,034)	(2,279,247)	(2,046,679)	(107,104)	-	(11,030,064)
İl üzrə köhnəlmə	(2,986,644)	(807,273)	(733,198)	(48,604)	-	(4,575,719)
31 dekabr 2022-ci il	(9,583,678)	(3,086,520)	(2,779,877)	(155,708)	-	(15,605,783)
İl üzrə köhnəlmə	(3,146,312)	(816,630)	(1,141,040)	(44,495)	-	(5,148,477)
31 dekabr 2023-cü il	(12,729,990)	(3,903,150)	(3,920,917)	(200,203)	-	(20,754,260)
Xalis qalıq dəyəri						
31 dekabr 2023-cü il	53,932,804	28,256,910	15,824,489	644,331	8,253	98,666,787
31 dekabr 2022-ci il	55,726,281	28,652,611	16,496,324	688,826	11,250	101,575,292

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSI” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. ƏMLAK, TİKİLİ VƏ AVADANLIQLAR (davamı)

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə əmlak, tikili və avadanlıqlar kateqoriyasına aid, istifadəsinə məhdudiyyət qoyulmuş və ya öhdəliklərin təminatı olaraq girov qoyulmuş hər hansı bir aktiv mövcud olmamışdır.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə ilkin dəyəri 634,161 AZN olan əsas vəsaitlərin qalıq dəyəri sıfıra bərabərdir (2022-ci il: 511,149 AZN).

31 dekabr 2023-cü il tarixinə əmlak, tikili və avadanlıqların kateqoriyaları üzrə maşın və avadanlıqlar və nəqliyyat vasitələrinin balans dəyərində, əkinçilikdə istifadə ediləcək maşın və nəqliyyat vasitələri ilə əlaqədar, müvafiq olaraq 10,648,002 AZN və 2,337,741 AZN (2022-ci il: 11,298,679 AZN və 2,480,595 AZN) dəyərində istifadə hüququ olan aktivlər daxildir.

9. ƏMLAK, TİKİLİ VƏ AVADANLIQLAR ÜZRƏ AVANS ÖDƏNİŞLƏRİ

31 dekabr 2023-cü il tarixinə, əmlak, tikili və avadanlıqlar üzrə avans ödənişləri 1,855 AZN təşkil etmişdir (31 dekabr 2022-ci il: 594,582 AZN). Bu aktivlər maşın və avadanlıqlar kateqoriyası kimi təsnifləşdirilir.

10. TƏXİRƏ SALINMIŞ VERGİ AKTİVİ

Cəmiyyət cari mənfəət vergisi borcunu, eləcə də aktiv və öhdəliklər ilə əlaqəli vergi əsaslarını, Cəmiyyətin fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının MHBS-dən fərqli olan qanuni vergi qaydalarına uyğun olaraq ölçür və uçota alır. Cəmiyyət müəyyən xərclərdən vergi çıxılmaması və müəyyən gəlirlərin vergi məqsədləri üçün vergiyə cəlb edilməməsi kimi qəbul edilməsi səbəbindən müəyyən qalıcı vergi fərqlərinə məruz qalır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatı məqsədləri üçün aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergi məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğlər arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirlərini əks etdirir. 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınma metodları/müddəti ilə yanaşı, müəyyən aktivlər üçün vergi bazalarının fərqlərindən yaranmış müvəqqəti fərqlər ilə əlaqədardır.

Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi, xüsusilə, müxtəlif təfsir və dəyişikliklərə səbəb ola bilər. Bundan əlavə, rəhbərliyin vergi qanunvericiliyinin şərhı vergi orqanlarının şərtlərindən fərqli ola bildiyindən, əməliyyatlara vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər və nəticədə Cəmiyyətə hazırkı maliyyə hesabatları üçün əhəmiyyətli ola biləcək əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanı bilər.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

11. TƏXİRƏ SALINMIŞ VERGİ AKTİVİ (davamı)

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə müvəqqəti fərqlər aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər		
Mal-material ehiyatları	10,416,644	10,155,891
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	232,580	1,144,452
Təxirə salınmış gəlir	169,254	394,891
İcarə öhdəliyi	3,938,163	3,132,519
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	-	417,953
Təxirə salınmış xərclər	3,424,140	3,385,974
Yığılmış zərər	11,255,607	-
Cəmi vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	29,436,388	18,631,680
Vergi tutulan müvəqqəti fərqlər		
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	(7,420,442)	(8,334,862)
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	(197,181)	-
Cəmi vergi tutulan müvəqqəti fərqlər	(7,617,623)	(8,334,862)
Xalis vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	21,818,765	10,296,818
20% ilə təxirə salınmış xalis vergi aktivı	4,363,753	2,059,364
20% ilə tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivı	(939,367)	(1,701,113)
20% ilə təxirə salınmış xalis vergi aktivı	3,424,386	358,251
	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Mənfəət vergisindən əvvəlki (zərər)/ mənfəət	(11,457,976)	28,461,799
Qanunla müəyyən olunmuş 20% vergi dərəcəsində nəzəri vergi	2,291,595	(5,692,360)
Tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivində dəyişiklik	761,746	2,487,838
Əvvəlki ilin qiymətləndirməsinə yenidən baxılması		1,491,214
Daimi fərqlərin vergi təsiri	12,794	(9,736)
Mənfəət vergisi gəliri/ (xərçi)	3,066,135	(1,723,044)
	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Cari mənfəət vergisi xərçi	-	(3,725,457)
Təxirə salınmış vergi aktivində dəyişiklik	3,066,135	2,002,413
Mənfəət vergisi gəliri/ (xərçi)	3,066,135	(1,723,044)

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

10. TƏXİRƏ SALINMIŞ VERGİ AKTİVİ (davamı)

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Təxirə salınmış vergi aktivı		
İlin əvvəli	358,251	(1,644,162)
Mənfəət və zərər hesablarında uçota alınmış dövr üzrə təxirə salınmış vergi aktivində dəyişiklik	3,066,135	2,002,413
İlin sonu	3,424,386	358,251

11. MAL-MATERIAL EHTİYATLARI

Mal-material ehtiyatlarına aşağıdakılar daxildir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Xammal	49,241,148	33,831,080
Hazır məhsul	69,341,785	44,272,514
Ehtiyat hissələri	3,646,871	9,116,611
Materiallar və avadanlıqlar	312,363	3,213,616
Çıxılsın: ehtiyat	(260,753)	(1,704,870)
Cəmi mal-material ehtiyatları	122,281,414	88,728,951

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə mal-material ehtiyatları üzrə ehtiyatda hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

01 yanvar 2022-ci il üzrə yaradılmış ehtiyat	-
Mal-material ehtiyatları üzrə dəyərsizləşmə	(1,704,870)
31 dekabr 2022-ci il üzrə yaradılmış ehtiyat	(1,704,870)
Mal-material ehtiyatları üzrə silinmə	1,704,870
Mal-material ehtiyatları üzrə dəyərsizləşmə	(260,753)
31 dekabr 2023-cü il üzrə yaradılmış ehtiyat	(260,753)

12. DEBİTOR BORCLARI VƏ DİGƏR ALINACAQ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Debitor borcları	787,316	179,450
Digər alınacaq vəsaitlər	8,349,700	8,322,544
Çıxılsın: Debitor borcları üzrə yaradılmış ehtiyat	(2,385,405)	(1,373,464)
Cəmi debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	6,751,611	7,128,530

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə digər alınacaq vəsaitlərin məbləğlərinə daxil edilmiş, müvafiq olaraq, 6,184,839 AZN və 7,528,906 AZN məbləğləri, pambıqçılara təchiz olunan mal və göstərilən xidmətlər üçün alınacaq vəsaitləri təmsil edir. Rəhbərlik hesab edir ki, debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlərin balans dəyəri bərpa edilə bilər.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSI” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

12. DEBİTOR BORCLARI VƏ DİGƏR ALINACAQ VƏSAİTLƏR (davamı)

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatda hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

01 yanvar 2022-ci il üzrə kredit zərəri üzrə yaradılmış ehtiyat	-
Debitor borcları üzrə dəyərsizləşmə	(1,373,464)
31 dekabr 2022-ci il üzrə kredit zərəri üzrə yaradılmış ehtiyat	(1,373,464)
Debitor borcları üzrə dəyərsizləşmə	(1,011,941)
31 dekabr 2023-cü il üzrə kredit zərəri üzrə yaradılmış ehtiyat	(2,385,405)

13. VERİLMİŞ QISAMÜDDƏTLİ BORCLAR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Verilmiş qısamüddətli borclar	30,000	30,000
Cəmi verilmiş qısamüddətli borclar	30,000	30,000

14. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKİVALENTLƏRİ

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aşağıdakılar daxildir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Banklardakı pul vəsaitləri (AZN ilə)	1,570,406	8,691,480
Banklardakı pul vəsaitləri (ABŞ dolları ilə)	1,372,943	17,834,147
Banklardakı pul vəsaitləri (Rubl ilə)	620	748
Banklardakı pul vəsaitləri (Avro ilə)	1,153	1,112
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	2,945,122	26,527,487

15. DİGƏR CARİ AKTİVLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Təchizatçılara verilmiş avanslar	4,202,094	2,291,314
Vergilər üzrə alınacaq vəsaitlər	3,350,937	594,182
Əvəzləşdirilən ƏDV	982,758	181,090
ƏDV depozit hesabı	13,435	81,871
Cəmi digər cari aktivlər	8,549,224	3,148,457

Əvəzləşdirilən ƏDV hesabat tarixində ödənilməmiş satınalmalara aiddir. Əvəzləşdirilən ƏDV, alqı-satqı üzrə ödəniş edildikdə satışdakı ƏDV-dən geri alınır. Təchizatçılara verilən avans, mal və xidmətlərin alınması üçün təchizatçılara ödənilmiş avans ödənişlərini əhatə edir.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSI” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

16. TƏXİRƏ SALINMIŞ GƏLİR

31 dekabr 2023-cü il tarixinə, təxirə salınmış gəlirə 6,427,534 AZN (2022-ci il: 6,653,171 AZN) məbləğində əmlak, tikili və avadanlığın alınması ilə əlaqədar hökumətdən alınan subsidiyanın amortizasiya olunmamış hissəsi daxil edilmişdir. 2023-cü ildə Cəmiyyət dövlətdən 121,152 AZN (2022-ci il: 1,545,534) məbləğində qrant şəklində maşın və avadanlıqlar və nəqliyyat vasitələri əldə etmişdir.

17. İCARƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
İcarə öhdəlikləri (cari)	2,992,428	3,506,524
İcarə öhdəlikləri (uzunmüddətli)	7,016,373	9,418,880
Cəmi icarə öhdəlikləri	10,008,801	12,925,404

31 dekabr 2023-cü il tarixinə gələcəkdəki minimal icarə ödənişləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Minimal icarə ödənişləri		
	1 il ərzində	1 ildən 5 ilə qədər	Cəmi
İcarə ödənişləri	3,577,799	7,665,531	11,243,330
Maliyyə xərcləri	(585,371)	(649,158)	(1,234,529)
31 dekabr 2023-cü il üzrə xalis cari dəyər	2,992,428	7,016,373	10,008,801

31 dekabr 2022-ci il tarixinə gələcəkdəki minimal icarə ödənişləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Minimal icarə ödənişləri		
	1 il ərzində	1 ildən 5 ilə qədər	Cəmi
İcarə ödənişləri	3,737,344	11,243,330	14,980,674
Maliyyə xərcləri	(230,820)	(1,824,450)	(2,055,270)
31 dekabr 2022-ci il üzrə xalis cari dəyər	3,506,524	9,418,880	12,925,404

İcarə öhdəliklərinin ilin əvvəlinə və sonuna olan məbləğləri ilə maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə üzləşdirilməsi aşağıdakı kimidir:

	01 yanvar 2023-cü il tarixinə	Pul əsaatlarının axınları	Yenidən təsnifat	Nağdsız dəyişikliklər	Digər	31 dekabr 2023-cü il tarixinə
		Əsas/ Ödənilmiş faiz		Faiz xərci		
Uzunmüddətli hissə	9,418,881		(2,402,508)	-	-	7,016,373
Cari hissə	3,506,524	(1,966,788)	2,402,508	820,741	(1,770,557)	2,992,428
	12,925,405	(1,966,788)	-	820,741	(1,770,557)	10,008,801

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

17. İCARƏ ÖHDƏLİKLƏRİ (davamı)

	01 yanvar 2022-ci il tarixinə	Əlavə	Pul vəsaitlərinin axınları	Yenidən təsnifat	Digər	31 dekabr 2022-ci il tarixinə
			<i>Əsas/ Ödənilmiş faiz</i>		<i>Faiz xərci</i>	
Uzunmüddətli hissə	12,192,820	708,337	-	(3,482,277)	-	9,418,880
Cari hissə	3,668,138	-	(4,688,002)	3,482,277	1,044,111	3,506,524
	15,860,958	708,337	(4,688,002)	-	1,044,111	12,925,404

18. TƏSİSÇİYƏ ÖDƏNİLƏCƏK VƏSAİTLƏR

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlərə səhmdardan alınmış 3,150,000 AZN məbləğində qısamüddətli, faizsiz alınmış borc daxildir (2022-ci il: 4,200,000 AZN). 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində Cəmiyyət ümumi borcun 1,050,000 AZN-ni ödəmişdir (2022-ci il: 300,000 AZN).

19. KREDİTOR BORCLARI VƏ DİGƏR ÖDƏNİLƏCƏK VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Kreditör borcları	4,651,800	4,275,880
Əmlak, tikili və avadanlıqlar üzrə ödəniləcək vəsaitlər	1,457	79,592
Digər kreditör borclar	1,770,557	-
Cəmi maliyyə borcları	6,423,814	4,355,472
Alınmış avanslar	23,503,749	15,170,170
İşçi heyəti ilə bağlı kreditör borcları	3,731,847	2,526,492
Cəmi kreditör borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	33,659,410	22,052,134

Digər kreditör borcları cari il ərzində ödənilməyən icarə öhdəliklərindən ibarətdir.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. BORC ÖHDƏLİKLƏRİ

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
"Kapital Bank" ASC	15,096,000	-
Hesablanmış faiz	66,232	-
Cəmi borc öhdəlikləri	15,162,232	-

Cəmiyyət ilə "Kapital Bank" ASC arasında 01 iyul 2021-ci il tarixli ümumi müqaviləyə əsasən, 02 noyabr 2023 -cü il və 30 noyabr 2023 -cü il tarixlərində, illik 6% dərəcəsi olan 5,882,352 USD və 11,764,648 USD məbləğində kredit xətti ayrılmışdır.

	Məbləğ
01 yanvar 2023-cü il	-
Pul vəsaitlərinin axını	
Borc öhdəliklərindən daxilolmalar	15,096,000
Borc öhdəlikləri üzrə ödənilmiş faiz	(43,520)
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərci	109,752
31 dekabr 2023-cü il	15,162,232

21. NİZAMNAMƏ KAPİTAL

31 dekabr 2023-cü il tarixinə nizamnamə kapitalı 133,173,644 AZN təşkil etmiş və bir səhm üzrə 13,317,364.40 AZN məbləğində nominal dəyəri olan 10 səhmdən ibarət olmuşdur (2022-ci il: 133,173,644 AZN). 2022-ci il ərzində Cəmiyyət 697,956 AZN məbləğində digər kapitalı nizamnamə kapitalı kimi qeydə almışdır.

22. DİGƏR KAPİTAL

31 dekabr 2023-cü il tarixinə digər kapital səhmdarın təhvil verdiyi, lakin hələ nizamnamə kapitalı kimi qeydiyyatdan alınmamış 562,311 AZN məbləğində aktivlərdən ibarətdir (2022-ci il: 188,890 AZN).

23. GƏLİR

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
Pambiq lifinin satışı	34,660,621	86,296,076
Pambiq toxumlarının satışı	12,111,311	17,225,162
Xidmətlərin göstərilməsindən əldə olunan gəlir	10,550,942	10,054,053
Kimyəvi maddələrin satışı	6,718,291	6,222,947
Digər gəlirlər	102,367	566,653
Cəmi gəlir	64,143,532	120,364,891

2023-cü ildə Türkiyədə baş verən zəlzələ səbəbindən Türkiyə şirkətlərinin pambiq liflərinə olan tələbatı azalmış, nəticədə Cəmiyyətin satışları kəskin şəkildə aşağı düşmüşdür.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

24. SATIŞIN MAYA DƏYƏRİ

Cəmiyyətin satışının maya dəyəri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
Material xərcləri	(46,665,336)	(84,047,396)
Əmək haqqı və digər hesablamalar	(10,336,383)	(18,059,794)
Köhnəlmə xərcləri	(3,709,639)	(4,411,034)
Kommunal xərclər	(3,508,870)	(2,204,282)
Hazır məhsullarda dəyişiklik	-	29,874,989
Digər xərclər	(780,130)	(2,542,020)
Cəmi satışın maya dəyəri	(65,000,358)	(81,389,537)

25. ÜMUMİ VƏ İNZİBATI XƏRCLƏR

Cəmiyyətin ümumi və inzibati xərcləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
Əmək haqqı və digər hesablamalar	(5,016,592)	(3,872,510)
İcarə xərcləri	(943,167)	(581,518)
Pəşəkar xidmət haqları	(227,944)	(225,785)
Satış və marketinq xərcləri	(628,952)	(1,141,620)
Ezamiyyə xərcləri	(406,661)	(357,780)
Rabitə xərcləri	(324,466)	(135,570)
Bank komissiyaları	(271,632)	(294,430)
Təmir və texniki xidmət xərcləri	(266,948)	(141,946)
Köhnəlmə xərcləri	(146,679)	(164,685)
Ofis ləvazimatları	(120,935)	(156,158)
Sığorta xərcləri	(115,803)	(350,836)
Nəqliyyat xərcləri	(84,748)	(82,694)
Vergi xərcləri	(50,155)	-
Yanacaq xərcləri	(5,010)	(256,757)
Digər xərclər	(290,003)	(141,786)
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	(8,899,695)	(7,904,075)

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

26. DİGƏR GƏLİRLƏR

	31 dekabr 2023-cü il tarixində baş a çatan il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində baş a çatan il üzrə
Pambiq istehsalı ilə bağlı subsidiya gəlirləri	346,789	924,795
Aktivlərin əldə edilməsi ilə bağlı subsidiya gəlirləri	6,949	349,002
Müddətli depozitlər üzrə faiz gəlirləri	-	86,806
Faiz gəlirləri (overnight)	45,509	-
Digər	102,485	152,362
Cəmi digər gəlirlər	501,732	1,512,965

Faiz gəlirlərini (overnight) “Kapital Bank” ASC və “Ziraat Bank Azərbaycan” ASC hesablarının gündəlik qalıq məbləğinə, illik 4,5% və 1 % ilə hesablanan faiz gəlirləri təşkil edir.

20 iyun 2022-ci il tarixində Cəmiyyət və “Kapital Bank” ASC arasında depozit müqavilələri bağlanmış və müvafiq olaraq 1.5% və 2% illik faiz dərəcələri ilə, ödəmə müddətləri 30 sentyabr 2022-ci il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərində bitən 10,000,000 AZN və 5,000,000 AZN məbləğlərində əmanətlər yerləşdirilmişdir.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Cəmiyyət bank depozitlərindən daxilolmalar əldə etmişdir.

27. MALİYYƏ XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2023-cü il tarixində baş a çatan il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində baş a çatan il üzrə
Borc alınmış vəsaitlər üzrə faiz	(109,752)	-
İcarə öhdəlikləri üzrə faiz	(820,741)	(1,044,111)
Cəmi maliyyə xərcləri	(930,493)	(1,044,111)

28. TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

Məhkəmə prosedurları

Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyət gedində müştərilər və üçüncü şəxslər tərəfindən Cəmiyyətə qarşı iddialar irəli sürülə bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, heç bir əhəmiyyətli hesablanmamış itki baş verməyəcək və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikasının kommersiya və vergi qanunvericiliyi xüsusilə müxtəlif şərh və dəyişikliklərə səbəb ola bilər. Bundan əlavə, rəhbərliyin vergi qanunvericiliyinin təfsiri vergi orqanlarından fərqli ola biləcəyi üçün əməliyyatlara vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər və nəticədə Cəmiyyətə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanə bilər.

Cəmiyyət bütün vergi ödəmələrini artıq həyata keçirdiyinə inanır və bu səbəbdən maliyyə hesabatında heç bir vergi öhdəliyi yaratmamışdır. Vergi dövrləri üç il ərzində vergi orqanları tərəfindən təftiş olunması üçün açıq qalır.

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

29. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Risklərin idarə edilməsi Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir və Cəmiyyətin əməliyyatlarının əsas elementini təşkil edir. Cəmiyyətin əməliyyatlarına xas olan əsas risklər aşağıdakılarla bağlıdır:

- Kredit riski;
- Likvidlik riski;
- Bazar riski.

Cəmiyyət effektiv və səmərəli risklərin idarə edilməsi prosesinin tətbiqinin önəmli olduğunu qəbul edir. Belə prosesin tətbiqinə imkan yaratmaq üçün Cəmiyyət Risklərin idarə edilməsi şöbəsini yaratmışdır ki, bunun da əsas məqsədi Cəmiyyəti risklərdən qorumaq və Cəmiyyətin qarşıda qoyulmuş fəaliyyət məqsədlərinə nail olması üçün imkan yaratmaqdır. Risklərin idarə edilməsi çərçivəsində Cəmiyyət aşağıdakı riskləri idarə edir:

Kredit riski

Bir tərəfin maliyyə aləti üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi zaman və bununla əlaqədar digər tərəfin maliyyə zərərləri ilə üzləşməsi ilə nəticələnə bilən hallarda Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır.

Maksimal dərəcədə riskə məruz qalma

Cəmiyyətin kredit riskinə maksimal dərəcədə məruz qalması əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və bu həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı ilə bağlı risklərdən asılıdır.

Coğrafi risk konsentrasiyası

Aktivlər, öhdəliklər və kreditlə bağlı öhdəliklər qarşı tərəfin yerləşdiyi ölkəyə əsaslanır. Bu ölkələrin faktiki olaraq Azərbaycan Respublikasında yerləşən təmsilçilərinə münasibətdə mövcud olan debitor və kreditor borcları üzrə qalıqlar isə “Azərbaycan Respublikası” başlığı altında təqdim edilir. Nağd pul, qiymətli metal, əmlak və avadanlıqlar fiziki olaraq məxsus olduğu ölkəyə görə ayrılmışdır.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyası müvafiq qeydlərdə açıqlanmışdır:

	Azərbaycan Respublikas	İƏİT ölkələri	Digər qeyri-İƏİT ölkələri	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	3,579,335	3,158,671	13,605	6,751,611
Verilmiş qısamüddətli borclar	30,000	-	-	30,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	2,945,122	-	-	2,945,122
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	6,554,457	3,158,671	13,605	9,726,733
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
İcarə öhdəlikləri	(10,008,801)	-	-	(10,008,801)
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlər	(3,150,000)	-	-	(3,150,000)
Kreditor borcları və digər ödəniləcək	(4,397,075)	(1,617,769)	(408,970)	(6,423,814)
Borc öhdəlikləri	(15,162,232)	-	-	(15,162,232)
Dividend öhdəlikləri	(1,300,000)	-	-	(1,300,000)
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	(34,018,108)	(1,617,769)	(408,970)	(36,044,847)
XALİS MÖVQE	(27,463,651)	1,540,902	(395,365)	(26,318,114)

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

29. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (davamı)

Coğrafi risk konsentrasiyası (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyası müvafiq qeydlərdə açıqlanmışdır:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Digər qeyri- İƏİT ölkələri	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	7,059,729	68,801	-	7,128,530
Verilmiş qısamüddətli borclar	30,000	-	-	30,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	26,527,487	-	-	26,527,487
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	33,617,216	68,801	-	33,686,017
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
İcarə öhdəlikləri	(12,925,404)	-	-	(12,925,404)
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlər	(4,200,000)	-	-	(4,200,000)
Kreditor borcları və digər ödəniləcək	(3,879,274)	(469,413)	(6,785)	(4,355,472)
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	(21,004,678)	(469,413)	(6,785)	(21,480,876)
XALIS MÖVQE	12,612,538	(400,612)	(6,785)	12,205,141

Likvidlik riski

Likvidlik riski maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinin uyğun gəlmədiyi risk kimi müəyyən edilir. Likvidlik riski Cəmiyyətin Maliyyə Departamenti tərəfindən idarə olunur. Cəmiyyətin likvidlik mövqeyinin idarə olunması fəaliyyəti öhdəliklərin vaxtı gəldikcə ödənilməsi üçün zəruri likvid aktivlərin səviyyəsinin nəzərə alınmasını, bir sıra maliyyə mənbələrinə çıxışın təmin olunmasını, maliyyələşdirmə üzrə ehtiyat planlarının işlənilib hazırlanmasını və maliyyə vəziyyəti üzrə likvidlik nisbətinin izlənməsini tələb edir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin likvidlik riski müvafiq bəndlər üzrə qeydlərdə açıqlanmışdır.

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	84,082	-	6,667,529	-	6,751,611
Verilmiş qısamüddətli borclar	30,000	-	-	-	30,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	2,945,122	-	-	-	2,945,122
Cəmi maliyyə aktivləri	3,059,204	-	6,667,529	-	9,726,733
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
İcarə öhdəlikləri	(24,556)	(717,237)	(2,250,636)	(7,016,372)	(10,008,801)
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlər	(3,150,000)	-	-	-	(3,150,000)
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	(6,423,814)	-	-	-	(6,423,814)
Borc öhdəlikləri	-	-	(15,162,232)	-	(15,162,232)
Dividend öhdəlikləri	-	-	(1,300,000)	-	(1,300,000)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(9,598,370)	(717,237)	(18,712,868)	(7,016,372)	(36,044,847)
Likvidlik boşluğu	(6,539,166)	(717,237)	(12,045,339)	(7,016,372)	(26,318,114)
Məcmu likvidlik boşluğu	(6,539,166)	(7,256,403)	(19,301,742)	(26,318,114)	

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

29. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (davamı)

Likvidlik riski (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin likvidlik riski müvafiq bəndlər üzrə qeydlərdə açıqlanmışdır.

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	508,483	-	6,620,047	-	7,128,530
Verilmiş qısamüddətli borclar	30,000	-	-	-	30,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	26,527,487	-	-	-	26,527,487
Cəmi maliyyə aktivləri	27,065,970	-	6,620,047	-	33,686,017
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
İcarə öhdəlikləri	(292,211)	(584,421)	(2,629,892)	(9,418,880)	(12,925,404)
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlər	(4,200,000)	-	-	-	(4,200,000)
Kreditör borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	(4,355,472)	-	-	-	(4,355,472)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(8,847,683)	(584,421)	(2,629,892)	(9,418,880)	(21,480,876)
Likvidlik boşluğu	18,218,287	(584,421)	3,990,155	(9,418,880)	12,205,141
Məcmu likvidlik boşluğu	18,218,287	17,633,866	21,624,021	12,205,141	

Likvidlik və faiz dərəcəsi risklərinin növbəti təhlili 7 sayılı MHBS-yə uyğun olaraq, aşağıdakı cədvəllərdə təqdim edilmişdir. Bu cədvəllərdə açıqlanan məbləğlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeyd olunan məbləğlərə uyğun gəlmir, çünki aşağıdakı təqdimata effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə maliyyə vəziyyəti hesabatında uçota alınmamış qalıq müqavilə ödənişlərini (faiz ödənişləri daxil olmaqla) əks etdirən maliyyə öhdəliklərinin ödəmə müddətinin təhlili daxil edilmişdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə 7 sayılı MHBS-yə uyğun olaraq Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin likvidlik riski aşağıda verilmişdir:

	Tələb olunanadək və 1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	Cəmi
<i>Maliyyə öhdəlikləri</i>					
Borc öhdəlikləri	75,480	148,444	15,317,297	-	15,541,221
İcarə öhdəlikləri	27,615	878,623	2,671,562	7,665,531	11,243,331
Dividend öhdəlikləri	-	-	1,300,000	-	1,300,000
Maliyyə öhdəlikləri üçün gələcək potensial ödənişlər	103,095	1,027,067	19,288,859	7,665,531	28,084,552

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

29. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (davamı)

Likvidlik riski (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə 7 sayılı MHBS-yə uyğun olaraq Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin likvidlik riski aşağıda verilmişdir:

	Tələb olunanadək və 1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	Cəmi
<i>Maliyyə öhdəlikləri</i>					
İcarə öhdəlikləri	140,007	878,623	2,718,714	11,243,330	14,980,674
Maliyyə öhdəlikləri üçün gələcək potensial ödənişlər	140,007	878,623	2,718,714	11,243,330	14,980,674

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrindəki dəyişikliklərin baş verməsi səbəbindən maliyyə alətlərinin dəyərində dəyişikliyin yaranması ilə bağlı riskdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin valyuta riski aşağıda göstərilmişdir:

	AZN	ABŞ dolları	Digər	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	3,579,335	3,172,276	-	6,751,611
Verilmiş qısamüddətli borclar	30,000	-	-	30,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1,570,406	1,372,943	1,773	2,945,122
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	5,179,741	4,545,219	1,773	9,726,733
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
İcarə öhdəlikləri	(10,008,801)	-	-	(10,008,801)
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlər	(3,150,000)	-	-	(3,150,000)
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	(4,397,076)	(2,024,954)	(1,784)	(6,423,814)
Borc öhdəlikləri	-	(15,162,232)	-	(15,162,232)
Dividend öhdəlikləri	(1,300,000)	-	-	(1,300,000)
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	(18,855,877)	(17,187,186)	(1,784)	(36,044,847)
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	(13,676,136)	(12,641,967)	(11)	(26,318,114)

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

29. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (davamı)

Valyuta riski (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin valyuta riski aşağıda göstərilmişdir:

	AZN	ABŞ dolları	Digər	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	7,059,729	68,801	-	7,128,530
Verilmiş qısamüddətli borclar	30,000	-	-	30,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	8,691,480	17,834,147	1,860	26,527,487
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	15,781,209	17,902,948	1,860	33,686,017
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
İcarə öhdəlikləri	(12,925,404)	-	-	(12,925,404)
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlər	(4,200,000)	-	-	(4,200,000)
Kreditor borcları və digər ödəniləcək	(3,879,274)	(476,198)	-	(4,355,472)
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	(21,004,678)	(476,198)	-	(21,480,876)
ACIQ VALYUTA MÖVQEYİ	(5,223,469)	17,426,750	1,860	12,205,141

30. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Ədalətli dəyər məcburi satış və ya ləğvetmə xaricində arzu edən tərəflər arasındakı cari əməliyyatda maliyyə alətinin dəyişdirilə biləcəyi və ən yaxşı şəkildə aktiv bazar qiyməti ilə təsdiqlənən məbləğdir.

Maliyyə alətlərinin ehtimal olunan ədalətli dəyəri mövcud bazar məlumatlarını və mövcud qiymətləndirmə metodologiyalarını istifadə edərək Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilmişdir.

Habelə, ehtimal olunan ədalətli dəyəri təyin etmək məqsədi ilə bazar məlumatlarını şərh etmək üçün mütləq qərar verilməlidir. Azərbaycan Respublikası inkişaf etməkdə olan bazarın bəzi xüsusiyyətlərini nümayiş etdirməyə davam edir və iqtisadi şərtlər maliyyə bazarlarındakı fəaliyyət həcmi məhdudlaşdırmağa davam edir. Bazar qiymətləri köhnəlmiş ola və ya satış əməliyyatları zamanı olan çətinliyi əks etdirə bildiyindən, maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini təmsil etməyə bilər. Rəhbərlik maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini qiymətləndirərkən mövcud olan bütün bazar məlumatlarını istifadə etmişdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə hesabatlarında maya dəyəri və ya amortizasiya dəyəri ilə uçota alınmış maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri aşağıda təqdim olunur:

	31 dekabr 2023-cü il	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	6,751,611	6,751,611
Verilmiş qısamüddətli borclar	30,000	30,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	2,945,122	2,945,122
İcarə öhdəlikləri	10,008,801	10,008,801
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlər	3,150,000	3,150,000
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	6,423,814	6,423,814
Borc öhdəlikləri	15,162,232	15,162,232
Dividend öhdəlikləri	1,300,000	1,300,000

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

30. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə hesabatlarında maya dəyəri və ya amortizasiya dəyəri ilə uçota alınmış maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri aşağıda təqdim olunur:

	31 dekabr 2022-ci il	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	7,128,530	7,128,530
Verilmiş qismüddətli borclar	30,000	30,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	26,527,487	26,527,487
İcarə öhdəlikləri	12,925,404	12,925,404
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlər	4,200,000	4,200,000
Kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	4,355,472	4,355,472

“AZƏRPAMBIQ AQRAR SƏNAYE KOMPLEKSI” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

30. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ (davamı)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2023-cü il tarixinə ədalətli dəyər prinsipi ilə ölçülməmiş maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini müəyyənləşdirir və onların hər birinin ədalətli dəyər ölçüsünü aşağıda təsnif edilmiş ədalətli dəyər iyerarxiyası səviyyəsi ilə təhlil edir.

	Aşağıdakılardan istifadə etməklə ədalətli dəyərin ölçülməsi				
	Maliyyə aləti üzrə təsnifat	Qiymətləndirmə tarixi	Fəal bazarlardakı kotirovka qiymətləri (1-ci Səviyyə)	Əhəmiyyətli müşahidə olunan giriş məlumatları (2-ci Səviyyə)	Əhəmiyyətli müşahidə olunmayan giriş məlumatları (3-cü Səviyyə)
Ədalətli dəyərləri açılanan aktivlər					
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2023-cü il	-	-	6,751,611
Verilmiş qismüddətli borclar	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2023-cü il	-	-	30,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2023-cü il	2,945,122	-	2,945,122
Ədalətli dəyərləri açılanan öhdəliklər					
İcarə öhdəliyi	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2023-cü il	-	-	10,008,801
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlər	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2023-cü il	-	-	3,150,000
Kreditör borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2023-cü il	-	-	6,423,814
Borc öhdəlikləri	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2023-cü il	-	-	15,162,232
Dividend öhdəlikləri	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2023-cü il	-	-	1,300,000
					10,008,801
					3,150,000
					6,423,814
					15,162,232
					1,300,000

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2022-ci il tarixinə ədalətli dəyər prinsipi ilə ölçülməmiş maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini müəyyənləşdirir və onların hər birinin ədalətli dəyər ölçüsünü aşağıda təsnif edilmiş ədalətli dəyər iyerarxiyası səviyyəsi ilə təhlil edir.

	Aşağıdakılardan istifadə etməklə ədalətli dəyərin ölçülməsi				
	Maliyyə aləti üzrə təsnifat	Qiymətləndirmə tarixi	Fəal bazarlardakı kotirovka qiymətləri (1-ci Səviyyə)	Əhəmiyyətli müşahidə olunan giriş məlumatları (2-ci Səviyyə)	Əhəmiyyətli müşahidə olunmayan giriş məlumatları (3-cü Səviyyə)
Ədalətli dəyərləri açılanan aktivlər					
Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2022-ci il	-	-	7,128,530
Verilmiş qismüddətli borclar	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2022-ci il	-	-	30,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2022-ci il	26,527,487	-	26,527,487
Ədalətli dəyərləri açılanan öhdəliklər					
İcarə öhdəliyi	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2022-ci il	-	-	12,925,404
Təsisçiyə ödəniləcək vəsaitlər	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2022-ci il	-	-	4,200,000
Kreditör borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər	Amortizasiya olunmuş dəyər	31 dekabr 2022-ci il	-	-	4,355,472

31. HESABAT TARİXİNDƏN SONRAKİ HADİSƏLƏR

Hesabat tarixindən sonra heç bir əhəmiyyətli hadisə baş verməmişdir.